

Božični dar, ki dobro obeta

VOJIMIR TAVCAR

Vlada je izpolnila svojo obljubo. Italijanski državljanji so dobili kot božično darilo skupno obvezo vlade, sindikatov in podjetnikov, da si bodo prizadevali za uspešnejši boj proti brezposelnosti in da bo vsaj delno odvit davčni vijak v mejah, ki jih bo dopuščala uspešnost boja proti utajevalcem.

To je v bistvu socialni dogovor, ki je bil včeraj podpisan v Rimu po štirih mesecih pogajanj. Dogovor je lahko odskočna deska, ki bo jamčila italijanskemu gospodarskemu stroju večjo dinamiko in s tem večjo konkurenčnost na svetovnih trgih, to pa bo tudi spodbuda za oblikovanje dodatnih delovnih mest in za nove proizvodne naložbe.

Socialni pakt, katerega utemeljitelj in glavni zagovornik je bil minister za gospodarstvo Carlo Azeglio Ciampi, je tudi pomemben uspeh za novo italijansko vlado, ki jo vodi Massimo D'Alema. Kljub napetostim in prerekanjem v zavezništvo ima nova italijanska vlada zadosten politični ugled in zadostno verodostojnost, da je skupno s socialnimi partnerji lahko sklenila dogovor, ki po eni strani navaja podjetnike k večjim naložbam, sindikate pa k večji prožnosti o delu. Paradoksalno je politična kriza, ki je povzročila padec Prodijske vlade, olajšala dogovor. Prodi je namreč moral upoštevati tudi mnenje SKP, ki je ostro nasprotovala socialnemu paktu, D'Alema pa te zavore nima in je veliko svobodnejši v dogovarjanju s socialnimi partnerji. In to je prispevalo k pospešenemu ritmu dogovarjanja.

Včerajšnji dogovor je pokazal tudi kako velik je čut odgovornosti sindikatov in proizvodnih sil, ki so znale v težkih razmerah uskladiti večkrat nasprotujoče interese interese. Skupno z vlado so tudi stavili na metodo usklajevanja kot način za snovanje glavnih smernic italijanske družbene in gospodarske politike. Ta metoda se je obrestovala, saj je Italiji v zadnjih letih zagotovila sorazmerno nizko sindikalno konfliktualnost in možnost uspešne sanacije. Z novim dogovorom ima država se dodaten adut.

»Božično darilo« ni zanemarljivo. Se bolj pomembno pa bo postalo, če bodo vsi podpisniki znali nacerne smernice tudi udejaniti v opertivi.

RIM / OB PRISOTNOSTI PREMIERA D'ALEME, MINISTROV IN PREDSTAVNIKOV 32 DRUŽBENIH ORGANIZACIJ

Po štirimesečnih naporih včeraj parafirali novi »socialni pakt«

Njegov pobudnik je bil minister Ciampi - Zamenjal bo onega iz leta 1993

RIM - D'Alema vlada je dosegla svoj prvi večji rezultat. Včeraj so v Palacu Chigi v Rimu predstavniki 32 organizacij delodajalcev in delojemalcev podpisali novi socialni pakt, ki bo zamenjal tistega iz julija 1993. Vsi podpisniki so izrazili zadovoljstvo nad doseženim rezultatom, se zlasti pa zakladni minister Ciampi, ki je pravi pobudnik pakta. Dogovor naj bi omogočil novo gospodarsko rast, predvsem pa odprtje novih delovnih mest. Pakt so včeraj resnici na ljubo sele parafirali, dokocno pa ga bodo sklenili januarja.

Na 2. strani

EVRO / GLEDE ITALIJE PREPUŠČA ODLOČITEV FAZIU

Duisenberg: Obrestne mere se ne bodo spustile pod 3%

Mestni telefonski pogovori se ne bodo podražili

RIM - Mestni telefonski pogovori se ne bodo podražili: pristojni organ je namreč zavnil predlog družbe Telecom o povisku, ki naj bi znašal 8, 7 ods., kot je tudi samo delno odobril ostale. Tako se bo naročnina na telefonsko službo zvišala od prvega marca dalje, zasebniki bodo morali plačati 500 lir na mesec več, podjetja pa 1.000 (družba Telecom je predlagala 1.000 in 2.100 in takojšnjo uvedbo poviska). Sicer pa je pristojni organ tudi v

nasprotni smeri nekoliko omilil predloge Telecoma: tako se bo cena za medkrajne telefonske pogovore znižala za 7 ods. namesto predlaganih 7, 9 ods., cena za mednarodne pa za 9, 6 namesto 10 odstotkov. Z ukrepom bo priliv sredstev nižji od tega, kar je družba predvidevala, vendar pa so za združenje potrošnikov Codacons poviski vseeno previsoki, medtem ko je ocena združenja Federconsumatori »v glavnem pozitivna«.

FRANKFURT - Predsednik Evropske centralne banke Wim Duisenberg je včeraj v Frankfurtu po zasedanju vodstva te banke na tiskovni konferenci spregovoril o bližnji uvedbi evra in poudaril, da se obrestne mere ob tem ne bodo spustile pod 3 odstotke. Pri tem je posredno spregovoril tudi o Italiji in dejal, da Italija lahko zadrži svojo obrestno mero tudi do 31. decembra, saj je do tega datuma Banka Italije povsem avtonomna in je od njenega guvernerja Fazio odvisno, če bo obrestno mero znižal in jo spustil na raven, ki velja v drugih državah Evrolandije.

Duisenberg pa je spregovoril tudi o nevarnostih, ki se vedno grozijo zaradi negotovih razmer, v katerih se je znašlo svetovno gospodarstvo, in se zavzel za strogo spoštovanje pakta stabilnosti.

GORICA / POSVET SKGZ O MASELLIJEVEM OSNUTKU ZAKONA

Priložnosti za zaščitni zakon tokrat ne smemo zamuditi

GORICA - Slovenci imamo zgodovinsko priložnost, da se odobri zaščitni zakon, za katerega je Masellijev osnutek dobra podlaga. Posamezna določila je se mogoče izboljšati, pomanjkljivosti pa niso take, da bi zaradi njih zavrgli cel zakon, ki je manjšini zivljenjsko potreben in to čimprej.

To stališče so predsednici sprejeli člani deželnega in pokrajinskih svetov SKGZ na razširjenem zasedanju v Gorici.

Predsednik Rudi Pavšic je ocenil, da je politični trenutek ugoden kot se nikdar prej, manjšina mora zato aktivno, stvarno in konstruktivno sodelovati v postopku za odobritev zakona. Njen vpliv bo toliko

večji, kolikor večja bo strnjenoost med komponentami. Izmenjava različnih mnenj je potrebna, zolne polemike, ki so sledile predlogu Levih demokratov o namembnosti Narodnega doma pa nikomur na koristijo. Energije manjšine je bolje usmeriti v prepričevanje sredinskih sil vladne koalicije, ki o zaščitnem osnutku se molčijo, je dejal Pavšic.

V razpravi je večina članov soglasala s temi stališči. Posebej je bila poudarjena potreba po hitri odobritvi zakona, ki naj bo po vsebini tak, da se bo dejansko izvajal in koristil manjšini za današnje potrebe in bodoči razvoj.

Na 3. strani

Na Pokrajini o štirih višjih srednjih šolah

TRST - Trzaska pokrajinska programska konferenca o razsežnosti solske mreže je včeraj osvojila predlog slovenskih članov: v Trstu naj se naprej delujejo štiri slovenske višje srednje šole, na ravni obveznih sol pa je soglasno prodril predlog o tako imenovani »vertikalizaciji« slovenskih sol pri Sv. Ivanu, kjer naj bi osnovno in nizjo srednjo solo združili v skupno solsko enoto. Trzaski solski skrbnik je predlagal delovanje samo treh višjih srednjih sol in priključitev Slomska Prešernu, kar pa je konferenca zavrnila.

Na 6. strani

Razpad koroške koalicije SPÖ-ÖVP

CELOVEC - Dva dni pred božičem je Korosko prizadel močan politični pretres: izredna seja deželne vlade se je končala z zlomom koalicije socialdemokratov in ljudske stranke. V ozadju dogodka je posel družbe Kelag.

Na 5. strani

Na Trbižu izdali trojezično knjigo

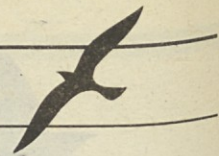
TRBIZ - V ponedeljek so v prostorih kulture centra na Trbižu predstavili zanimivo knjigo z naslovom »Tarvisio-Tarvis-Trbiz«, ki jo je izdala občinska uprava skupaj z videmsko Pokrajino.

Na 5. strani

POTICE, PRESENCI, PINCE
IN DRUGE BOŽIČNE
SLADKARIJE IZ NAŠE PEČI

RIM / NADOMESTIL BO SOCIALNI PAKT IZ JULIJA 1993

Predstavniki vlade in 32 družbenih organizacij podpisali »socialni pakt«

Vsi podpisniki zadovoljni nad doseženim rezultatom - Kritike iz vrst SKP in desne sredine

Glavne točke pakta za razvoj in zaposlitev

RIM - Dokument, ki so ga včeraj podpisali predstavniki vlade in 32 družbenih organizacij, obsega 49 strani. V njem so podrobneje navedene smernice, ki naj bi v bodoče navdihovale sindikalne odnose v Italiji ter prispevale h gospodarskemu razvoju in dvigu zaposlitvene ravni, hkrati pa tudi k nadaljnji sanaciji javnih računov.

Socialni pakt najprej navaja ukrepe za znižanje cene dela ter davčnega pritiska. Z finančni zakon, ki ga je parlament pravkar odobril, predvideva, da se bo cena dela v letu 1999 znižala za najmanj 0,82%. To naj bi dosegli z raznimi sredstvi. Med drugim tako, da bi revidirali prispevke, ki jih podjetja plačujejo zavodu za preprečevanje nezgod na delu INAIL, a tudi tako, da bi družinske in porodniške doklade za odvisne delavce v bodoče krili s splošnimi davki in ne več sama podjetja. Davčni vijak bo nekoliko popustil, in sicer z zmanjšanjem drugega količnika davkov na osebne dohodka za 1%. To bodo krili z dohodki, ki jih bo država zagotovila boj proti davčni utaji.

Pakt nadalje govori o razvojnih politikah. Vlada se je med drugim obvezala, da bo z Evropsko unijo na novo prediskutirala možnost, da bi lahko dali posebne javne prispevke tistim podjetjem, ki so pripravljena spraviti na svetlo delo na črno.

Kar zadeva delovne pogodbe, socialni pakt potrjuje dvojni raven pogajanj, ki jo je uvedel že pakt iz leta 1993: poleg vsedravnih pogodb, ki bodo veljale 4 leta, bodo obstajale se decentrirane pogodbe z 2-letno veljavnostjo. Pri ugotavljanju gibanja življenjskih stroškov bodo po novem upoštevali srednjo stopnjo inflacije v Evropki uniji. Sicer pa se je vlada obvezala, da bo skušala boljše usklajevati dvojno pogodbeno raven. Decentrirane pogodbe bi morala bistveno prispevati h gospodarskemu vzponu manj razvitih dežel.

Socialni pakt govori tudi o strokovnem izobraževanju. Le-to bo postalo obvezno do 18. leta. Država bo v letu 1999 namenila 600 milijard lir temu sektorju, v letih 2000 in 2001 pa po 500 milijard lir.

Vlada namerava nadalje se poenostaviti birokratske postopke, s katerimi se spopada svet dela, pri uresničevanju socialnega pakta pa bodo sodelovale tudi krajevne uprave.

RIM - Včeraj ob 13. uri je bilo v Palaci Chigi posebno slovesno. Po večmesečnih pogajanjih so predstavniki vlade s predsednikom Massimom D'Alema na čelu ter zastopniki 32 organizacij delodajalcev in delojemalcev parafirali socialni pakt, ki naj bi navdihoval sindikalne odnose v državi v bližnji prihodnosti. Pakt nadomestila tistega, ki je bil sklenjen julija 1993, sicer pa ga bodo vse zainteresirane strani dokončno podpisale januarja prihodnjega leta, potem ko se bo vsaka izmed njih posvetovala s svojo bazo. To bo na neki način storila tudi vlada. D'Alema je namreč napovedal, da bo parafirani dokument posredoval parlamentu, da o njem izreče svoje mnenje, kar se bo prvič zgodilo.

Poleg predsednika D'Aleme so ob parafiranju vlado zastopali se popredsednik Matarella, zakladni minister Ciampi, ki je pravi navdihovalec pakta, minister za delo Bassolino, minister za finance Visco ter minister za industrijo Bersani. Prisotni so bili glavni tajniki zveznih sindikatov CGIL, Cofferati, CISL, D'Antoni in UIL, Larizza, predstavniki avtonomnih sindikatov, predsednik in generalni tajnik Zveze industrijcev Fossa in Cipolletta, predsednik združenja trgovcev Commercio Billè, predstavniki drugih stanovskih organizacij trgovcev, obrtnikov in kmetov, predsednik konference dežel Chiti, predsednik združenja občin Bianco in drugi.

Ze iz nastevanja podpisnikov je jasno, da je slo za zelo pisano družino,

kar je seveda tudi predstavljalo poseben napor pri pogajanjih. Zanimivo pa je, da so vsi pogajalci naposled izrazili zadovoljstvo nad doseženim rezultatom. To seveda v prepricanju, da bodo tako ocenile tudi »baze« posameznih organizacij podpisnic.

Posebno zadovoljen je bil seveda predsednik D'Alema, saj je socialni pakt eden izmed prvih večjih dosežkov njegove vlade. D'Alema je takoj po podpisu izjavil, da ima pakt »dinamičen značaj«, ki nalaga odgovornosti vsem podpisnikom, ne samo vladi. Veliko zadovoljstvo je izrazil tudi podpredsednik vlade Matarella. Minister za delo Bassolino pa je na tiskovni konferenci med drugim

podčrtal, da so se podpisniki dogovorili tudi za to, da bodo pri predsedstvu vlade osnovali skupno opazovalnico, ki bo nadzirala izvajanje socialnega pakta.

Tajniki sindikalnih zvez CGIL, Cofferati, CISL, D'Antoni in UIL, Larizza so dejali, da gre za »dober sporazum«. Sindikati pričakujejo, da bo socialni pakt omogočil nov vzpon gospodarskih dejavnosti in z njim tudi dvig zaposlitvene ravni, kar je bistvenega pomena zlasti v sedanjem trenutku, ko se na vsedravnih in mednarodnih ravni kažejo znaki zastaja gospodarske rasti. Sindikati pričakujejo, da bo pakt se posebej pospešil razvoj na italijanskem jugu.

Toda zadovoljstvo je iz-

razil tudi predsednik industrijcev Fossa. Dejal je, da socialni pakt predvideva znatno manjšanje cene dela in davčnega pritiska, kar bo sprostilo sredstva za nove investicije in sploh omogočilo italijanskim podjetjem večjo konkurenčnost. Bolj previden pa je bil guverner narodne banke Fazio, ki je sicer pozitivno ocenil doseženi sporazum, dejal pa je, da bo dokončno sodbo lahko izrekel le, ko bo videl, kako ga bodo izvajali.

Seveda pa so se zaslišali tudi bolj kritični glasovi. Predstavnika avtonomnih sindikatov CISAL in UGL, Cerioni in Nobilia sta rekla, da sta pakt sicer podpisala, a ta imata veliko dvomov o njegovi dejanski učinkovitosti. Predstavnika Cossuttove SIK, Nesi

in Caponi sta pozitivno ocenila predsem dejstvo, da socialni pakt nikakor ne načenja pokojnin, za kar so mnogi pritiskali.

Odlučno negativno stališče pa so zavzeli predstavniki Bertinottijeve SKP in desne sredine. V imenu SKP se je oglašil Giordano in dejal, da pakt predstavlja veliko božicno darilo za industrijce in da npr. sploh ne omenja zmanjšanja delovnega urnika. Se bolj kritična je ocena, ki jo je dal predstavniki Nacionalnega zavezništva Contento. Po njegovem pakt ne prinaša nikake resne novosti, medtem ko se splošne gospodarske razmere na vsedravnih in na mednarodni ravni slabšajo. »Manj paktov in več faktov,« je zaključil Contento.

SOCIALNI PAKT / PREDLAGAL GA JE CIAMPI

Štirimesečno rojevanje

RIM - Resnici pobudnik včeraj parafiranega socialnega pakta je zakladni minister Carlo Azeglio Ciampi. Predlog zanj je iznesel 21. avgusta, se pravi v času, ko je bila italijanska politika se na počitnicah. Casnikarjem je izjavil, da je treba socialni pakt, ki je bil sklenjen julija 1993, ko je med drugim on sam predsedoval vladi, posodobiti in okrepiti, tako da bi omogočili nov gospodarski razvoj in dvig zaposlitvene ravni, ne da bi zavrl prizadevanj za sanacijo državnih računov.

Ciampi je konkretno je predlagal, naj bi v tej perspektivi sindikati pristali na zmerno rast plač delavcev v zameno za razvojno politiko, ki bi omogočila odprte novih delovnih mest, delodajalci pa naj

bi profite ohranili na lanskoletni ravni ter investirali dodatne dohodke, ki bi jih imeli od zmanjšanja cene dela. Ta predlog je takoj osvojila Prodijska vlada, katere član je tedaj Ciampi bil. Ze prve dni septembra so dali svoj načelni pristanek voditelji zveznih sindikatov CGIL, Cofferati, CISL, D'Antoni in UIL, Larizza, v krogih industrijcev pa so prevladovali pozitivni komentarji.

Konec septembra pa je do snujočega se socialnega pakta zavzel kritično stališče tajnik SKP Bertinotti, ki je bil tedaj se v vladni večini. Kljub temu je Prodi vztrajal in celo napovedal, da bo socialni pakt nared v prvi polovici oktobra. Toda oktobra je prišlo do vladne

krize. Nova vlada z D'Alema na čelu je Ciampijevo zamisel polno osvojila in že na začetku novembra so se začeli novi pogovori med predstavniki vlade ter zastopniki delodajalcev in delojemalcev. Bistven pospešek so pogajanja za sklenitev socialnega pakta dobila na srečanju med sindikati in ministrom za delo Bassolinom, do katerega je prišlo 25. novembra. Bassolino je tedaj napovedal, da je treba sporazum doseči pred božicem. To stališče je na začetku decembra popolnoma podprl D'Alema, ki se je tudi osebno vključil v pogajanja, da bi jih pomagal pospešiti. In tako se je zgodilo, da je novi socialni pakt dejansko pod streho pred božicnimi prazniki.

POLITIKA / ČEPRAV BO REFERENDUM NAJBREŽ NEIZBEŽEN

Novi »recepti« ministra Amata za spremembo volilnih zakonov

Posvet z načelniki senatnih in poslanskih skupin vladnega zavezništva Pretežno večinska zakonodaja z večjo ali manjšo proporcno kvoto

RIM - V pričakovanju januarskega sklepa ustavnega sodišča o napovedanem ljudskem referendumu, se vrstijo pogovori in pogajanja o novih volilnih pravilih. Morebitni referendum bo namreč lahko le odpravil del sedanjih volilnih pravil, ne bo pa odobril nove zakonodaje, za katero je pristojen edino parlament. Včeraj je bil na potezi minister za reforme Giuliano Amato, ki je načelnikom poslanskih in senatnih skupin vladne koalicije predstavil nekaj svojih predlogov o novem volilnem sistemu. Razgovorov se je udeležil tudi minister za odnose s parlamentom Gianguido Folloni, ki pripada Cossigovi stranki UDR.

Amato je v bistvu sestavil štiri predloge. Dva dolocata en sam volilni krog, ki ga že predvideva sedanja zakonodaja, dva pa uvajata drugi krog, ki je npr. v veljavi v Franciji, pri nas pa pri izvolitvi županov in predsednikov pokrajinskih oziroma občinskih ter pokrajinskih svetov.

Prva hipoteza enega samega volilnega kroga doloca takomenovano večinsko nagrado, ki bi jo »odvzeli« proporcnemu sistemu. Pravico do te nagrade bi imele koalicije, ki bi presegle 40 odst. glasov. Gre za sistem, ki v primerjavi s sedanjim uvaja najmanj novosti in v resnici ohranja precejšnjo proporcno kvoto. Drugi Amatorov predlog (govorimo vedno o enem samem volilnem krogu) pa volilni sistem poslanske zbornice močno približuje sistemu, s katerim danes izvolimo senat. Gre za sistem, v katerem so vsi senatorji (tudi tisti, ki so v deželni merili izvoljeni proporcno) neposredno izbrani od volilcev.

Minister za reforme, kot receno, predlaga tudi dva sistema, ki predvidevata drugi krog oziroma balotazo. Prvi predlog doloca, da gre v parlament v prvem krogu kandidat, ki preseže 50 odst. glasov, v nasprotnem primeru pride do balotaze med prvimi in drugouvrščenimi kandidatom v istem volilnem okrožju. Dru-

gi predlog je precej podoben prvemu, a predvideva balotazo ne v okviru posameznega okrožja, a v okviru širšega volilnega okolisa, najbrz na deželni ravni, ki je že v veljavi za izvolitev senatorjev. V obeh primerih bi morala tudi tako zastavljena večinska zakonodaja ohraniti večjo ali manjšo proporcno kvoto, ki bi do neke mere zaščitila manjše politične stranke. Amato vsekakor ni ravno navdušen nad napovedanim volilnim referendumom, čeprav priznava veljavnost načela, po katerem naj bodo izvoljeni v parlament le kandidati, ki bodo odraz ljudske volje.

Kot vidimo, ne gre za nikakršne »recepte«, a zgolj za konkretne predloge, o katerih se bo morala po Amatorovem mnenju izreči tudi opozicija. Po možnosti pred razsodbo ustavnega sodišča, saj bo v primeru zelene luči za referendum potem propaganda za nekaj mesecev zasenčila trezno soočenje o tem vprašanju.

RIM / VČERAJ NA KVIRINALU

Scalfarova voščila

RIM - Na Kvirinalu je bila včeraj, ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, tradicionalna izmenjava voščil pred božicnimi in novoletnimi prazniki. V svojem nagovoru je predsednik republike se zlasti poudaril, da mora biti leto 1999 leto boja proti brezposelnosti in leto reform, pa tudi priloznost za korektno politično dialektiko. Scalfaro je govoril tudi o nedavnih upravnih volitvah in poudaril, da mora biti nizka volilna udeležba predvsem svarilo za politike, ki se morajo zavedati, da je prav v sodelovanju ljudi srž demokracije. Predsednik republike, ki je le bežno omenil nedavni napad na Irak, je politike tudi pozval k etičnemu zadržanju. (Telefoto AP)

DANES
V OSPREDJU

Slovenci ne smemo zamuditi zgodovinske priložnosti za odobritev zakona

GORICA - Slovenska kulturna gospodarska zveza meni, da Slovenci ne smemo zamuditi zgodovinske priložnosti, da se odobri zaščitni zakon. Zveza se bo zato aktivirala na vseh ravneh, da bo parlamentarni postopek napredoval brez zamud in da vsebina zaščite ne bi padla pod raven, ki jo danes ponuja razmeroma dober Masellijev osnutek. Skupaj z drugimi slovenskimi komponentami se bo zavzela za nekatere izboljševalne popravke k posameznim členom, glavna skrb pa bo namenjena temu, da se zakon sploh odobri in da ne bi prevladalo transverzalne hotenje nekaterih sil v italijanski večini a tudi v manjšini, ki jim morda ustrezajo današnje razmere in zato zakona nočejo.

Te zaključke so predsednici sprejeli na seji deželne sveta, razširjeni na člane pokrajinskih svetov SKGZ v Gorici, ki je bila skoraj v celoti namenjena razpravi o vprašanju zaščitnega zakona.

Predsednik Rudi Pavšič je uvedel razpravo in poudaril, da je skrajni čas, da naša skupnost dobi zaščitni zakon, kot to velevali ustavna določila in mednarodne obveze. Politicni trenutek je ugoden tako v odnosih med Italijo in Slovenijo kot zaradi izjav in dejanj levosredinske vlade, ki so pokazatelj volje, da se

vprašanje končno resi. To voljo sta potrdila tudi nedavna obiska premiera D'Alema in podtajnika Ranieriya v Ljubljani.

V tem okviru mora biti manjšina pripravljena in primerno opremljena, da sodeluje v postopku za odobritev zakona. Pavšič se je navezal na izjavo slovenskega zunanjega ministra Frleca, da bo zakonsko zaščito možno »uresničiti v meri dano« in dejal, da mora

manjšina zakon obravnavati s stvarnim pristopom in ne kot zastavo, s katero smo vihteli v času, ko smo vedeli, da itak zakona ne bomo dobili.

V tem pogledu je Masellijev osnutek dobra osnova, četudi so potrebni nekateri popravki, ki jih je SKGZ skupaj z drugimi komponentami tudi predložila. Pomanjkljivosti pa niso take, da bi zaradi njih zavrgli cel zakon. Pozitivni stebri

osnutka so, da priznava manjšini vlogo subjekta, da priznava Slovence v videmski pokrajini in jim prvič namenja tudi ekonomsko pomoč, da je zakon zasnovan prožno in dopusca možnost sprememb določil, ki bi ne ustrezala potrebam manjšine. To bo mogoče v okviru paritetne komisije, ki jo je sama manjšina predlagala v skupnem osnutku in ki bo imela pomembno vlogo pri iz-

vajanju zaščitnega zakona kakor tudi drugih zakonov, ki se dotikajo manjšine.

Levi in laični del manjšine, večina zupanov in tudi sama Slovenija so pozitivno ocenili vsebino osnutka, večjo kritičnost pa je zaslediti v SSK in SSO, ki ocenjujeta, da izhodišče ni zadostno glede opredelitve teritorija, stopnje zaščite v mestnih jedrih Gorice in Trsta, zajamce-

nega zastopstva. Pavšič je omenil tudi polemiko glede stališča Levih demokratov o namembnosti Narodnega doma. Ugotovil je, da so nasprotna reakcije temeljile bolj na zavajajočem članku Piccola kot na realnih stališčih LD. SKGZ se je zato zelela najprej soočiti s predlagatelji in ugotovila, da ne gre za odrekanje Narodnemu domu temveč samo za različne koncepte

o uporabnosti, tj. za odpiranje ali ne italijanskim skupinam, ki so dovzetne za sožitje. Izmenjava mnenj je potrebna, je glede tega zaključil Pavšič, zolčne polemike in zalitve pa nikomur ne koristijo.

Predsednik SKGZ je ocenil tudi stališča drugih sil. Desnica je pogonila »občajni« vik in krik, zaskrblja pa molk sredinskih strank iz konstelacije nekdanje KD, ki so tudi del vladne večine in utegnejo odločilno vplivati na sprejem in vsebino zakona. Bolj kot nepotrebno trosenje energij nekaterih manjšinskih komponent v medsebojnih polemikah o Narodnem domu bi zato manjšini koristilo, da se vse energije usmerijo v preprečevanje teh skupin.

Pavšič se je nazadnje dotaknil se nadaljevanja parlamentarnega postopka in poudaril, da si bo treba prizadevati za pospeševanje njegovega poteka, zato da ne bi v tej zakonodajni dobi zamudili vlaka zaščite. Cim bo ozja komisija do delala popravljeni osnutek, kar pričakujejo že v nekaj dneh, bo SKGZ dala pobudo, da bi komponente skupnega zastopstva, med katerimi razlike niso nepremostljive, skupaj ocenile besedilo in predlagale popravke, saj bi bil skupen nastop najboljše vizitka v odnosu do Rima.

Marko Marincic

BOGATA RAZPRAVA PO UVODNEM POROČILU PREDSEDNIKA RUDIJA PAVŠIČA

Številni razpravljalci poudarili potrebo po hitri odobritvi zaščitnega zakona

GORICA - V razpravi, ki je sledila poročilu predsednika Pavšiča, so člani deželne in pokrajinskega sveta SKGZ poudarili predvsem potrebo po hitri odobritvi zaščitnega zakona, ki ga manjšina po oceni vseh razpravljalcev resnično krvavo potrebuje in bi bilo nedopustno, ko bi zapravili ugodno zgodovinsko priložnost.

Posebno prepričljivo je to potrebo izrazil predstavnik iz Videmske pokrajine **Renzo Mattelg**, ko je vse Slovence na Goriskem in Trzaskem rotli, naj se glede vsebine zakona za božjo voljo nehaajo prerekat o kozji volni. Slovenci v Beneciji nimajo več časa, mudi se jim dobiti zakon, nanj ne morejo več čakati leta, niti mesece in tedne. Takoj potrebujejo zakon, ki bi priznaval vsaj osnovne pravice in tako omogočil preživetje manjšine v tej pokrajini. Ko bo temu osnovnemu pogoju zadoščeno, se bomo lahko borili za izboljšave, če pa danes zamudimo priložnost, tudi to ne bo mogoče. Mattelg je tudi predlagal vključitev dodatka, ki bi zaščitil emigrante. Potrebo po hitri odobritvi zakona so podprli skoraj vsi razpravljalci.

Pred njim je **Marino Pečenik** iznesel bojazen, da ne bi paritetna komisija postala sredstvo za zavlačevanje izvajanja

zaščite. Pavšič je glede tega pojasnil, da SKGZ podpira amandma SIK, ki komisiji določa termin poldrugega leta za opredelitev zaščitnega teritorija. O Narodnem domu je Pečenik menil, da je lahko poteza LD taktično sprejemljiva, načelno pa ne bi odstopal od zahteve po vrnitvi.

Ace Mermolja je prispeval zanimiv pogled na smisel zaščitnega zakona. Navezal se je na misel predsednika slovenskega parlamenta Janeza Podobnika, da se manjšine ne smejo zanašati samo na podporo Slovenije, ampak se morajo uveljavljati tudi same. Manjšina mora torej na trzišče, postati mora zanimiva za Italijane in Slovence. Uveljavlja se lahko samo s pozitivno integracijo, ker v nadaljevanju konfliktov zanjo ni bodočnosti. Zakon mora nuditi pogoje za aktivno sožitje, za to pa ni dovolj, da bo izglasovan, če ga potem prebivalstvo ne bo cutilo za svojega in ga ne bo spoštovalo, kot v neapeljskem prometu malo koristijo pravila o rdecih semaforjih, ko pa jih avtomobilisti imajo samo za okras. Zato se moramo otresti peklenke verige zgodovinskih krivic, ki jim ne bomo pršli do dna, in se zavzeti za zakon, ki bo ustrezal potrebam manjšine danes in njeni nadaljnji rasti jutri. Tak pa bo le

zakon, ki ga bosta sprejela velik del manjšine in večine, četudi na eni in drugi strani vsi ne bodo zadovoljni.

Ivan Bratina je posvaril pred nevarnostjo, da ponovimo napake iz preteklosti, ko je neka čudna naveza med deli manjšine in italijanskih nacionalistov preprečila doseglo tudi delnih rezultatov, na primer, ko je slo za vrnitev svetovanskega Narodnega doma ali ko so ustavili Cassandrovo komisijo. Spomnil je, da je manjšina v zadnjih dveh desetletjih ze marsikaj pridobila (financiranje svojih ustanov, norme v specifičnih zakonih, številna priznanja obstoja v občinskih statutih). Bolj kot sama vsebina je pomembno to, da se zaščitni zakon sploh odobri in da tako Italija prvič uzakoni priznanje obstoja manjšine. Vsebinsko bomo lahko se nadgrajevali. Zakonskemu postopku moramo slediti prožno, upoštevati državni ustroj in težnjo po decentralizaciji, ki se jima zaščitni zakon ne more izneveriti. Glede vračanja domov je s posebnim poudarkom za Trgovski dom v Gorici ocenil, da je pozitivno to, da država vrne stavbo v uporabo mestu, torej slovenskim in tudi italijanskim kulturnim ustanovam.

Boris Siega je dejal, da tako kot v Be-

necciji mi vsi ne moremo več dolgo čakati na zaščito. Minili so časi, ko je manjšina imela s trdno gospodarsko osnovo tudi možnost družbene emancipacije. Danes je v manjšinskem gospodarstvu delovnih mest dosti manj, kar pomeni, da bomo se bolj izpostavljeni asimilacijskemu pritisku. Niti ni pričakovati, da bi Slovenija lahko nudila izdatnejšo gospodarsko pomoč, saj tega ni zmožna in tudi ni njen namen. Odtod torej potreba po cimprenjskih jamstvih, ki nam jih lahko nudi le zaščitni zakon.

Edvin Svab je prav tako soglasal z nujnostjo hitre odobritve zakona. Menil je, da je treba zakonskemu postopku aktivneje slediti in v manjšinski javnosti podrobneje tako politično kot vsebinsko obravnavati zakon. Crnogleda pričakovanja nekaterih, ki zato odklanjajo zakon, so zmotna in nevarna, prav tako napadne pa so bile emotivne reakcije na problem Narodnega doma, saj to ni bistvo zaščite. Sklicujoč se na Darka Bratino je menil, da mora zakon ponuditi predvsem »opremo teritorija, na katerem živimo Slovenci«, torej strukture, zato da bo vsak lahko izbiral, da ostane Slovenec.

Branko Jazbec je omenil stiri amand-

maje LD in menil, da sta dva druga spornejša kot pa oni o Narodnem domu. Pomisleke je imel glede predlagane spremembe 1. člena, kjer bi po varianti LD z večjim poudarkom individualni zaščiti bila zapostavljena manjšina kot kolektivni osebek, in na račun amandmaja, ki glede varovanja značilnosti teritorija nadomešča oznako »etnični« z drugimi splošnejšimi.

Renato Kneipp je izrazil optimizem za odobritev in zaskrbljenost za vsebino zakona. S predlogom Levih demokratov o Narodnem domu ne soglasa se posebej zato, ker kot sindikalist ugotavlja, da tak predlog sibi pogajalsko moč manjšine. Nasploh je zaskrbljen za stališča sil, ki bi morale biti prijateljske. Nasprotovanje desnice je itak pričakovano, predlogi LD se bolj pa molk Ljudske stranke, Dinijeve in Cossigove skupine, torej sredinskih komponent vladne večine, ne obeta nič dobrega.

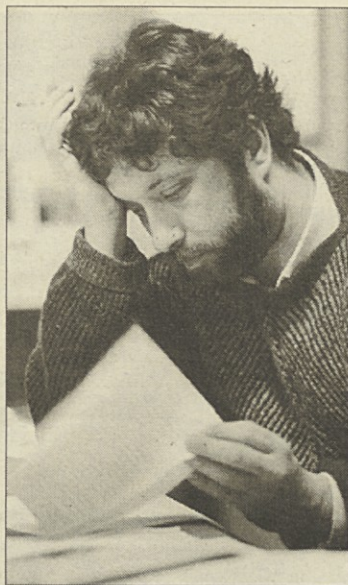
Igor Pahor je ugotovil, da Slovenija ne kaže velikega zanimanja za manjšino, pomisleke pa je imel tudi nad tem, ali bo italijanska vlada sposobna nam zagotoviti dober zakon. Paradoksalno bi zato bilo bolje, ko bi osnutek bil omejen le na priznanje manjšine.

M.M.

O G L E D A L O

Zaščitni zakon naj bo sad priznanja in ne kompromisa

ACE MERMOLJA

V zadnjem letosnjem Ogle dalu bi želel dopisati nekaj misli ob dogodkih, ki so jih obsirno komentirali in tudi kritizirali številni pisci. Domisljavo bi bilo, ko bi mislil, da dodajam kaj bistveno novega. Kljub temu bom pristavil povedanemu svoj piskrček.

Prednost bi dal domaci problematiki. Največ komentarjev beležijo popravki k Masellijevemu osnutku zascitnega zakona za Slovence, predvsem pa popravek stranke Levih demokratov, ki se tice Narodnega doma. Ker dom ni, tudi glede na prejsnje osnutke, osrednja točka zakona, bi želel zapisati, kaj osebno mislim o pojmu zascite. Skratka, gre za moje mnenje o tem, kaj naj bi bilo bistveno za zakon. Vnaprej lahko povem, da je sedanji osnutek tudi z nekaterimi popravki soliden.

Naloga zakona je, da uveljavi v vsej deželi Furlaniji-Juljski krajini sistem pravic, ki se ticejo narodne specifike Slovencev v Italiji. Verjamem v pravice, ki slonijo na dvostranskem priznanju, in ne na kompromisu dveh strani, ki sta zgodovinsko sprti. Razlika je bistvena. Pravice, ki slonijo na dvostranskem priznanju se uveljavijo kot skupno dobro tako slovenske manjšine in italijanske večine, oziroma države. Menim, da se v vedno večjem številu pripadnikov večine ter med njenimi kulturnimi in političnimi predstavniki uveljavlja zavest, da je potrebno z zakonom preseči stoletni nacionalni spor. Obstaja seveda več nedorečenih stališč in tudi nasprotovanj. Zato je ob sprejemanju zakona pomembno nadaljnje kulturno-politično delo. Zascitni zakon je namreč problem slovenske manjšine, istocasno pa je vprašanje italijanske večine in italijanske države. Zahteva po pavicah je ob prehodu v tretje tisočletje bistvena, med pravicami pa so vedno aktualnejše tiste, ki se ticejo tako staroselskih narodnih in etnicnih skupin kot tudi novih priseljencev. Tradicionalna politika nacionalnih držav je bila sibiha prav glede teh pravic in to zaradi etnocentricne in »nacionalisticne« kulture. Vprašanje torej presega slovensko manjšino in Italijo, saj sodi med osrednje evropske dileme. Evropski integracijski procesi so se danes politično sibihi, oziroma ne znajo ob ekonomskem združevanju roditi učinkovito skupno politiko, ker so države vsaj delno se ujele v nacionalne egoizme. Nemogoče pa je zapuscati ustaljeno politično kulturo, če se v integracijskih procesih ne uveljavijo priznanje in pravice manjšin in manjših držav. Le zavest, da so te pravice skupno dobro, lahko omogoci pozitivno združevalno politiko, ki ne bo obticala ob starih pregradah. V tej luci je tudi Italija kot pomembna evropska država poklicana, da doma uredi odprta vprašanja manjšin in posebno slovenske manjšine. Gre za pomemben znak odpiranja, ki bo pozitivno vplival tudi na odnose z blizno Slovenijo, Hrvaško, Madžarsko itd. Zascitni zakon za slovensko manjšino ima torej širok pomen. Pozitivni predpostavki priznanja in skupnega dobrega sta temelj, ki omogoca nadaljnji razvoj odnosov. Kot sem že omenil,

verjetno se ni vse prebivalstvo kulturno in politično zrelo za takšen premik. Bistveno je zato, da večina Italijanov in Slovencev, ki se s temi načeli strinja, naredi konkreten korak in z zakonom ustvari pravno podlago za nadaljnje zblizevanje, sodelovanje in aktivno sožitje. Masellijev osnutek ponuja to podlago.

Zakon, ki temelji na dvostranskem priznanju je zaradi omenjenih razlogov pozitivnejši od principa kompromisa. Kompromis je posledica pogodbe med sprtima stranema, ki ga lahko jutri ponovno postavimo v dvom. Medsebojno priznanje in zavest o skupnem dobrem odpirata pot v bodočnost, kompromis lahko doživi regrese, izigravanje zakona in druge nevsečnosti. Jasno je, da cim sirše bo priznanje in globalna zavest o dobrem, tem kvalitetnejša bo stopnja pravic. V tej luci pomeni zakon stopnico v smeri nadaljnega razvoja.

Drugi bistveni razlog je prav v razvoju. Slednjega je treba razumeti v smislu besed, ki jih je na srečanju s slovenskimi manjšinami izrekel predsednik slovenskega parlamenta Janez Podobnik. Ob načelni podpori manjšinam je dostavil, da morajo manjšine tudi same prevzeti odgovornost za svoj obstoj. V misli ni dvoumnih pomenov. Skrbeti za svoj obstoj ne pomeni le tega, da se manjšina oklene obstoječih kulturnih, izobraževalnih, medijskih in športnih ustanov in jih skuša s političnimi pritiski reševati pred stalnimi finančnimi težavami. Skrbeti za svoj obstoj pomeni postati aktiven dejavnik v srednjeevropskih integracijskih procesih. Podobnik je omenil odnose Slovenije s predsedniki parlamentov v Italiji, Avstriji, Madžarski in Hrvaški. Na tem območju se plečejo in se bodo pletli stiki med gospodarskimi, kulturnimi in drugimi subjekti. Če manjšina kot organizirana struktura v tem kontekstu ne bo zanimiva za nove partnerje, bo ostala krajevna skupnost. Njeni posamezniki se bodo vključevali v dogajanje po osebnih zmognostih in talentu. Iskali bodo stike, kjer jih bodo znali najti, manjšinske strukture in manjšina kot celota pa jim ne bodo pomenile bistvenega opornika. Da se temacna slika ne uresniči, je potreben pogoj, ki sem ga omenil kot prvega. Ob njem je nujna pozitivna integracija s sosedi, ki predpostavlja skupno skrb za razvoj celotnega teritorija in vseh skupin. Nacionalna trenja in na-

sršenost večjega dela italijanske večine do sosedov je skodovala vsemu Trstu in vsej Gorici. Sistem pravic, ki izboljšuje medsebojne odnose je predpogoj za to, da bodo imeli v tem krizišču nasi otroci zivljensko perspektivo. Kot vemo, med sabo skregani sosedi drug drugega ovirajo. Tako je bilo v preteklosti, danes jo je treba preseči in zakon je eno izmed sredstev tega presejanja. Izziv velja za manjšino in večino. Ne delam si iluzij, da bo proces lahek. V tem trenutku se organizirano jedro manjšine muci z notranjimi težavami, večina Slovencev pa živi precej drugačno, rekel bi »normalno« in individualno zivljenje. Integracija tako v Italijo kot s Slovenijo je morda edina opora, da tudi organizirana skupnost premosti preživetvene skrbi in jih rešuje z občutkom za perspektivo. Pri tem je kakovost prioriteta. Ker je odstavek razumljiv bolj »poklicnim« Slovincem kot navadnemu bralcu, naj zapisem, da se danes veliko mlajših ljudi uveljavlja tako v italijanskem okolju kot v Sloveniji. Iz »čudnih« razlogov pa se mnogi izmed teh ljudi oddaljujejo od slovenskih organizacij. Za sirši svet in za stike so se namreč odločili individualno in ne zaradi integracijskih možnosti, ki jim jih je nudila kulturna, gospodarska in drugačna politika manjšine, oziroma večine. Zascitni zakon je lahko vzpodbuda in sredstvo vzpodbujevalne politike. Ne jamči je vnaprej, ji pa daje kisika, ker odstranjuje apriorne spore in nezaupanje. Politika kompromisov in pogajalnih miz nosi v sebi drugačno »filozofijo«. Masellijev zakon je po konceptu nov prav tam, kjer predvideva razvoj in nadaljnja dopolnila.

Zgodovinsko ozadje naj bi se podrejalo omenjenima ciljema. Zgodovinski spomin nam namreč nudi tako razloge za nadaljnje spore kot za sožitje in sodelovanje. To velja za manjšino in za večino. Dokaz tega so tudi zadnji verbalni spori glede zascitnega zakona in popravka o Narodnem domu. Na racun Levih demokratov in njenega slovenskega predstavnika Budina so padle težke besede, ki so v določenih skupinah rodile odklonilno ozračje. Če nekdo nekaj predlaga, je diskusija dobrodošla, upravičene so tudi kritike. Teza besed in emocij pa naj ne bi zameglila obzorja, v katerem se uresničujejo napore za zakon in niti ne politike kot umetnosti možnega. Če bo namreč teza zgodovine prevelika tako za italijansko večino kot za slovensko manjšino, bodo ostali mrtva točka tudi osrednji in najpomembnejši členi Masellijevega zakonskega osnutka. Zgodovinske rane in spori so bili od nekdaj učinkovito sredstvo za izpodkopavanje razlogov za pravice manjšine. Skratka, spomin nosimo v sebi, ko gre zares, pa potrebujemo racionalne prioritete. Konec koncev je možno tudi boleče simbole spora in krivic prevesti v pozitivno politiko zblizevanja, ki služi dvostranskemu priznanju. O tem velja razmisljati brez morečih občutkov, da nam vedno nekdo nekaj jemlje.

PISMA UREDNIŠTVU

O zasciti bi se bilo bolj pametno pogovarjati z Evropo kot z Rimom

Ob branju pogovora z Milosem Budinom, ki ga je objavil Primorski dnevnik v nedeljo, sem kot član manjšine občutil globoko osuplost.

Budin namreč nakazuje, da kot manjšina smo na koncu in da je boljše za nas, če to dokončno sprejmemo in se temu narodnostnemu prepričanju odpovemo. Zascitni zakon naj bi to samo zakolil, ker v bistvu ne bo konkretno in takoj zasciti manjšine.

Po mojem mnenju bo dal v bodoče večini možnost, da okni pravice manjšine na podlagi njene realne ali pa, s strani večine celo predpostavljene, manjše pomembnosti.

Po stari in ustaljeni navadi italijanske politike se komisije ustanovljajo nalasc, da nicesar ne odločijo ali rešijo. Kar smo doslej v povojnih casih sledili italijanski politiki, ni nobena od taksnih komisij uspela, kaj razresiti. Eden od vidnih italijanskih politikov, ne spominjam se kdo, je enkrat izjavil, da je dovolj, če se imenuje eno posebno komisijo zato, da se problem de facto odloži v nedogled in s tem nikdar ne reši.

Potemtakem razumem, da zakon Maselli, ki takšno komisijo predvideva za reševanje bodocih vprašanj manjšine, nima nikakršnega namena reševati teh problemov - ne teritorialnih, ne predstavniških in se najmanj problema Narodnega doma, kot je postavljen v zakonu. V resnici niti ne razumem, zakaj ga Maselli sploh omenja. Tega ne bi niti pričakoval, potem ko je bil pred kratkim, po desetletnih obotavljanjih, predan univerzitetnim potrebam - torej za manjšino dokončno izgubljen. Ne pozabimo, da je velik problem predstavljala celo postavitev table, ki naj bi spominjala na dogodke, ki jih je utrpela manjšina že ob začetku fašisticne uprave.

Vsi vemo, da Narodni dom razen moralnih ne predstavlja konkretnih potreb za manjšino. Zato mislim, da je polemika okoli eskuzivne ali delne uporabe Narodnega doma v bistvu popolnoma brezpredmetna. Bojim se pa, da je pogubna za samozavest manjšine. Mislim namreč, da je za manjšino, kot je naša, posebno glede na odnos, ki ga ima večinski narod do nje, samozavest poglavitna sila, ki jo lahko ubrani pred pretečo asimilacijo. To, da nekateri neslovenski starsi dajejo otroke v slovensko solo, da se naučijo slovenskega jezika, ni mehanizem, po katerem bi se lahko manjšina, kot jo mi pojmuje, ohranila. Za učenje slovenskega jezika, v kolikor bi italijanski sistem to ocenil za koristno, bi lahko mirno služila italijanska sola. Ampak tega ne bi ocenjal kot reševanje manjšine. Kot mi ne rešujemo problemov manjšine Južnih Tirolcev s tem, da se učimo nemščine, če se v njej ne moremo prepoznati.

V zvezi s problemom evropske integriranosti je skrb za kulturni obstoj manjšin in celo narodov se bolj pere, v kolikor se bodo druge razlike - socialne, ekonomske itd. - nekoliko poenotile ali izravnale. Nekateri narodi, na primer Francozi, že skrbijo za čistost lastnega jezika.

Glede na takšne evropske težnje, bi lahko tvegali trditve, da se ni niti več pametno, če ne celo škodljivo, pogovarjati z Rimom o manjšinskih pravicah. Morda bi bilo bolj aktualno prenesti problem na evropske forume. Bi se vsaj pocutili bolj državljani Evrope, kot že prepričujejo sami italijanski in drugi evropski politiki svoje državljane.

O situaciji manjšine je potrebno resno razmisliti. Isti dan Primorski dnevnik poroča o nizižanju sredstev v državni bilanci za slovensko radijsko postajo. Za dnevnikom je na vrsti se radio! To je, mimo visokodonečih izjav in polemik okoli zascitnega zakona, tiho a konkretno dejanje, ki kaže na državno odlocitev, da prepušča manjšino samo sebi. To pomeni enostavno, da je že padla odlocitev, da se manjšino spravi na raven folklorne skupine.

Morda ni naivno, če sumimo, da se Slovenija ne zoperstavlja tej politični strategiji Italije.

To, da do tega prihaja, ko je v Italiji na vladi levica, dodaja se večjo grenkobo in skoraj obup. Clovek ne ve več, kam bi se obrnil.

Edino kar upam, je, da manjšina dobi v lastni sredi moči in ponosa, da si neha delati utvare s tem zascitnim zakonom in sproži mehanizem, po katerih bi se zedinjeno organizirala v neko novo svojo stranko, ki bi kljubovala navzven proti zunanjim asimilacijskim težnjam in navznoter za lastno samozavest in povezanost. Vsako sodelovanje in povezovanje z zunanjimi dejavniki bi bilo dobrodošlo v

luci obrambe in promocije naše manjšine, ampak iz samostojnega izhodišča.

Boris Kuret

Nekaj vprašanj ob zasedbi nasih sol

Spostovani gospod urednik!

V današnjem PD berem izjavo neučnega osebeja v zvezi z zasedbo slovenske višje srednje sole »France Prešeren« v Trstu.

Ob poročanju PD, kateremu sem skrbno sledil, mi je misel sla v davna leta, ko sem kot deželni svetovalec spremljal podobne zasedbe nasih slovenskih sol. Tako danes kot takrat imam vtis, da niso zasedbe nasih sol nekaj povsem spontanega in narodno-politično občutenega, če izvzamemo najbrž naravno nagnjenje vsakega studenta, da solo »sprica« ali se gre »lipe-ta« kjerkoli in kadarkoli mu je to možno. Če se ne motim, so nasi dijaki letos protestirali tudi proti zasebnim solam (tudi morda proti dvojezični v Spletu Slovenov?) in se sli neko proslulo »samoupravo«, o kateri dovolj zgovorno prica vsebina pisma neučnega osebeja sole »France Prešeren«. Po tridesetih letih se je torej igra ponovila, tokrat z drugimi ravnatelji, z drugimi profesorji in drugimi dijaki seveda, a igra je, zal, vedno ista!

Rad bi k vsemu temu kot clovek, ki mu je slovenska sola prav tako pri srcu kot nasa kultura in nas sport, oziroma mu je na prvem mestu nasih slovenskih zamejskih vrednot. V tem duhu si upam izraziti nekaj svojih mnenj, oziroma konkretnih vprašanj v zvezi z zasedbo, v upanju, da ne bom rnil nikogar, ker hoče moj prispevek biti le pozitivnega in konstruktivnega znacaja za nase sole in vso nase javnost, ki je pri tem prizadeta.

Pet elementov oblikuje nase solo: dijaki, starsi, ravnateljstvo, neučno osebeja in profesorski zbor.

Pojdimo k prvemu elementu: dijavstvo.

Ste bili dijaki resnično prepričani o nujnosti in pravilnosti take in tako dolge zasedbe? In se: ali ste zares pustili za seboj tako razdejanje, ali pa neučno osebeja v svojem pismu PD hudo pretirava? In če ste ga, ali ste navajeni delati isto doma, v baru, ki ga posecate, v kulturni dvorani, v katero zahajate? Se zavedate ali ne, da je sola, tudi slovenska, javna last nas vseh in da smo tudi za ekonomsko škodo, ki ji je bila zadana, krivi vsi in bomo, če ne kazensko, pa vsaj z nasimi davki morali škodo pac poravnati!

Starsi: Oprostite mojemu moralisticnemu vprašanju, toda ali ste morda dajali potuho svojim otrokom, tudi če je slo za stvari, ki so sle preko vseh obstoječih zakonov? Če je tako, kako bo pa jutri, če bo vaš otrok sodeloval pri razdejanju kakih drugih javnih objektov, slovenskih ali italijanskih, in boste morali celo pred sodnika, ze ko ste starsi mladoletnih dijakov?

Ravnatelj: Ko ste na lastne oci videli tako razdejanje po uclnicah in hodnikih, ste poklicali policijo, tako kot je to storil ravnatelj italijanske sole ob podobni letosnji »okupaciji«? In če ste, zakaj ni policija posegla?

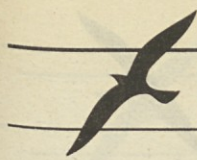
In ob zaključku se vprašanje casnikarju, oziroma casnikarjem, ki ste in boste se spremljali, vsaj upam, take zasedbe tudi v bodočnosti: Vam je res tako težko biti povsem nepristranski v takih stvarih? Slišati in zapisati več mnenj, tudi tistih dijakov, ki se morda s takimi zasedbami ne strinjajo ali pa imajo drugačne poglede na bodočnost nase sole, ki mora biti cim bolj strokovna in povsem nepristranska!

Vam je nekaterim izmed vas res tako težko biti objektivni, ko pisete o teh dogodkih? Pa brez zamere za to vprašanje, saj vem, da imate kljub temu svojo bodočnost zagotovljeno pri PD, vsaj dokler bo izhajal in osebno upam, da se desetletja in desetletja, a vendarle - oprostite moji iskrenosti - bolj nepristranski in bolj naš, zares primorski in slovenski!

Drago Stoka

Na zadnje vprašanje v zvezi s poročanjem o zasedbi smo odgovorili že v pripisu k pismu neučnega osebeja. Zato le še drobna pripomba o pristranskosti. Novinarji PD smo ob vsaki priložnosti pripravljani prisluhniti mnenjem vseh. Ob zasedbi drugačnih mnenj od tistih, ki so se strinjala z zasedbo, nismo slišali, sicer bi jih brez pomislekov objavili, kot je to vedno primer tudi pri drugih stvarih, o katerih poročamo na straneh Primorskega dnevnika.

Uredništvo

CELOVEC / NEPRIČAKOVAN RAZPLET

Razpad deželne večine na Koroškem

V ozadju spora med Zernattom in Auserwinklerejem je posel družbe Kelag

CELOVEC - Dva dni pred božicem je Koroško prizadel močan politični potres: včerajšnja izredna seja deželne vlade se je končala z zlomom koalicije socialdemokratov in ljudske stranke.

Razlog za dramatični razplet je bila poteza (socialdemokratsko dominirane) deželne energetske družbe Kelag, katere nadzorni svet je proti glasovom zastopnikov večinskega lastnika družbe, dezele Koroške, sklenil kupiti družbo toplarn WBG, ki je hčer avstrijske Shell. Posel je vreden približno 850 milijonov silingov in je že postal pravnomočen.

Deželni glavar Christof Zernatto je nato - v dogovoru s svobodnjaki - za včeraj sklical izredno sejo deželne vlade, na kateri je ostro kritiziral postopanje posloводства in nadzornega sveta deželne družbe. Dejal je, da ga glavni organi deželne družbe o načrtovanem poslu niso pravčasno in tudi ne zadostno informirali. Seja vlade se je končala z razkolom v koaliciji: proti glasovom socialdemokratskega koalicijskega partnerja je Zernatto s po-

močjo svobodnjakov izglasoval sklep o sklicu izrednega občnega zbora deželne energetske družbe Kelga in o odpoklic predsednika nadzornega sveta družbe, socialdemokrata Gerharda Saffrona...

Sef socialdemokratov in namestnik deželnega glavarja Michael Auserwinkler je nato na tiskovni konferenci razglasil »popolno ohladitev koalicijskih odnosov« ter Zernattu očital, da je »kršil koalicijsko pogodbo in se podal izven koalicijskega prostora«. Napovedal je se, da bodo socialdemokrati v ostalih dveh mesecih do deželnozborskih volitev 7. marca 1999 opravljali svoje resorje po lastni presoji.

Glede posledic dramatičnega razpleta v koroški deželni politiki za morebitne koalicije po volitvah pa je sef koroških socialdemokratov se dostavil, da bodo o tem odločali volilci. Vsekakor je Zernattova ljudska stranka s sklepom na včerajšnji izredni seji vlade »menjala koalicijskega partnerja«.

Ivan Lukan

POLITIKA / DEŽELNI SVET

Ligaši in desnica branijo proračun deželne uprave Pola svoboščin

TRST - V deželnem svetu so se tudi včeraj vse dan ukvarjali z obravnavo finančnega proračuna odbora predsednika Renza Antonioneja. Razprava poteka zelo počasi, saj mora skupščina vzeti v pretres tako popravke opozicije, kot tudi skupne amandmaje Pola svoboscin in Severne lige. Prav ti skupni proračunski popravki naj bi bili uvod v oblikovanje nove večinske koalicije med ligasi in desno sredino.

Nekoliko slabe krvi je povzročil popravek, s katerim sta Pol svoboscin in Severna liga skoraj razpolovila deželne dotacije za gorske skupnosti, vse dokler ne bo deželni svet odobril zakon za preustroj teh javnih ustanov. Popravek je doživel pod-

poro večine svetovalcev Lige in desne sredine, proti pa so glasovali vsi predstavniki opozicije, katerim se je pridružila zastopnica Bossijeve stranke Viviana Londero. To je sprožilo oster protest levih demokratov Renza Petrisa in Nevja Alzette, ki v tiskovnem sporočilu kritizirata za držanje v bistvu nove upravne koalicije, »ki je ze od samega začetka pokazala svoje pravo lice«.

Pred sedežem deželnega sveta je bila manifestacija kmetovalcev, ki protestirajo proti proračunskemu krčenju (10 milijard lir) sredstev za kmetijski sektor. Shod so skupno priredile vse stanovske organizacije iz Furlanije-Juljske krajine.

TRBIŽ / PREDSTAVITEV

Trojezična publikacija

Knjigo z naslovom »Tarvisio-Tarvis-Trbiž« je izdala Občina

TRBIŽ - V ponedeljek so v prostorih kulturnega centra na Trbižu predstavili zanimivo knjigo z naslovom »Tarvisio-Tarvis-Trbiž«, ki jo je izdala občinska uprava skupaj z videmsko Pokrajino. Tej knjigi so dodali še eno, ki so jo izoblikovali učenci osnovnih sol iz Ukeve, Zabnice in Bele peči.

Kot je na predstavitvi povedal občinski odbornik za kulturo Renato Carlatoni, knjiga ni obsežno delo in si tudi ne postavlja kakih visokodolnih ciljev. Vendar ima jasen političen pomen, se zlasti v trenutku, ko je v državnem parlamentu aktualna razprava o zaščitnem zakonu za Slovenijo v Italiji. Publikacija zeli pričati o tem, da v Kanalski dolini ob-

stajajo raznovrstne etnične skupine, ki med seboj tudi sodelujejo.

V knjigi Tarvisio-Tarvis-Trbiž je zapisanih nekaj pripovedi, točneje, po ena za vsako narodno skupnost. Vse so prevedene v italijansko, furlansko, slovensko in nemščino. Na predstavitvi so poleg občinskega odbornika sodelovali še Karl Lager za nemško narodno skupnost, Mario Faleschini za furlansko ter Gabrijel Moschitz za slovensko, prisotna pa je bila tudi učiteljica otroškega vrtca iz Trbiza Nadia Campana. V posegih sta tako Lager kot Faleschini spregovorila v svojem materinem jeziku, zato je vredno obziranja, da ni bilo slisati tudi slovenske besede. Vsekakor pa gre poudariti dejstvo, da se sedanja občinska uprava na Trbižu trudi, da bi spodbudila zanimanje in ovrednotenje vseh domačih jezikov in kultur.

V drugi knjigi z naslovom »i bambini si incontrano« se predstavljajo otroci osnovnih sol Kanalske doline, ki so se v minulem solskem letu začeli soočati s kulturo sosedov v okviru načrta o večkulturnosti, za katerega se je zelo zavzelo didaktično ravnanje iz Trbiza. Tako so poleg že utečenega pouka nemščine začeli tudi s slovensčino. Po oceni učiteljice Nadie Campane in Monice Rocco so otroci zelo pozitivno sprejeli novost in rezultat je trojezična knjiga s pesmicami, uspravkami, legendami in pripovedkami.

Anton Sivec

BOVEC / DARILO ZADRUŽNE KREDITNE BANKE

Slovesna predaja naprave za analizo krvi

Bovški začasni ambulantni jo je podarila ZKB skupaj s prispevki, zbranimi na posebnem tekočem računu

BOVEC - V petek, 11. decembra je potekala v bovški začasni ambulanti slovesna predaja naprave za krvne izvide. Napravo je kupila Zadrzna kraska banka skupaj s prispevki, ki so se zbrali na posebnem tekočem računu namenjenem obnovitvi prizadetega območja. Na krajsi slovesnosti je direktorica Zdravstvenega doma Tolmin, pod katerega spada ambulantna v Bovcu, dr. Ljuba Gabršček - Lipužič predstavila darovano napravo AVL Digicell DC 500+, s katero lahko pacient v nekaj minutah dobi več kot deset različnih krvnih izvidov. Kot je poudaril novoizvoljeni bovški župan Simiša Germovšek, bo naprava za krvne izvide rabila vsem prebivalcem bovške kotline, ki bi drugače morali opraviti krvne izvide v trideset km oddaljenem zdravstvenem domu v Tolminu.

V bovški ambulanti je bilo še posebej slovesno, saj so poleg naprave za krvne analize, dobili v dar tudi avtomobil znamke Fiat panda, ki ga je ambulantni poklonila Zavarovalnica Maribor d.d.

Na sliki: Predsednik Zadrzne krasko banke Paolo Milčič, direktorica Zdravstvenega doma Tolmin dr. Ljuba Gabršček - Lipužič in odbornik ZKB dr. Just Gruden ob podarjeni napravi za krvne izvide.

Sen. Camber se povzpneja na politični vrh državne FI

RIM - Senator Giulio Camber si hitro utira pot tudi v državni Forza Italia, potem ko politično že »nadzoruje« trzasko in deloma tudi deželno vodstvo Berlusconijske stranke, ki je na Trzaskem v bistvu podružnica Liste za Trst.

Camber je bil na izrecno zahtevo Silvia Berlusconijske sedaj kooptiran v vsedrjavno predsedstvo FI, za krmilom katerega je seveda bivši ministrski predsednik.

SLOVENIJA / PREDLOG ZAKONA O LASTNINSKI PRAVICI TUJCEV

Zakonska ureditev pogoja vzajemnosti na koordinaciji parlamentarnih strank

Podobnik napovedal, da bo vlada sprejela osnutek zakona o vzajemnosti

Drnovšek poziva k odgovornosti

LJUBLJANA - Premier Janez Drnovšek je včeraj predsednikom parlamentarnih strank poslal pismo, v katerem jih je znova pozval, naj odnose s Hrvaško, predvsem pomembno vprašanje meje, obravnavajo trezno, odgovorno in v interesu slovenske države, so sporočili iz kabineta predsednika vlade.

Premier v pismu ugotavlja, da so v zadnjem času v nekaj primerih predstavniki parlamentarnih strank izpostavili vprašanje neprimernih slovenskih pogajalskih izhodov do Republike Hrvaske, predvsem pri vodenju pogovorov o poteku prihodnje državne meje na kopnem in morju. Zadnji tak primer je bila Janeza Janše o mednarodni arbitraži o vprašanju Piranskega zaliva. (STA)

LJUBLJANA - Koordinacija parlamentarnih strank o vključevanju Slovenije v Evropsko unijo je na dopoldanskem sestanku ugotovila, da niso izpolnjeni poslovniki pogoji za tretjo obravnavo predloga zakona o lastninski pravici tujcev na nepremičninah. Žato je izrazila pričakovanje, da bo vlada državnemu zboru predložila nov zakon, ki bo urejal samo vzajemnost, državni zbor pa naj bi ga sprejel še pred uveljavitvijo pridružitvenega sporazuma s 1. februarjem prihodnje leto.

Kot je po sestanku dejal trenutni predsedujoči koordinaciji, predsednik Slovenskih krcanskih demokratov (SKD) Lojze Peterle, so na sestanku - tako kot konec minulega tedna matični parlamentarni odbor za notranjo politiko in pravosodje - ugotovili, da je bil zakon o pogojih za pridobivanje lastninske pravice tujcev na nepremičninah v drugem branju tako spremenjen, da ni formalnih možnosti za tretje branje v državnem zboru.

Koordinacija v skladu s tem

pričakuje, da bo vlada resitve, ki so bile predložene za tretje branje in zajemajo ugotavljanje vzajemnosti pri pridobivanju lastninske pravice tujcev na nepremičninah, vključila v nov zakon in ga predložila državnemu zboru, je dejal Peterle.

Ceprav naj bi bilo težišče novega zakona na vzajemnosti, pa naj bi bile v njem po Peterleovih besedah povzete tudi resitve, ki jih je predlagala opozicija in so bile v drugi obravnavi zavrnjene. Po njegovi oceni obstaja volja strank za sprejem takega zakona, zato je prepričan, da je zakon mogoče sprejeti še v januarju prihodnje leto do uveljavitve evropskega sporazuma. Slovenija mora namreč ugotavljanje vzajemnosti urediti zaradi določb t.i. španskega kompromisa oziroma priloge 13 k evropskemu sporazumu o pridružitvi.

Podpredsednik vlade in koordinator za pripravo t.i. zaščitne zakonodaje Marjan Podobnik je pa po sestanku koordinacije komentiral svojo izjavo ob drugem branju zakona o lastninskih pravicah tuj-

cev, da bo odstopil, če zakon ne bo sprejet. Kot je dejal, na tem vztraja tudi zdaj, vendar pa po današnjem sestanku koordinacije parlamentarnih strank ocenjuje, da ima zakonsko urejanje vzajemnosti polno podporo med parlamentarnimi strankami; to ni nepomembno, saj se zakon sprejema z dvotretjinsko večino. Podobnik je izrazil obzalo vanje, da je bilo v drugem branju zavrnjenih več zakonskih členov; po njegovi oceni je pri tem »slo za napako tistega dela parlamenta, ki je te člene zavrnil«.

Vlada naj bi po Podobnikovih napovedih že »na tej ali naslednji« seji sprejela zakon, ki bo urejal materialno vzajemnost in ga bo DZ sprejel po hitrem postopku še pred uveljavitvijo pridružitvenega sporazuma. Na vprašanje, ali bo zakon urejal tudi pogoje za pridobivanje nepremičnin za tujce, ki niso iz držav članic Evropske unije, pa je Podobnik odgovoril: »Ne, gre le za vzajemnost, kajti ta del je dobil zadostno podporo v državnem zboru.« (STA)

NOVICE

Koledar '99: 150

»prostovoljk«

PORDENON - Dovolj je bilo nekaj oglasov v dnevnem časopisu FJK in vzhodnega predela Veneta in na vabilo industrijskega obrata, ki je za naslednje leto želelo pripraviti koledar z 12 »nepoklicnimi« lepoticami, se je odzvalo nenadejano število kandidat. Kot je povedal Gianfranco Angelico Benvenuto, ki je v konkretnem moral izdelati koledar za pordenonski industrijski obrat, ki proizvajajo klimatske naprave, je lahko izbral med več kot 150 kandidatkami, ki so se oglasile po objavi oglasa. Rabili so jih dvanajst, eno za vsak mesec, kot je ustaljena praksa pri tovrstnih izdelkih. Kandidatke so bile stare od 16 do 30 let, mladoletne, kot so povedali, so prisle v materinem spremstvu. Izbrane so za njihov doprinos, ki je bil na visoki poklicni ravni, čeprav nobena ni bila model ali manekenka, seveda honorirali. Koledar, natiskan v 5 tisoč izvodih bodo razposlali po Evropi in ZDA.

Nuni zaustavili tatu

VIDEM - Prikradel se je v samostan Dimesse v bližini videmskega sodišča, vendar so ga nune odkrile in ga »varovale« do prihoda policije. Moski, 61-letni Tržacan Giordano Buda, se je vtihotopil v samostan, vendar je zasel v spalnico 48-letne nune, ki ga je v ponedeljek popoldne zagledala in zacela na vso moč vpiati. Pritekla je še ena nuna in s skupnimi močmi sta poskušali onemogociti pobeg. Prisla je policija, ki je pri moskem nasla 44 tisoč lir. Budi so včeraj že sodili po skrajsanem postopku, moski »se je pogodil« in dosodili so mu osem mesecev zapora in 200 tisoč lir globe. Ker ne gre za prvo obsodbo, bo moral sedeti v zaporu.

NOVICE

Neobdavčeni bencin: sklep po novem letu

Pristojna telesa Evropske unije bodo sele po novem letu sklepala o usodi neobdavčenega bencina v naši pokrajini. Tako so neuradno sporočili iz Bruslja, kjer imajo očitno v teh dneh opravka s pomembnejšimi zadevami, kot je tukajšnje gorivo po znizani ceni.

Zastopniki Trgovinske zbornice in združenja črpalnikov so vsekakor zmerno optimisti, saj upajo, da bo Bruselj, kljub znanim pomislekom o svobodni konkurenci, vseeno vsaj se za leto 1999 potrdil prodajo bencina po znizani ceni. Gre, kot znano, za določen kontigent bencina, ki nima nič skupnega s t.i. deželnim neobdavčenim bencinom, ki ga, ceprav z različnimi cenami, prodajajo po vsej Furlaniji-Juljski krajini.

Umik trgovin za praznike

Občina Trst obvešča, da bodo za božič in stefanovo obvezno zaprte vse trgovine z izjemo cvetlicarn, ki bodo odprte do 14. ure, in slasčicarn, ki bodo lahko odprte ves dan.

V nedeljo bodo obvezno zaprte vse trgovine z izjemo trgovin z jestvinami in trgovin z umetnimi ognji, ki bodo imeli lahko odprto pol dneva (od 7. do 14. ure ali pa od 14. do 21. ure) in cvetlicarn, ki bodo odprte do 14. ure. Predsednik pokrajine Codarin pa je dovolil, da v nedeljo dopoldne odprejo izjemoma tudi pekarnice.

Zaprta zahodnokraška občinska izpostava

Občinska izpostava za Zahodni kras bo zaprta od 28. decembra do 5. januarja. Naročene dokumente bodo občani lahko dvignili na vzhodnokraški izpostavi.

Pomemben dosežek v boju proti raku

Amsterdamski Netherlands Cancer Institute bo v kratkem začel preizkušati na 40 pacientih novo zdravilo proti metastazam raka, ki je bilo pripravljeno v Furlaniji-Juljski krajini.

NAMI, kot so poimenovali novo zdravilo med laboratorijskim testiranjem, je po izjavah raziskovalcev zelo aktivno na metastazah in je preprečevalo razraščanje. Raziskavo so vodili skupaj raziskovalci Fundacije Callerio, Tržaške univerze in laboratorija POLYtech iz raziskovalnega območja pri Padricah. Laboratorijski rezultati so prepričali Amsterdamski zavod, ki je eden največjih v Evropi za zdravljenje raka, da začne eksperimentiranje na človeku. Gre za takomenovano fazo 1, med katero bodo preizkusili zdravilo na 40 pacientih in med katero bodo preverili, kolikšne doze prenese človekovo telo. Pred fazama 2 in 3, s katerimi se testiranje konča, so potrebna še štiri leta, dosedanj rezultati pa so po oceni raziskovalcev spodbudni.

Trebče: spet denar za nekdanjo deponijo

Pokrajinski svet je na sinočnji seji nakazal 135 milijonov lir za nadaljnjo strokovno ekspertizo v bivšem trebenskem odlagalšču. Proti so glasovali svetovalci leve sredine, medtem ko sta se komunista Visioli in Zagabria vzdržala. Opozicija je mnenja, da je sklep nepotreben, ker nekdanja deponija ni primerna za novo »delovanje«.

Programska konferenca osvojila slovenske zahteve

Štiri višje srednje šole ter »vertikalizacija« šol pri Sv. Jakobu

Na Tržaskem naj se v prihodnje delujejo štiri slovenske višje srednje šole, na ravni osnovnih in nižjih srednjih sol pa naj bo zaenkrat predvidena le tako imenovana »vertikalizacija« šol pri Sv. Jakobu z združitvijo nižje srednje šole in didaktičnega ravnateljstva v skupno šolsko enoto, položaj ostalih sol pa naj ostane nespremenjen. Ta predlog slovenskih predstavnikov je včeraj osvojila pokrajinska programska konferenca o razsežnosti solske mreže na Tržaskem. S tem je bilo povsem zadoščeno zahtevam, ki jih je pretekli teden izluščili enotni solski odbor.

Vsa zadeva pa ni bila tako preprosta, kot bi kazalo na prvi pogled.

Programska konferenca so sestavljali: predstavniki vseh občin tržaške pokrajine, in sicer dolinski odbornik za solstvo Aldo Stefancic, devinsko-nabrežinska podžupanja Mariza Škerk, zgoniška županja Tamara Blazino, repnatarski župan Aleksij Križman, miljski odbornik za solstvo Bruno Santoro, trzaska odbornica za solstvo Maria Teresa Bassa Poropat; tržaski solski skrbnik Ugo Mannini, predsednik pokrajinskega šolskega sveta Bruno Pizzamei ter predstavnik Kraske gorske skupnosti Andrej Berdon. Predsedoval ji je pokrajinski odbornik za solstvo Enrico Sbriglia.

Konferenca je morala razpravljati o mnenjih, ki sta jih pripravili podkomisiji (ena za višje, druga za nižje srednje šole in osnovne šole). Glede slovenskih višjih srednjih sol je podkomisija predlagala,

naj bi šolsko avtonomijo dodelili le trem zavodom, ker naj bi po njegovem mnenju morali pedagoški licej A.M.Slomska priključiti liceju F. Prešerna. Slovenski člani konference so odločno nasprotovali takemu predlogu in vztrajali pri stališču, ki ga je zavzel enotni solski odbor. Tisti, ki se je se največ zavzemal za združitvev pedagoškega liceja z licejem Prešeren, je bil prav tržaski solski skrbnik Mannini. Ob glasovanju so se vsi člani konference (razen dveh) izrekli za ohranitev starih slovenskih višjih srednjih sol. Tržaski solski skrbnik je glasoval proti, predsednik pokrajinskega šolskega sveta Pizzamei pa se je vzdržal.

Programska konferenca je nato soglasno osvojila slovensko stališče o osnovnih in nižjih srednjih solah s predlagano »vertikalizacijo« pri Sv. Jakobu, kjer naj bi nastal enoten solski pol (od otroškega vrtca do nižje srednje šole). Slovenski člani so tudi predlagali, naj se občina obveže, da bo preuredila nekdanjo pralnico ob solskem poslopju pri Sv. Jakobu za solske potrebe, čemur pa je odbornica Bassa Poropatova nasprotovala. Namesto obveze je prodrlo »poročilo tržaski občini, naj preuredi nekdanjo pralnico, da jo bo lahko slovenska sola izkoristila za lastne potrebe.«

Programska konferenca je vzela v pretres tudi stanje na italijanskih solah ter sprejela več predlogov o združitvah, oziroma povezavah različnih sol, in sicer tako na »horizontalni« kot na »vertikalni« ravni.

Resolucija Zavodskega sveta liceja F. Prešerna

Vprašanje morebitne pridružitve pedagoškega liceja Antona Martina Slomskega liceju Franceta Prešerna je bila na dnevnem redu izredne seje zavodskega sveta liceja F. Prešerna, ki je s tem v zvezi včeraj sprejel sledečo resolucijo:

»Zavodski svet Liceja F. Prešeren, zbran na izredni seji dne 21. decembra 1998, je pod 2. točko dnevnega reda obravnaval morebitni predlog pridružitve Državnega učiteljskega z eksperimentalnim programom pedagoškega liceja Anton Martin Slomsek Znanstvenemu liceju France Prešeren in pri tem osvojil vsebino stališča, ki ga je zavzel Zavodski svet naše šole 9. aprila 1997. V tem smislu poudarja naslednje:

1) Sole s slovenskim učnim jezikom v Trstu uživajo mednarodno jamstvo v smislu Posebnega statuta z dne 5. oktobra 1954, potrjenega z 8. členom Osimske pogodbe. Odlok Predsednika republike št. 233 z dne 18. junija 1998 poleg tega zagotavlja, da bodo slovenske šole dobile avtonomijo ne glede na število vpisanih učencev.

2) A tudi brez ozira na zgornje ugotovitve izraza Zavodski svet Znanstvenega liceja F. Prešeren svoje pomisleke ob morebitnem ponovnem predlogu o pridružitvi Državnega učiteljskega Slomsek Liceja Prešeren, zlasti z ozirom na naslednja dejstva:

- Glede na študijske smeri in glede na teritorij, od koder zajemajo učence, slovenski višješolski zavodi nimajo dvojnikov. Vsaka sola ima svojo nezamenljivo specifičnost, ki je sad tako različnih študijskih vsebin kakor tudi dolgotrajne zgodovine in tradicije.

- Znanstvenemu liceju F. Prešeren je že od leta 1948 priključen klasični oddelek, od solskega

leta 1993/94 deluje tudi eksperimentalna jezikovna smer, sam znanstveni licej pa je razdeljen na prirodoslovno in fizikalno smer. Višja srednja sola s štirimi različnimi oddelki, oz. smermi, že sedaj v celoti zaposluje razpoložljive učne, vodstvene in upravne moči, ki bi se s priključitvijo dodatnega oddelka se dodatno razpršile v škodo obeh sol. K temu je treba dodati, da je upravljanje šole s slovenskim učnim jezikom prav zaradi njene specifičnosti (dvojezičnost v upravnih postopkih itd) se bolj zahtevno in zamudno, a niso v ta namen priznane nobene dodatne delovne moči.

- Strukture in prostori, s katerimi razpolaga Licej F. Prešeren, že v sedanjih razmerah ne omogočajo normalnega poteka skupnih zborovanj dijakov in staršev ter dejavnosti v okviru navodila št. 133. S priključitvijo učiteljskega A.M. Slomsek bi bile omenjene dejavnosti se težje izvedljive.

- Parlamentu je bil predložen osnutek solske reforme, ki naj bi povsem spremenila podobo tako obvezne kot višje srednje šole. Pričakovati bi zato bilo, da bi v tem trenutku ne sprejemali ukrepov, ki bi utegnili imeti značaj začasnosti in bi v šolsko življenje vnašali dodatno nejasnost.

- Z ozirom na zgoraj navedena dejstva je Zavodski svet Znanstvenega liceja F. Prešeren mnenja, da bi pridružitvev Državnega učiteljskega z eksperimentalnim programom pedagoškega liceja A.M. Slomsek našemu zavodu ne omogočila tiste kvalitete rasti v duhu solske avtonomije, ampak bi bila, nasprotno, se dodatna ovira plodnemu in učinkovitemu pedagoškemu in didaktičnemu delu.«

Zavodski svet Liceja F. Prešeren

AKCIJA SEVERNE LIGE / NEGATIVNI ODMEVI

»Ne padanski straži na meji«

Ostre kritike Gibanja za Oljko in pokrajinskega tajništva UIL

»Padanske obdobje« na italijansko-slovenski meji na Krasu so se naprej predmet zelo negativnih ocen, ki tokrat prihajajo iz političnih in sindikalnih krogov. Po stranki komunistov in po posegu senatorja Oljke Fulvia Camerinija, ki je glede tega posegel na notranjem ministrstvu, sta se oglasila Gibanja za Oljko in pokrajinsko tajništvo sindikalne zveze UIL.

Koordinator Gibanja za Oljko Daniele Gouthier najprej obzaruje, da je bilo doslej premalo reakcij in odmevov na to obsodbo vredno početja »zelenih srajc«, saj bi morda lahko pomenil, da se javnost strinja s takim početjem. Nadzorstvo državne meje sodi med pristojnosti državnih varnostnih teles, zato »obhodnice« nimajo cisto nobene institucionalne vloge, a lahko le ustvarjajo zmedo in zlasti nepotrebne napetosti. Gouthier glede tega ugotavlja, da je v naši pokrajini glede na število prebivalcev najvišja koncentracija policije in torej res ne drži trditve Severne lige, da je pri nas država odsotna.

Da ni tako dokazuje dejstvo, da v naših krajih varnostni organi dnevno ustavijo veliko število ilegalnih pribežnikov. Pobuda »padanskih prostovoljcev« - meni nadalje Gouthier - postavlja njene organizatorje na rob demokratičnega obnašanja. Nihče ne pravi, da je

treba kar tako sprejeti vse tiste, ki nezahtevno pridejo v Italijo, družba, kot je naša, pa si ne more privoščiti dejanj na kozi ljudi, katerih položaj lahko preverimo le za to poklicana uradna telesa. V igri sta solidarnost in spoštovanje človekovih pravic.

Ostre kritike na račun »zelenih srajc« prihajajo tudi iz vrst tajništva sindikata UIL, ki izraža zaskrbljenost in zaprečenost nad tovrstnimi akcijami na kraski planoti. Gre v bistvu za pobude na kozi nesrečnih ljudi, med katerimi so tudi tisti, ki so prisiljeni k begu iz domovine iz čisto političnih razlogov, saj so doma preganjeni in podobno. Tisti, ki ilegalno prečkajo mejo, so podobni množici Italijanov, ki so morali dolga desetletja s trebuchom za kruhom.

UIL dodaja, da nihče od teh pribežnikov ne bo ukradel službe Italijanom, za pobudo ligasov pa se v resnici skriva strah pred različnim in predvsem bojazem pred prihodnostjo. Sindikat se tudi sprašuje, kaj bi naredile »zelene srajce« v primeru, da »zasacijo« nesrečnega pribežnika. Ga bodo preprečile, da se vrne nazaj, ga bodo preteple ali pa bodo poklicale na pomoč policijo? Vse to je po mnenju UIL popolnoma nezakonito, od tód poziv pristojnim telesom, začeti s kvestorjem, naj čimprej odločno posežejo.

ŠOLSTVO / PISMO RAVNATELJA IN PROFESORJEV POKRAJINI

Bo imel zavod Žige Zoisa novo »krilo«?

Zgradili naj bi ga na zemljišču za sedežem - Vanj naj bi vselili bienij in oddelek za geometre

Ravnatelj trgovskega tehničnega zavoda Žige Zoisa Daribor Zupan in vsi profesorji, ki poučujejo na soli, so pisali predsedniku tržaške pokrajine Renuzu Codarinu ter odbornikom Enricu Sbrigliju in Giuliju Mariniju pismo, v katerem zelo podrobno obravnavajo možnost razširitve solskega poslopja na Vrdeški cesti oziroma dozidave novega krila k obstoječemu poslopju.

Vprašanje je postalo aktualno potem, ko je pokrajinska uprava napovedala, da namerava prodati tržaski univerzi šolsko poslopje na območju nekdanje psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu, v katerem ima poleg poklicnega zavoda Jozefa Stefana svoje prostore tudi oddelek za geometre. Pred dobrim mesecem so si pokrajinski upravitelji ogledali zemljišče in poslopje za sedežem zavoda Žige Zoisa ter ugotovi-

vili, da bi lahko na istem terenu dogradili novo krilo za solske potrebe trgovskega tehničnega zavoda. Zemljišče je dovolj obsežno, poleg tega je napredaj in ima enega samega lastnika, kar pomeni, da bi imeli pri njegovem odkupu manj težav kot ce bi bilo lastnikov več. Upravitelji so takrat zaprosili vodstvo šole, naj pripravi podrobno poročilo o prostorih, ki bi jih potrebovali v novi gradnji.

Na zavodu Žige Zoisa so v nekaj tednih izdelali podrobno studijo. Po veljavnih normah bi morala obsegati nova gradnja 2.880 kvadratnih metrov, ki bi bili porazdeljeni v dveh nadstropjih s po 1440 kvadratnimi metri. V novem krilu naj bi namestili razrede bienija trgovskega tehničnega zavoda (povprečno pet razredov) ter oddelek za geometre (pet razredov).

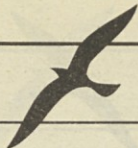
Nova gradnja bi mora-

la razpolagati torej z desetimi učilnicami, enim fonolaboratorijem, veliko opremljeno dvorano, knjižnico, tehnično knjižnico, profesorsko sobo, telovadnico, multimedično sobo, sobo za knjigovodstvo in komercialno tehniko, fizikalni laboratorij, kemijski laboratorij, laboratorij za testiranje materialov (ki pa bi ga uporabljale tudi druge šole), risalnico, sobo, opremljeno za pouk tehnologije gradnje in sobo, opremljeno za pouk topografije in za topografsko risanje.

V sklepnem delu pisma so ravnatelj in profesorji izrazili legitimno zaskrbljenost: gradnja novega krila ob sedanjem sedežu trgovskega tehničnega zavoda bi zahtevala precej časa, v tem času pa bi moral oddelek za geometre delovati tam, kjer deluje danes, to je v poslopju poklicnega zavoda Jozefa

Stefana na območju nekdanje psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu. Tam bi moral ostati dokler ne bodo dela novega krila ob maticnem sedecu dokončana. Ravnatelj in profesorji namreč zavračajo možnost »časne« preselitve oddelka za geometre v druge prostore, ker se upravičeno bojijo, da bi postala »časnost« neskončna. Slovenske šole imajo namreč v tem pogledu že mnogo neprav spodbudnih izkušenj...

V pismu so omenjena nedavna zagotovila predsednika pokrajine Codarina in odbornika za solstvo Sbriglie slovenskim višješolcem. Tudi ravnatelj in profesorji trgovskega tehničnega zavoda Žige Zoisa zahtevajo pismo zagotovilo, da oddelka za geometre ne bodo preselili iz sedanje lokacije, dokler ne bo zgrajeno novo krilo ob osrednjem sedežu šole.

TRGOVINSKA ZBORNICA / ZASEDANJE

Analiza podpor EU za kulturo

Predstavili programe Raffaello, Arianna in Caleidoscopio - Možnosti zaposlovanja

Nova spodbujanja in podpore Evropske unije za promocijo zaposlovanja v kulturnem sektorju, ob enem obseirno informiranje državljanov o programih evropske komisije, kar zadeva kulturo in možnosti finansiranja na področjih umetnosti, kulturnih dobrin, literarnih del, tehnologij in manj razširjenih jezikov. To je smisel javnega zasedanja, ki je bilo včeraj popoldne na Trgovinski zbornici, priredila pa ga je TZ v sodelovanju z združenjem »Evropska hiša«.

Srečanje, na katerem je med drugim prislo na dan, da lahko nudi kultura možnosti za zaposlovanje in da obstajajo konkretne možnosti finansiranja projektov s strani EU, je odprl predsednik TZ Adalberto Donaggio.

Zasedanje je povezoval podpredsednik »Evropske hiše« Giorgio Rossetti, ki je izpostavil dejstvo, da se je evropska integracija prvenstveno rodila iz gospodarskih razlogov, šele po sporazumu iz Maastrichta v začetku 90. let pa so se odločili tudi za »pridružitvijo narodov« k integracijskim procesom v spostovanju njihovih kultur in tradicij (o tem je govor v členu 128), saj mora prav kultura prispevati k gradnji Evrope. Smo na dobri poti, je dejal, in moramo zaupati v prihodnost.

Besedo je nato prevzel predstavnik urada »projekt Evropa« podjetja Ari-es pri TZ Luca Penna, ki je predstavil ekonomsko analizo kulturnih sektorjev, ki so v Evropi v rasti in navedel nekatere zadnje statistične podatke. Poudaril je pomembnost formiranja kulturnih delavcev in pojasnil, da so finansiranja EU podporniškega značaja ter podal poročilo o treh programih EU. Program Raffaello predvideva posege na področju spomeniškega varstva, cilj pa je preko kooperacije podpirati delovanje raznih držav na tem področju (predvidenih je 30 milijonov ecujev, trajanje programa je 1997-2000). Program Arianna (1997-1999) podpira branje in knjižni sektor, vanj je vključeno tudi prevajanje (sklad 7 milijonov ecujev). Namen programa Caleidoscopio (kalejdoskop) so podpiranje in spodbujanje umetniških ter kulturnih dejavnosti in promocija kulture in življa evropskih narodov (1996-1999, sklad 26, 5 milijonov ecujev). Penna je omenil tudi formativne programe Leonardo da Vinci, Socrates in »Gioventù per l'Europa« (Mladi za Evropo) in zaključil z mislijo, da gre vedno spostovati tradicije.

Konferenca se je nadaljevala s posegom predsednika evropskega urada za manj razširjene jezike Bojana Brezgarja. Prisotnim je obrazložil nastanek in delovanje urada, ki zastopa približno 45 jezikovnih skupin iz 13 držav. Po-

membno je, da se razne jezikovne skupine med sabo srečujejo in soočajo. Glede na dejstvo, da ne sme evropska komisija dodeljevati sredstev, ko ne gre za specifične programe, je Brezgar napovedal, da bodo v okviru programa Socrates v kratkem predložili specifičen program za manj razširjene jezike »Archipel«.

Na srečanju je spregovoril tudi občinski odbornik Mauro Tommasini, ki je občinstvu obseirno obrazložil nacrt Tergeste. Slednji je dobil finansiranja v okviru programa Urban in predvideva korenito prenovitev starega mesta. Projekt prehaja v operativno fazo, je povedal, zadeva pa med drugim ponovno naselitev območja, valorizacijo zgodovinskih in kul-

turnih značilnosti, odprtje novih trgovinskih dejavnosti, socialno-podporne storitve, zaprtje območja vozilom. Take nacрте, je dodal, gre v luci kakovosti ponavljati, saj je potrebna kontinuiteta. Naj omeni-mo, da si bodo danes območje ogledali Riccardo Illy, podžupan Roberto Damiani in sam Tommasini.

Predsednik kulturnega združenja Zooest Davide Ronchieri je nazadnje posredoval svoje izkušnje v okviru finansiranja EU. Zooest je s prispevki EU namreč pripravilo in udeležilo program za solo za gledališke tehnike (prva v Italiji), saj je v Italiji na tem področju visoko povpraševanje po specializiranih delavcih.

Aljoša Gasperlin

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV / PREDBOŽIČNI VEČER

Pogovor s škofom priložnost za razmislek

Problemi mesta in bližajoče se jubilejno leto 2.000

Ponedeljkov večer v Društvu slovenskih izobražencev je v predprazničnem vzdušju sprejel trzaskega škofa msgr. Evgena Ravignanija (foto KROMA). Večer, posvečen vscilom ob prazničnem času Jezusovega rojstva in prihoda novega leta, je v Društvu skoraj stalnica, saj prinaša škof že vrsto let v Peterlinovo dvorano prijetno božično misel in besedo, na osnovi katere se nato razvije pogovor o iztekajočem se letu, o težavah in krepostih trzaskе skupnosti vernikov.

Leto, ki je pred nami, nas bo popeljalo v leto 2000, v jubilejno leto dvatisocletne Očetove ljubezni, ki se vsem nam razkriva preko utelesenja Božjega Sina. Ob tem

mejniki clovestva vabi papež k spreobrnjenju, k izbiri dobrega v ociscevanju grehov in ta pot vodi

do Očeta. V novem letu naj zablesti odprt in pošten dialog z velikimi verstvi sveta, ki naj se

obenem poveže na dialog z današnjim načinom življenja, ko smo iz dneva v dan priče propadu vrednot. Prepogosto je teptanje clovekovih pravic vakdan, tudi v našem mestu in teritoriju. V tem prazničnem čau in v vsem letu 1999 naj nas spremljajo mir, solidar-nost in pravica svobode, ki so v Jezusu videli ure-sničenje.

Pogovor s prisotnimi je takoj izpostavil prav propadanje vrednot družine in življenja. Trst ima zalosten primat v Italiji: največji odstotek samomorov. In čeprav je organizirano prostovoljno delo zelo bogato, manjka tista vsakodnevna mala pomoč bližnjemu ali sosedu v stiski. Kristjani se lahko v tem svetu gibljejo s tremi vodili: s konfrontacijo z Božjo besedo, z nenadomestljivo pomočjo mladih in s trdim verskim prepričanjem, ki pa ima v sebi moč dialoga.

M. R.

STU LEDI / CD ŽENSKЕ PEVSKE SKUPINE

»Tam gori za našo vasjo«

Ploščo bodo predstavili nocoj v kmetiji Milič v Zagradcu

Tik pred božičnimi prazniki in zato tudi kot posebna ponudba za vscilno ali priložnostno darilo se na prizorišču pojavlja cd plošča Ženske pevske skupine Stu ledi: nocoj ob 20. uri, bo v turistični kmetiji pri Miliču v Zagradcu doživela tudi krst z občinstvom. Plošča je izšla pri Založništvu trzaskе tiska, pobudo pa sta podprli tudi Zveza slovenskih kulturnih društev in pa Trzaska folklor-na skupina Stu ledi, matično društvo, pod okriljem katerega ženska pevska skupina deluje. V roke dobivamo tako izdelek posebne kulturne vrednosti, saj je v njem »živo« zabeležen glas našega ljudskega izročila. Posnetek, ki ga plošča prinaša, nam obuja spomin na koncertni večer, s katerim je ZPS Stu ledi pred petimi leti počastila 15-letnico delovanja. Koncert je zazvenel v posebno zlahtnem okolju, v cerkvi sv. Martina

v Dolini, ki že vrsto let gosti med svojimi židovi najrazličnejše glasbene dogodke. Po tistem jubilejnem nastupu ohranja cd plošča tudi naslov, Tam gori za našo vasjo, poleg te pa prinaša v svojem izboru vrsto pesmi iz nase najbližje do sirse slovenske zakladnice ljudske glasbe. Posnetek dopolnjuje ovitek s krajšo predstavitevjo vsebin posameznih pesmi, kar lahko ponudi tudi primeren uvod v globlje spoznavanje cudovitega in - kljub vsemu - vselej novega sveta ljuske glasbe.

Kot rečeno bo uradna predstavitev cd plošče nocoj, z začetkom ob 20. uri v domačem okolju, ki ga ponuja turistična kmetija pri Miliču v Zagradcu. O izidu plošče in njenih vsebinah bodo spregovorili soudeleženi posamezniki, predvsem pa jo bo predstavila pesem ženske pevske skupine Stu ledi. (dam)

PONUDBA EPIC / DREVI

Pianist Stefano Furini in pianistka Cristina Santin

Glasbene produkcije EPIC, ki so jeseni priredile uspešne niz koncertov komorne glasbe z naslovom »... od Baroka do tanga«, predstavljajo drevi novo zanimivo glasbeno ponudbo. V Evangelicansko-luteranski cerkvi na Trgu Panfili bo Božični koncert, na katerem bo nastopil duo, ki ga sestavljata violinist Stefano Furini in pianistka Cristina Santin.

Stefano Furini je benečanski glasbenik, ki je že v mladih letih osvojil pomembne nagrade na državnih in mednarodnih tekmovanjih. Sodeluje z raznimi orkestri in je koncertni mojster v orkestru trzaskе občinskega gledališča G. Verdi. Furini je tudi med ustanovitelji kvineta Triestetango.

Cristina Santin je mlada, a že izkušena pianistka, ki se je uveljavila v Italiji in tudi v tujini, tako kot solska kot tudi v komornem sestavu. Diplomirala je pred dvema letoma z najvišjo odliko na konservatoriju Tartini.

Kot je običajno za vse koncerte EPIC-a, bo tudi drevišnji program zelo pester, vseboval bo dve sonati iz romantičnega obdobja, dve fantaziji opernih napevov ter španski ples. Koncert se bo pričel ob 20.30. (ROP)

ŠKEDENJ / V ORGANIZACIJI KD IVAN GRBEC

Božična pesem v cerkvi sv. Lovrenca

Z domačim ženskim pevskim zborom nastopila še zbor Rilke in izolski komorni zbor

KD Ivan Grbec je v nedeljo v cerkvi sv. Lovrenca v Skednju priredilo božični koncert (foto KROMA).

Poleg domačega ženskega zbora, ki ga vodi Ksenija Kos, sta na večeru nastopila mešani pevski zbor R.N. Rilke, ki ga vodi Barbara Corbatto in Komorni moški zbor Izola, ki ga vo-

di Oskar Trebec.

Izbira programa pesmi, dobra akustika, predvsem pa doživeto podajanje pesmi so ustvarili v cerkvi zelo prijetno vzdušje. Skedenjke so svoj program z zaključno »Trikraljevsko koledanico« izvedle brezhibno in prepričljivo.

Zbor Rilke, ki je nastal

leta 1992, na željo nekaterih posameznikov, steje sedaj 25 pevcev in pevka ter nastopa na številnih koncertih in prireditvah v dobrodelne namene (Rdeči kriz, Amnesty International, Centar za pomoč bolnim v Avianu), je doživeto podal pet skladb iz zakladnice crnskih duhovnih, pa tudi klasične in obre-

dne pesmi. Komorni zbor iz Izole se je prvič predstavil tostran meje z osmimi skladbami in je s svojim nastopom utemeljil svoj sloves. Prav zborovodja Oskar Trebec je za konec nedeljskega večera vodil vse pevce in pevke pri skupnem petju pesmi »Sveta noč«, pri kateri so se pevke oglašale s kora, pevci pa izpred oltarja. Ta pesem je bila lep zaključek koncerta, ki sta ga v slovenscini in italijanscini napovedovala Alessandro Radovini in Paolo Alfeo. Prispevki, ki so jih obiskovalci darovali, pa so namenjeni fundaciji Lucchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin ter Centru za sprejem bolnih otrok v ul. Valussi.

Koncertu je nato sledila lepa družabnost v društvenih prostorih Ivan Grbec. Za pogostitev so v glavnem poskrbele pevke same, ki so se v noci med soboto in nedeljo vrnile z uspelega koncerta v Huminu.

Neva Lukes

NOVINARSKI KROŽEK

Tradicionalno srečanje v neobičajnih prostorih

Tradicionalno predbožično srečanje Novinarskega krožka je bilo tokrat »prenešeno« v dom za otroke, zrtve vojn in njihove svojce, ki ga je v poslopiju v Ul. Valussi uredil Sklad Lucchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin. S tem so po eni strani novinarji zeleli podčrtati pomen pobude, ki je v konkretnem zazivila nekaj mesecev pred peto obletnico smrti televizijske ekipe deželne sedeža Rai, po drugi pa je bila selitev nujna zaradi stanja prostorov na Korzu Italija. Za mikrofonom pred drevescem, ki ga je tudi tokrat umetelno okrasila Fulvia Costantinides, se je zvrstilo več govorcev, ki so spregovorili o današnjem položaju v Trstu (f. KROMA).

NOVICE

»Naš Kras« išče par za Kraško ohcet 1999

Zadruga naš Kras obvešča, da bo 19. Kraska ohcet v nedeljo, 29. avgusta 1999. Par, ki bi si zelel poročiti na ohceti, naj se najkasneje do 10. januarja 1999 javi v uradu turistične agencije Aurora v Ul. Milano 20 ali telefonira na številko 040-639000.

Voščilo Unicefa

Unicef iz FJK vošči Trstu vesele božične praznike in se zahvaljuje vsem, ki so presli od besed k dejanjem. Letos bodo lahko dobili vse informacije, pa tudi predloge za darila lahko dobijo do 31. decembra v trgovini Godina na stičiscu Unicefa.

Fotografski natečaj

V sinji dvorani trzaskega zupanstva so nagradili avtorje fotografskega natečaja »Trst v plavem«, ki ga je priredila revija Culturaviva. Žirija, ki ji je predsedoval podzupan Roberto Damiani, je nagradila Maurizia Pertota, Paola Pirono in Umberta Vittorija za crnobeke fotografije ter Gualtiera Skofa, Martina Braica in Ermanna Pitacca za barvne izdelke.

Nagrade in priznanja so prejeli se Scilla Sora, Roberto de Renzi, Isabella Isernia in Nevio Mikeucich. Prvo nagrado na temo »Spremenjeno mesto« je dobil Furio Scrimali, druga nagrada je sla Fabrizio Castorini, tretja pa Edvardu Crismancichu.

Skupinska razstava Ženska umetnost

Včeraj popoldne so v razstavnih prostorih občinske oglasne dvorane (Albo Pretorio) odprli skupinsko razstavo Arte Donna - Ženska umetnost. Gre za zadnjo razstavno pobudo v tem letu, ki pa se bo tudi nadaljevala v prihodnjem. Kot so povedali organizatorji, so vzeli v postev dela zelo različnih umetnic, tako po navdihu kot po tehniki. Iz njihovih del se rise odločna in nezna podoba Trsta obenem, so podčrtali pobudniki, ki so predvsem izpostavili pozitivno noto, kot jo odražajo kultura, domiselnost, ustvarjalnost žensk. Na razstavi, ki bo odprta do 11. januarja '99, sodelujejo: Franca Batich, Ondina Brunetti, Nora Carella, Maria Chiaghi, Luisa Comelli Lalovich, Maria Creglia, Patrizia Delbello, Elsa Delise, Renata De Mattia, Bogomila Doljak, Annamaria Ducaton, Tiziana Fantini, Silva Fonda, Elsa Gant, Maura Israel, Lucienne, Zora Koren Skerk, Elettra Metallinò, Nadia Moncheri, Brigida Nussdorfer, Alice Psacaropulo, Claudia Raza, Eva Ronay, Adriana Scarizza, Mirella Schott Sbisà, Olivia Siauss in Nelda Stravisi. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure, 1. januarja pa samo popoldne.

Odobren statut Sklada opere gledališče Verdi

V skladu z zakonskimi določili je včeraj upravni odbor Sklada operno gledališče Verdi odobril statut, ki ureja možnosti sodelovanja javnih ustanov in zasebnikov tako pri premoženjskih zadevah kot pri kritju upravnih stroškov. V roku tridesetih dni od prejete (dokument je bil včeraj že poslan) ga mora odobriti še pristojen vladni organ, seveda bo mogoče v bodoče statut spreminjati. Odbor je osvojil predlog notranjih sindikalnih organizacij, da bi v skladu sodelovali tudi uslužbenci gledališča. Statut predvideva tri oblike sodelovanja, in sicer ustanovnega, podpornega ali člana sponzorja.

LIKOVNI NATEČAJ ZADRUGE LA QUERCIA

Openskemu dijaku nagrada

Matija Dolenc dobil prvo nagrado, trije dijaki pa priznanja

Zadruga »La Quercia« je organizirala likovni natečaj na dijake srednjih sol trzasko pokrajine z naslovom »Ascolta un volto«. Natečaja so se udeležile skoraj vse srednje šole trzasko pokrajine, med katerimi tudi srednja šola S. Kosovela na Opcinah in na Proseku s 40 risbami pod strokovnim vodstvom mentorice prof. Ani Trejak in Cecilije Černe.

Pobuda kot taka je bila namenjena širšim vzgojnim smotrom. V ta namen je bila odprta razstava likovnih izdelkov od 12.

do 20. decembra na gradu Sv. Justa tudi za širše občinstvo. Strokovno nagajevanje je bilo v soboto, 19. decembra na gradu Sv. Justa, kjer je bil kot absolutni prvouršeni nagrajen dijak II. A razreda srednje šole na Opcinah Matija Dolenc (na fotografiji), medtem ko pa so priznanja prejeli tudi Martina Lisjak (Prosek), Jakob Jugović in Maja Sancin (Opcine). Risbe slovenskih nagajencev bodo ponatisnili v razglednici UNICEF-a za mednarodne humanitarne pobude v prihodnjem letu.

NIZ BOŽIČNIH PRIREDITEV PO ŠOLAH IN DRUŠTVIH

Prireditve za gledalce prijetno presenečenje

Nastopajoči in mentorji so pokazali veliko prizadevnost in iznajdljivost

Božičkovo potovanje od Afrike do Sv. Ane

Učenci OS »M. Gregoric Stepančič« in malčki iz vrtca pri Sv. Ani, so tudi letos priredili božičnico. Uprizorili so Božičkovo potovanje po svetu. V Afriki si je ogledal ritmični afriški ples, v Angliji je poslušal tri angleske pesmi, na Kitajskem se je zabaval ob zanimivi pesmi in plesu.

Sodeloval je celo pri tomboli, ki so jo organizirali otroci iz vrtca.

Po sporedu, ki se je prepletal v duhu solidarnosti med narodi, medsebojnega spoštovanja, strpnosti in ljubezni, so starsi odnesli božične pakete na sklad (Luchetta, Ota, D'Angelo), ki so jih s požrtvovalnostjo in radodarnostjo zbrali pod božičnim drevescu.

»Junaki« so gani občinstvo

Na svetlem sončnem hodniku sole Cankar v Rojanu se je včeraj zbralo lepo število staršev, sorodnikov in bivših učencev, da si ogedajo božičnico, ki sta jo skupaj pripravili osnovna in srednja šola. Kot je marsikomu znano, na osnovni soli Bazovski junaki ze nekaj let nezadržno pada število učencev, zato so zadnji trije, res »junaki«, kar gani in obenem presenetili občinstvo, ko so pogumno, intonirano in razločno izvedli svoj program pesmi in recitacij.

Na rojanski srednji soli položaj ni rožnat, saj v tem solskem letu niso imeli prvega razreda. In vendar bi bil vsak od staršev lahko ponosen, ce bi videl, kako imenitno predstavo si tudi taka majhna šola lahko privošči. K njenemu uspehu je res prav vsak dijak lahko prinesel svoj delež, tako z likovno opremo prizorišča (snežinke in okraske so dijaki izdelali pod vodstvom prof. Dorine Cibic) kot s petjem (dijaki so pod vodstvom in ob klavirski spremljavi prof. Stefana Joba zapeli več znanih klasičnih in modernih pesmi v slovenscini in italijanscini in angleščini, nekaj v solistični nekaj pa v zborovski izvedbi), z recitacijami (splet pesmi o zimi in novemu letu je pripravila prof. Miriam Brajković) ali z naslovom v božično - novoletni igrici Cudežna

božičnica pri Sv. Ani (foto KROMA)

odborniki SKD Krasno polje izrazili s tem tudi vsoje zelje ob blizajocih se božičnih in novoletnih praznikih.

Božični koncert na Opcinah

Opcine so v preteklih dneh bile prica slavnostnemu in veselemu dogodku, božičnemu koncertu, ki je potekal v cerkvi Sv. Jerneja na Opcinah, v ponedeljek, 21. decembra. Koncert je bil pravo doživetje, saj so se učenci pod izkušenim vodstvom profesorice E. Kocjan ubrano zapeli enajst zelo zahtevnih pe-

smi. Med njimi sta bili dve gregorijanski, Resonet in laudibus in Adeste fideles. Izkazali so se tudi pri dobri izvedbi Vodopivčeve Ave Marija in Gačnikove Aleluja. Milina glasov se je zlivala v precudovito pesem in pricarala predbožični čas z rusko Uspavanko Jezusku. Prisrčni in navdušeni aplavzi poslušalcev so sproti nagajevali mlade pevce, ki so program povezovali s posrečeno izbranimi recitacijami na temo.

Za krono programa je bila Gruberjeva Sveta noc, ki jo je z njimi vred zapela vsa cerkev. Ob koncu so se učenci zahvalili župniku Strublju in profesorici Kocjanovi za njun požrtvovalni prispevek k uresničitvi prazničnega doživetja. Dogodek je bil najlepše voščilo staršem, sorodnikom in vsem vaščanom za novo leto.

Vanda Husu

Božičnica na rojaski šoli (foto KROMA)

ura (napisala jo je in jo ob sodelovanju prof. Mire Starc pripravila prof. Lucka Susic). Mladi igralci so se vsi po vrsti (se prav posebej pa Lucka Udovic v glavni vlogi) imenitno izkazali, bili so sproščeni in naravni, vse je teklo brez najmanjšega zastaja ali zadrege od besedila pa do glasbenih vložkov in »Posebnih efektov« (tudi za te so skrbeli dijaki sami).

Skratka, lepo in spodbudno voščilo za praznike in novo leto tako za starše in za našo solo!

Voščina tudi pri SKD Krasno polje

Letos so za predbožično prireditev poskrbeli tudi v Gročani: na pobudo SKD Krasno polje so v nedeljo popoldan v dvorani srenjske hiše gostovali malčki otroškega pevskega zbora Slomšek iz Bazovice. Zbor deluje pod mentorstvom zborovodje Zdenke Krizmancic, ob tej priložnosti pa je vaščanom Gročane, Drage in Peska predstavil »tematsko« spevoigro z naslovom Oh, ti darovi! Kot rečeno je nedeljska prireditev imela poleg vsega še voščilni pomen, saj so

Večjezična prireditev

V ponedeljek je bila na nasi soli VEČJEZIČNA BOŽIČNICA. Prepletalo se je namreč več jezikov: slovenscina, italijanscina, angleščina, hrvaščina, iranščina, furlanscina. Mali skratje iz vrtca so pomagali božičku pripraviti darila za otroke. Učenci 1., 2. in 3. r. so prikazali igrice o Cudežnem darilu, ki prinaša srečo in veselje vsem, ki ga prejmejo, a ga ne odvijajo...

Mucka Ciribucka iz 4. r. je hotela imeti dva repka, a ko ju je dobila, je ostale muce iz razreda niso več marale.

Učenci 5. r. so deklamirali Kosovlove vizije o Krasu v slovenskem in italijanskem jeziku.

Peli smo v slovenscini, italijanscini, angleščini, recitirali v furlanscini, italijanscini, hrvaščini in iranščini.

Gospa ravnateljica Stanislava Čuk je pozdravila in voščila res številni publiki, vzgojiteljica Marija iz Dijaskega doma je tudi izrazila vse najboljše vsem prisotnim.

Vsi otroci smo se posladkali ob okusnih slasticah, ki so jih pripravili starši za zakusko.

Bilo je res lepo.

Učenci sol »J. Ribičič« in »K. Sirok«

Koncert v openski cerkvi

TFS STU LEDI ZALOZNISTVO TRZASKEGA TISKA ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUSTEV

vabijo na predstavitev
nove CD-plosce zenske pevske skupine

Tam gori za našo vasjo

**danes, 23. decembra 1998,
ob 20. uri**

v prostorih kmečkega turizma Milič v Zagradcu

VABLJENI!

SKD FRANCE PRESEREN

vabi v soboto, 26. decembra na

ŠTEFANOVANJE

Ob 14.30 Lucanje na Gorici

Ob 17.00 Kulturni program v gledališču F. Preseren
Nastopajo: Tamburški ansambel SKD F. Preseren
in dramska skupina SKD Tabor z veseloigro
I. Artaca »Rusa riga crjez uograde«, Režija I. Malalan

V fojerju razstava ročnih del

VČERAJ-DANES

**Danes, SREDA,
23. decembra 1998**
JANEZ

Sonce vzide ob 7.43 in
zatone ob 16.25 - Dolžina
dneva 8.42 - Luna vzide ob
10.40 in zatone ob 21.10

**Jutri, CETRTEK,
24. decembra 1998**

BOZICNA VIGILIJA

VREME VCERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 5,5
stopinje, zračni tlak 1023
mb ustaljen, veter 26 km na
uro vzhodnik severo-vzhod-
nik, burja, vlaga 47-odstot-
na, nebo jasno, morje rahlo
razgibano, temperatura
morja 10,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Rodili so se: Nara Garro-
poli, Nicola Cuk, Anna Go-
dina, Eleonora Ciani, Matteo
Balbi.

Umrli so: 75-letni Roma-
no Tomičič, 77-letni Aldo
Trivisano, 84-letni Tullio de
Leporini, 69-letni Silverio
Della Santa, 82-letni Andrea
Grasso, 76-letna Ida Pozzati,
85-letni Danilo Bartoli, 75-
letni Augusto Cattaruzza,
77-letna Leonilda Sponza,
83-letni Renato Buttignoni,
62-letna Marisa Maxia, 87-
letna Lucia Sturma, 92-letna
Wally Kailer.

LEKARNE

Od ponedeljka, 21. do ce-
trtka, 24. decembra 1998
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od 16.00
do 19.30

**Lekarne odprte tudi od
13.00 do 16.00**

Trg Ospedale 8 (tel. 040
767391), Ul. Commerciale
21 (tel. 040 421121), Milje -
Lungomare Venezia 3 (tel.
040 274998).

Opcine, Prosessa ulica 3
(tel. 040 215170) - s predhodnim telefonskim
pозivom in z nujnim recep-
tom.

**Lekarne odprte tudi od
19.30 do 20.30**

**Lekarne odprte od 13.00
do 16.00**

Trg Ospedale 8, Ul. Com-
merciale 21, Milje - Lungo-
mare Venezia 3.

Opcine, Prosessa ulica 3
(tel. 040 215170) - s predhod-
nim telefonskim pozivom in
z nujnim receptom.

**Lekarne odprte od 16.00
do 19.30**

Goldonijev trg 8, Ul. Co-
stalunga 318/A, Ul. Mascag-
ni 2, Istrska ulica 33.

**Lekarne odprte od 16.00
do 20.30**

Trg Ospedale 8, Ul. Com-
merciale 21, Trg Unità 4,
Milje - Lungomare Venezia
3.

Opcine, Prosessa ulica 3
(tel. 040 215170) - s predhod-
nim telefonskim pozivom in
z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

**Lekarna odprta od 20.30
do 8.30**

Trg Unità 4 (tel. 365840).

**118: hitra pomoč in
dežurna zdravstvena služba**
(od 20. do 8. ure, predpraz-
nicna od 14. do 20. ure in
praznicna od 8. do 20. ure)

**Za dostavljanje nujnih
zdravil na dom tel. 040
350505 - Televita.**

Telefonska centrala
Zdravstvenega podjetja in
bolnišnice: 040 399-1111.

Urad za informacije
Zdravstvenega podjetja: 040
573012 od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure.

Urad za informacije bol-
nišnice: 040 3992724 od po-
nedeljka do petka od 8. do
14. ure.

KINO

ARISTON - 15.00, 16.45,
18.30, 20.15, 22.05 »Il princi-
pe d'Egitto«, risani film,
prod. Steven Spielberg.

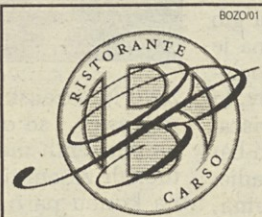
EXCELSIOR - 16.05,
18.10, 20.10, 22.15 »Il mio
West«, r. Giovanni Veronesi,
i. Leonardo Pieraccioni, Har-
vey Keitel, David Bowie.

EXCELSIOR AZZURRA -
15.40, 17.15, 18.50, 20.25,
22.00 »La gabbianella e il
gatto«, risani film.

AMBASCIATORI - 15.30,
17.10, 18.50, 20.30, 22.15
»Mulan«, risani film, prod.
Walt Disney.

NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Così è
la vita«, i. Aldo, Giovanni
in Giacomo.

NAZIONALE 2 - 15.15,
17.40, 20.00, 22.20, »La ma-
schera di Zorro«, r. Martin
Campbell, i. Antonio Ban-
deras.

Božo

**COL 1
REPENTABOR - Trst**

Tel/Fax: (040) 327113

NAZIONALE 3 - 15.10,
16.25, 17.45, 19.05, 20.30,
22.15 »La gabbianella e il
gatto«, risani film.

NAZIONALE 4 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 Cele-
brity«, r. Woody Allen, i.
Leonardo di Caprio, Mel-
anie Griffith.

MIGNON - 16.00 - 22.00
»Monia la pantera rossa«,
prepovedan mladini pod 18.
letom.

CAPITOL - 16.45, 18.20,
20.15, 22.10 »Gallo cedro-
ne«, r.-i. Carlo Verdone.

ALCIONE - 18.00, 20.00,
22.00 »Omicidio in diretta«,
r. Brian de Palma, i. Nicolas
Cage, Gary Sinise.

PIREDITVE

**GLASBENE PRODUK-
CIJE EPIC** vabijo na Božični
koncert, ki bo danes, 23. de-
cembra v Evangelicansko
Luteranski cerkvi (Trg Pan-
fili - Trst) s pričetkom ob
20.30. Nastopila bosta violi-
nist Stefano Furini in piani-
stka Cristina Santin. Na spo-
redu skladbe Edwarda Grie-
ga, Paola Pessine, Roberta
Schumanna, Pabla de Sara-
sateja in Nicoloja Pagani-
nija.

OBVESTILA

**COS FRANA VENTURI-
NIJA, MLADINSKI DOM
BOLJUNEC in SKD F.
PRESEREN, PD SLOVE-
NEC, KD KRASNO POLJE
in KD J. RAPOTEC** ob-
vesčajo, da se bodo za »te-
peznico« otrocki zbrali v po-
nedeljek, 28. decembra ob
14. uri v Borstu pri cerkvi,
na Gročani na placu in v
Prebenegu pri lipi. Za »živi-
torej« pa bo sestanek za
otroke v ponedeljek, 28. de-
cembra ob 11. uri v Mladin-
skem domu v Boljuncu.

RESTAVRACIJA

„Locanda Mario,“
DRAGA (BAZOVICA) - TRST
TEL. 040/228193 - 228173
VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
ZAPRTO OB TORKIH

OBČINA TRST

PODROCJE ZA TERITORIALNO NACRTOVANJE
SLUŽBA ZA UPRAVNO KOORDINACIJO

Prot. st. S. A. I. U. -98-39155/4/93/9

RAVNATELJ SLUŽBE

Na osnovi in v izvršitev čl. 45, 2. odstavek Dez.
zakona št. 52/91 obvesča, da je občinski svet sprejel:
- s sklepom št. 104 z dne 9. novembra 1998
P.O.R.N. na javno pobudo za »Vecnamensko sre-
disce na Opcinah«,

- s sklepom št. 106 z dne 23. novembra 1998
P.O.R.N. na privatno pobudo za trgovsko območje
med ulicami Alviano - Doda - Svevo.

Zadevna dokumentacija je deponirana v tajništvu
(Albo Pretorio, ul. Malcanton st. 2) za 30 (trideset)
dni zaporedoma od 23. decembra 1998 do vključno
22. januarja 1999, da si jo lahko vsi zainteresirani
ogledjo ob delavnikih od 8.00 do 14.00 ter ob praz-
nikih od 9.00 do 12.00.

V casu deponiranja lahko vsakdo predloži občini
opombe, lastniki z nacrtom vezanih nepremičnin pa
ugovore.

**SLUŽBENI RAVNATELJ
(Walter Cossutta)**

**Skerlavai
draguljarna**

Trst - Ul. Battisti, 2
Tel. 040-7606012

Dragulji Zancan

**SVECENISKO BRATST-
VO SV. PIA X.**, ki ga je usta-
novil Msgr. Lefebvre, v Ul.
S. Nicolò 27/A, obvesča, da
bo v petek, 25. decembra ob
18. uri tradicionalna sv.
maša v latinscini. Rozni ve-
nec in spoved tudi v slo-
venskem jeziku, pol ure
pred maso.

**ODBOR ZA LOCENO
UPRAVLJANJE JUSAR-
SKEGA PREMOZENJA
PROSEK** vabi vse domače
organizacije, društva in
vasčane na sestanek, v to-
rek, 29. decembra 1998, ob
20. uri, v Kulturnem domu
na Proseku. Na sestanku bo
odbor podal obracun
opravljenega dela ter po-
rocal o pobudah in nacrtih,
ki jih ima v programu. Va-
bljeni!

**ZVEZA VOJNIH INVA-
LIDOV, ZDRUŽENJE AK-
TIVISTOV OSVOBODIL-
NEGA GIBANJA, DRUST-
VO SLOVENSKIH
UPOKOJENCEV, PODPOR-
NO DRUSTVO V ROJANU
s sodelovanjem KROŽKA
KRUT** prirejšo tradicionalno
NOVOLETNO
DRUZABNOST, v torek, 29.
decembra 1998 ob 17. uri v
gostinski soli v Izoli - Resta-
vracija Riviera. Vstop z va-
bili, ki so na razpolago na
sedezu KRUT-a, Ul. Cicero-
ne 8. Prevoz z avtobusom.

**SOMPD VESELA POM-
LAD** vabi na ogled razstave,
ki v sliki in besedi prikazuje
dvajsetletno pevsko pot
mladih pevcev. Razstava bo
odprta do torka, 29. decem-
bra, s sledecim urnikom: od
torkih in petkih, od 18. do
20.30 in ob nedeljah, od 10.
do 12. ure.

**ZVEZA SLOVENSKIH
KULTURNIH DRUSTEV**
sodelovanju s FOTO TRST
80 in s Fundacijo Lucchet-
ta, Ota, D'Angelo, Hrovatin
vabi na ogled razstave
SASA OTA - fotografski

opus v prostorih Zadružne
kraske banke na Opcinah.
Fotografije bodo na vpogled
do 30. decembra s sledecim
urnikom: delavniki od 16.
do 19.30; sobote, nedelje,
prazniki od 10. do 12.30.
Vabljeni!

**OTROCI IZ TREBEN-
SKEGA VRTCA in PR-
VOSOLCI COS P. TO-
MAZICA** vabimo vse starše,
vasčane in prijatelje na
ogled jasic, ki smo jih pri-
pravili v vaski cerkvi.Urnik:
vsak dan od 9. do 17. ure do
vključno 6. januarja 1999.

**V TRGOVSKEM CEN-
TRU IL GIULIA** je na ogled
fotografska razstava članov
sestih fotokrozkov s
Trzaskega v sklopu vse-
državne zveze FIAF. Sode-
luje Foto Trst '80.

MAJENCA DOLINA v
sodelovanju s SD BREG pri-
reja smucarska izleta v
Mokrine (Pramollo) 17. in
24. januarja '99. Odhod ob
6. uri iz Sance. Vpisovanje
v trgovini pri Martini Mau-
ri. Za informacije tel. 0338-
5032176.

**UCENCI 4. IN 5. RAZ-
REDA COS PINKO TO-
MAZIC v Trebčah** pri-
pravljamo raziskavo o
mlekaricah na Krasu. Zbira-
mo pricevanja, spomine, fo-
tografije in predmete. Vse,
ki bi nam radi pomagali,
prosimo, naj tel. na st. 040-
214300 ali naj se javijo na
solo v Trebčah st. 33, od
8.15 do 15. ure.

**KD SLAVKO SKAM-
PERLE** organizira v januarju
tečaj latinsko-ameriskih ple-
sov, pod vodstvom koreo-
grafa Urosa Andica. Za
informacije in vpisovanja
poklicati na tel. st 040-
213153 (ob večernih urah -
Tatjana).

ČESTITKE

V dolini tihi je vasica
mala, v njej moj SERGEJ
SMOTLAK rojstni dan pro-
slavlja. Obilo tako zeljene-
ga zdravja in sreče mu ze-
lijo njegovi Nada, Pavla,
Saska in Gregor.

ŠOLSKE VESTI

**URAD SINDIKATA
SLOVENSKE SOLE**, Ul.
Carducci 8, tel.-fax
040/370301 posluje ob
torkih in četrtkih, od 16. do
17.30.

MALI OGLASI

tel. 040 7786333

RIBOGOJNICA GLINSCICA

v Boljuncu
je odprta
**danes, 23.
in jutri 24. t.m.**
od 8. do 13. ure
tel. 040.228297
imamo tudi Ogrski losos

MALE PSICKE matere
Golden retriever podarimo
ljubiteljem zivali. Tel. 040-
201329 ali 0335-6835456.

SEAT MARBELLA '90, z
opravljenim tehničnim pre-
gledom, novimi gumami,
novimi zavorami ter neopo-
rečno karoserijo, prodam za
2.000.000 lir. Tel. st. 040-
314590 ob urah obedov.

TEKMOVALNE SMUCI
Elan, za veleslalom, nove,
se pakirane, 203 cm pro-
dam za 400.000 lir. Tel. na
st. 040-314590 ob urah obe-
dov.

UGODNO PRODAM ma-
lo rabljene smucarske cevle
st. 33-35 in 35-36 ter 150
cm visoke smučke. Tel.
040-281242 (v večernih
urah).

PRODAM dvostanovanj-
sko hišo z vrtom. Tel. 040-
231255.

ISCEN v najem vinsko
klet, približno 300-400
kv.m v Brdih ali okolici Tel.
0360-956540.

DAJEM v najem za krajše
obdobje opremljeno stano-
vanje v Trziču. Tel. 0481-
711772, od 13. do 19. ure.

PRODAM v okolici Milj
dvonadstropno samostojno
hišo, 180 kv.m z garazo in
1000 kv.m ograjenega
zemljišča. Tel. 040-272577,
ob uri obedov.

DAJEM V NAJEM stano-
vanje v predmestju Trsta,
pri Domju, za nerezidenčne,
primerno za studijo, labora-
torij ali urad (tri sobe,
kuhinja, kopalnica, svetlo
podstrešje, ogrevanje samo-
stojno). Tel. na st. 040-
828861 ob uri obedov.

PRODAM 2 gumi Pirelli
P2000, 165/70R13, tubless, v
dobrem stanju, in 2 gumi
Hankook Radial 884,
165/70R13, skoraj novi. Tel.
st. 040-220175.

AGRITURIZEM ima
Ostrouska, Zagradec 1. Ob
četrtkih zaprto.

OSMICO sta odprla Pie-
rina in Walter Mokor v
Lakotiscu st. 398.

OSMICA pri Piscancih.
Silvano Ferluga vabi na
pokusno odprtih in stekle-
nicenih vin.

OSMICO sta odprla
Marcelo in Ervin Doljak v
Samatorci, st. 22.

OSMICO sta odprla
Cvetka in Mirko Briscak v
Briscah.

OSMICO ima Mavrica v
Medje vasi st. 10.

PRI BIBCU v Krizu je od-
prto ob četrtkih, petkih in
sobotah. Tel. st. 220722.

PRISPEVKI

V spomin na Minko
Pahor daruje Roza Počkar
20.000 lir za Sklad za dvoje-
zicnost.

V spomin na Minko
Pahor daruje Ljubomira Su-
man 30.000 lir za Sklad za
dvojezicnost.

Ob priliki božičnih in
noveletnih praznikov da-
ruje Ljubomira Suman
50.000 lir za Primorski
dnevnik.

V spomin na Jureta Can-
cianija darujeta Fabio Zulia-
ni in Daniela Ruppel 50.000
lir za Center za rakasta obo-
lenja.

Družina A. Pertot daruje
100.000 lir za Knjiznico
Pinko Tomazič in tovarisi.

Namesto cvetja na grob
Lovrenca Straina daruje
družina Salvi 100.000 lir za
SD Breg.

Namesto cvetja na grob
Ivanke Kralj daruje družina
Carli (Gabrovec 36) 30.000
lir za Skupnost Družina
Opcine.

V spomin na Vittoria La-
tina daruje Slava Skabar
(Repen 74) 25.000 lir za
Skupnost Družina Opcine.

V spomin na teto Ivanko
darujeta Oskar in Nives
100.000 lir za Skupnost
Družina Opcine.

Anton Korsic daruje
100.000 lir za popravilo
društvenega sedeza SKD
Barkovlje.

Za nabavo ukradene
opreme na OS Alberta Sirka
v Krizu darujejo Pizzeria
Endelu 50.000 lir, Oskar
Tence 50.000 lir, Macri in
Aljosa Gregori 50.000 lir ter
kriskri letnik '46 60.000 lir.

V spomin na Minko
Pahor darujejo prijatelji,
somišljeniki in člani društva
Edinost 150.000 lir za Sklad
za uveljavitev slovenskega
jezika.

V spomin na brata Anto-
na Ukmarja daruje Lado z
družino 50.000 lir za Kul-
turni dom Prosek-Kontoveč.

V spomin na očeta Mila-
na daruje Katja Pernarcic
100.000 lir za Godbeno
društvo Nabrezina.

Namesto cvetja na grob
Ivanke Gustin vd. Kralj da-
ruje Tanja Furlan 20.000 lir
za kapelico v Gabrovcu.

Ob priliki božičnih
praznikov daruje družina
Peric iz Cerovelj 100.000
lir za Godbeno društvo
Nabrezina.

**Ob smrti dragega čla-
na Daria Marege izreka
družini iskreno sožalje**

VZPI-ANPI

Si že pomislil, kaj boš
daroval za praznike
svojim najdražjim?

Takoj pokliči št. **040 7786300**
in z naročnino boš za celo leto razveselil
svoje najdražje sorodnike in prijatelje!

PRIMORSKI DNEVNIK
DARILO ZA CELO LETO

GLASBENA MATICA / ŠOLA »MARIJ KOGOJ«

Mali gojenci so voščili s prijetnim koncertom

Na božičnici so se tokrat predstavili predvsem mlajši

Kaj bi božic brez glasbe? Prisrčne melodije in sladke pesmi so nenadomestljiv del božičnega praznovanja. Zato se je tudi tržaska glasbena sola M. Kogoj s posebnim internim nastopom vključila v vrtiljak zvokov in barv, ki nas v tem času uvede v vrhunec praznovanja. Vesela družba je v ponedeljek napolnila sedež Glasbene matice (f. KROMA); mali glasbeniki, njihovi starši in prijatelji ter najbolj različni instrumenti so ovirali hojo po stopnicah, ki peljejo do Gallusove dvorane.

Na božičnici, ki jo že drugo leto zaporedoma prireja tržaska glasbena sola, so nastopili pretežno mlajši dijaki iz razredov klavirja, violine, violončela, flavte, harmonike, harfe, viole da gamba in solopetja.

Uvod v prijeten glasbeni popoldan je pripravil trio, v katerem je Jan Zobec, ves prevzet v svojo vlogo, podal na kljunasto flavto znano melodijo »Sveta noč«.

Ravnatelj sole, prof. Bogdan Kralj je nato pozdravil vse prisotne in izrazil upanje, da bi ta dogodek postal tradicionalno srečanje.

Sledil je nastop Otroškega zbora Glasbene matice, ki ga je vodil in spremljal pri klavirju prof. David Zerjal. Mali pevci so navdušeno zapeli tri zivahne pesmice in pokazali, da je glas prvi instrument, ki se ga mora vsak bodoči glasbenik uriti. Glasbena

pot, ko jo je spored predstavil, je vodila od najmlajših do starejših pevcev; nastopila je tudi mezzosopranska Lara Komar, ki je bila predstavnica oddelka za solopetje. Tadeja Kralj je na svojo harfo podala prisotnim del programa, ki ga je pred kratkim z velikim uspehom predstavila na tekmovanju mladih harfistov. Zanimivost glasbenega popoldneva je bil nastop Aleksije Leone in Martine Stipancic, ki sta zastopali oddele za violo da gamba, kar pomeni, da sola nudi tudi dragoceno uvajanje k izvajanju s starimi glasbili.

Sara Kos, Tjaša Bajc, Carlo Venier, Irina Perosa,

Meta Starc, Iris Risegari in Zinajda Kodric so z nežnostjo svojih flavt ustvarili najbolj pristno božično ozračje.

Nastopili so se harmonikar Cristian Visintin in pianisti Benjamin Skrap, Evelin Bertolino, Jerica Sirk, Lucrezia Losurdo, Alja Sturman in Katrin Sedmak. Prisrčen zvok violončela je zavzvenel v izvedbah Emanuela in Margherite Panizon, medtem ko so Paolo Skabar, Katrin Stoka, Nastja Gherlani in Laura Venier poskrbeli za prisotnost napogresljive barve violine.

Večina je nastopila ob klavirski spremljavi; nekateri dijaki pa so se predstavili v duu, v triu ali v kvartetu; to pomeni, da vsi ob soloigranju se vežbajo tudi v sodelovanju z drugimi dijaki od samega začetka, ko se komaj soočajo z osnovnimi glasbenimi pravili.

Mladi izvajalci so se potrudili, da bi njihov nastop čim boljše uspel, in so zavzeto in pogumno predstavili publiki izvedbe skladb, ki so jih za to priložnost pripravili. Trema in koncentracijo je poplatalo navdušenje, ki jo dajeta aplavz prisotnih in pohvala profesorjev, ki so tako skrbno pripravili svoje dijake na nastop. Božičnica se je zaključila s čestitkami in voščili v najprijetnejšem vzdusju.

ROP

TRST / DOŽIVET KONCERT

Fossati mojster prefinjene glasbe in pesnik čustev našega vsakdana

Ivano Fossati je svojo umetniško kariero začel daljnega leta 1971 kot vodja in solist rock skupine Delirium, ki je leto kasneje nastopila v Sanremu in dosegla velik uspeh s pesmijo Hesaël. Od takrat je posnel že 18 velikih plošč oziroma kaset (danes cedejev) in trenutno sodi med najbolj prefinjene italijanske kantavtorje, ki svoja čudovita besedila in svojo glasbo »posoja« tudi znanim kolegom in kolegicam, kot so Mina, Gianni Morandi, Ornella Vanoni in številni drugi. Pise glasbo za film (Il Toro in L'estate di Cesare režiserja Carla Mazzacurati), ukvarja pa se tudi s prevajanjem.

Predsinocnim nam je Fossati v tržaski dvorani Tripcovich podaril res čudovito glasbeno doživetje. Ob izvrstnih spremljevalcih je zapel svoje znane in manj znane pesmi o ljubezni, o intimističnih dilemah sodobnega človeka ter o iluzijah, ki spremljajo naš vsakdan. Originalna glasba in nikoli banalna besedila, ki jih je genovski kantavtor popestril z verzi Fernanda Pessoa, Giorgia Capronija in Cesareja Paveseja.

Zelo pozorna publika mladih in manj mladih je Fossatija v začetku sprejela morda nekoliko preveč odmaknjeno, kmalu pa se je vzvela v koncert, ki se je končal z navdušenim ploskanjem umetniku in njegovim glasbenim spremljevalcem. To je bil (zal) zadnji Fossatijev koncert na turneji, ki ga je popeljala po vsej Italiji. Prihodnje leto se bo, kot je napovedal, posvetil glasbi brez besed. Kdor ga želi se enkrat poslušati, si lahko ogleda koncert, ki ga bo druga televizijska mreža RAI predvajala 2. januarja pozno zvečer.

VIDEM / GLEDALIŠČE »GIOVANNI DA UDINE«

Ritmični utrip našega stoletja

Nada Matošević je vodila videmski Filharmonični orkester

Medtem ko bomo v Trstu na simfonično glasbo čakali do pozne pomladi, si lahko privoščimo krajši izlet do Vidma, kjer nam tamkajšnje gledališče Giovanni da Udine ponuja zelo pestro sezono, med katero se ob komorni, simfonični in operni glasbi srečujemo tudi z gledališčem, glasbeno komedijo in baletom; v prijetni gledališki kavarni lahko spremljamo bogat cikel predavanj, ki so tematsko povezane s posameznimi prireditvami, videmskim solam pa so namenjene glasbene in gledališke predstave in poučna predavanja o gledališki tehniki. Skratka, Giovanni da Udine postaja v nasi deželi kulturni center, ki se odpira Evropi, pripravlja konkretna sodelovanja s Celovcem in Ljubljano in je brez predsodkov poveril glasbeno umetniško vodstvo slovenskemu dirigentu Antonu Nanutu. Prvi koncerti so bili po izbiri avtorjev (Dvorak, Čajkovski) res nekoliko konzervativni: mlada videmska Filharmonija si mora pač ustvariti železni repertoar in tu ne gre brez priljubljenih skladateljev iz 19. stoletja. Koncert, ki je bil na sporedu v soboto, 19. decembra, pa je poznno romantiko nadomestil z ritmičnim utripom našega stoletja. Nanut je tokrat taktirko zaupal svoji učenki Nadi Matošević, ki se je programu posvetila z mladostniško svežino in energijo.

Ameriški glasbenik židovskega porekla Leonard Bernstein (1918-1990) spada gotovo med najvidnejše osebnosti druge polovice našega stoletja: vrhunski dirigent in ocarljivi predavatelj je bil tudi genialen skladatelj, ki je predvsem s svojo »West Side Story« obogatil ameriško glasbeno kulturo. Zelo posrečena je tudi njegova glasbena komedija »Candide«, prosto povzeta po istoimenskem Voltairejevem romanu, ki je nastala leta 1956. Bernsteinova duhovita narava se je krasno ujela z ironičnim razsvetljenjskim duhom in to je zaznati že v Uverturi. Briljantna glasba zahteva od orkestra natančno ritmično disciplino. Nada Matošević je nelahko partituro dobro obvladala, mlademu orkestru je manjkala le sproščenost, da bi uvertura zazvenela res duhovito in brezskrbno.

Po Bernsteinu je bil na vrsti ameriški skladatelj - prav tako židovskega porekla - George Gershwin (1898-1937), ki ga ob 100-letnici rojstva vendarle pogosteje poslušamo kot sicer. Njegovo glasbeno ustvarjanje je bilo nekeje na meji med klasično in ameriško ljudsko glasbo, za-

to je prav tako priljubljen med glasbeniki, ki se posvečajo jazzu in bluesu, kot med koncertnim občinstvom. V klavirskem Koncertu v F iz leta 1926 je nastopil italijanski pianist Benedetto Lupo, ki je že dosegel laskava mednarodna priznanja. Lupo je že s prvimi notami pokazal primeren pristop do glasbe, ki ima klasično evropsko strukturo, zraven pa se tipične ameriške prvine, med katerimi prednjačita ritem in »swing«. Tudi nekateri evropski skladatelji, npr. Bartok in Stravinski, so v tistih letih začeli uporabljati klavir kot perkusijsko glasbilo; Lupo je učinkovito poudaril istopajoče ritmične kontraste, kjer je klavirska zvočnost izzvenela do skrajne meje, temperamentno, a ne grobo. Orkester je pianista spremljal konkretno; ponekod so se posamezni solisti lepo izkazali, manjka pa je blisk, ki nam ga lahko nudi bolj izkušen in samozavesten orkester. Videmska Filharmonija pa vendar vztrajno raste in take preizkušnje utegnejo biti zelo koristne, Benedetto Lupo je z Gershinovim koncertom pozel velik uspeh, zato je programu dodal song »The Man I love« in Albenizov Tango.

Najtrši oreh celotnega večera je bil seveda Koncert za orkester, ki ga je poljski skladatelj Witold Lutoslawski spisal leta 1954. Sam naslov in nekatere pasaje namigujejo na istoimensko Bartokovo delo, čigar stavki pa imajo jasnejšo in enovitejšo strukturo. Lutoslawski je v 1. stavku »Intrada« lepo izkoristil orkestralne barve, od dramatičnih pa do srebrno pastoralnih. V 2. stavku, »Capriccio notturno e arioso«, izstopajo ksilofon, harfa in zvončki, nato pa se zvočnost ojači, stavek, »Passacaglia, toccata e corale«, se začne s skrivnostnimi zvoki kontrabasa in harfe, katerim se postopoma pridružijo klavir in celi, v koralu pa so polnozvočna trobila preglasila vse ostale kolege, Nada Matošević je jasno razčlenila ritmične in tematske spremembe, orkester ji je pozorno sledil ter se se kar zadovoljivo odrežal.

Videmsko občinstvo je spet polnoštevno zasedlo svoje gledališče in pokazalo, da je željno bodisi klasične ponudbe z visokodonečimi imeni kot tudi mladih izvajalcev ter neobčajnih skladateljev. Dolgo ploskanje je nagradilo trud dirigentke in orkestra, ki sta za do-datek ponovila Bernsteinovo Uverturo, tokrat bolj sproščeno in razbremenjeno.

Katja Kralj

Alternativna plesna predstava Artefetta

Umor v ožjem družinskem krogu, ki ga prezema močna medsebojna napetost, to je tema predstave plesnega gledališča, s katero je minuli konec tedna nastopila tržaska skupina Artefetta v dvorani nemškega instituta v Ul. Coroneo v Trstu (f. KROMA). Predstava nosi naslov Giallo, po rumeni barvi, ki italijanskim bralcem in gledalcem tradicionalno pomeni kriminalno.

Skupina Artefetta je nastala leta 1991, njen namen je prav predstavljanje alternativnega sodobnega baleta tukajšnjemu občinstvu. Predstava Giallo, ki si jo je zamislil in postavil Corrado Canulli na glasbo več sodobnih avtorjev, združuje elemente baleta in gledališča besede, vsekakor pa ima gib prevladujočo vlogo. Zasnovana je tako, da si vsak nastop lahko ogleda le omejeno število gledalcev, ki so postavljeni na sredo prizorišča. Dogajanje - umor in nato flash-backi, ki osvetlujejo njegovo ozadje: izživet odnos med zakoncema, pretirana materina navezanost na sina in sovražnost do snah, mo-

zevo ljubezensko razmerje z zeni-no sestro - se občinstvu razkriva na omejenih močno razsvetljenih točkah zatemnjenega prizorišča, na koncu pa nastopajoči vdrejo med gledalce, ki se umaknejo na rob, da jim prepustijo središče.

Giallo je vsekakor zanimiva predstava in sili k razmišljanju. Stirje nastopajoči plesalci-igralci Cristina Ginevri, Manuela Del Piero, Rita Gentile in Luciano Pasini se ji predajajo s poztvovno zavzetostjo. boV

ZA ODRASLE...

Novo ustanovljeni filmski studio bo skušal načeti Disneyjev monopol v tem božičnem času in sicer Dream Works SKG. Ustanovitelje tega studia je mogoče spoznati že po sigli SKG, kjer K stoji za Katzenberga, G za Geffena in S pa za enega izmed najvažnejših hollywoodskih režiserjev in producentov, Spielberga.

Snov za film so črpali iz Svetega Pisma. Zgodba pripo-

Božična filma

...IN OTROKE

veduje namreč o Mojze-sovem beg iz Egipta preko Rdečega morja do Svete dežele. Odgovorni v studiu zagotavljajo, da ta cartoon ni namenjen le najmlajšim, ampak bo prevzel predvsem starejše.

Za promocijo tega filma se ne bodo, po besedah samega Katzenberga, posluževali cele vrste komercialnih domislic (majčke, cepice in drugi gadgeti), kajti želeli bi si odpreti novo, resnejšo pot v svetu risane-ga filma, ki je umetniški, ce je kakovosten, ne pa se ga producenti spretno promovirajo. Pri oblikovanju glasbene kulise sta med drugimi sodelovali tudi znani pevki Mariah Carey in Whitney Huston. Naslov filma je The Prince of Egypt.

Disneyjevi filmski ustvarjalci so uprli pogled v kitajsko narodno tradicijo, iz katere so črpali snov za zgodbo o mlademu dekletu Mulan. V casih, ko so Huni napadali kitajsko deželo, si je mlado dekle nadelo očetov oklep, prevzelo mosko ime in stopilo v cesarjevo vojsko, da bi branilo meje svoje domovine pred sovražnikom. Konec zgodbe pa bodo gledalci sami odkrili. Tudi ta film ima odlično glasbeno kuliso; med izvajalci je tudi zani Stevie Wonder s pesmijo True to Your Heart.

Disneyjev film Mulan bodo predvajali v kinu Ambasciatori, The Prince of Egypt pa bodo vrteli v kinu Ariston.

Igor Gregori

Naša beseda, naš dnevnik.

*Da bo lahko Primorski dnevnik v času,
ko se Evropa spreminja, vse bolj odraz
prisotnosti Slovencev v Italiji, da bo tudi
v prihodnosti nezamenljiv spremljevalec
našega življenja, bodimo strnjeni okoli
svojega edinega dnevnika.*

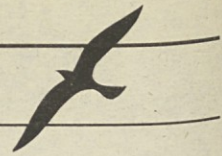
Postanite naši naročniki!

Primorski

D N E V N I K

NOVICE

Kriza Vouk: nobene novosti

Včerašnje srečanje med predstavniki sindikalnih zvez kovinarjev, Združenja industrijcev in predstavnikov lastnikov podjetja Vouk ni prineslo bistvenih novosti. Lastništvo vztraja pri načrtu, da glavino proizvodnje prenese v Brescia in da bi v Gorici opravljali samo montažo strojev. Sindikati takemu načrtu ostro nasprotujejo, ker vidijo v tem začetek zapiranja podjetja. Izhod iz krize je zdaj odvisen od vloge političnih predstavnikov. Sindikati zahtevajo, naj se vprašanje obravnava v okviru teritorialnega pakta in to čimprej, da bi lahko že sredi januarja sklicali novo srečanje.

Sodobna umetnost v Gradišču

V likovni galeriji Spazzapan v Gradišču bodo danes ob 17. uri odprli zadnjo razstavo v nadvse zanimivem nizu »Contemporanea 98 - Sodobna umetnost 98«, ki je na pobudo Pokrajine v raznih središčih Goriske in čez mejo predstavil sodobno slovensko in italijansko obmejno likovno ustvarjalnost in to na vseh izraznih področjih likovnega ustvarjanja. V Gradišču bodo nocoj odprli razstavo »mojstrov« umetnosti. Predstavili bodo dela slikarjev, ki so bila do pred kratkim na ogled v Goriskem muzeju v Kromberku in nekaterih drugih. Skupno bo razstavljalo 18 slikarjev z obeh strani meje.

TV Primorka nocoj o šolstvu

V tedenski oddaji iz zamejstva bo danes ob 18. uri na TV Primorki govor o šolstvu. Predsednica Sindikata slovenske sole Sonja Klanjscek in prof. Josko Princic, ki je nameščen za slovenske sole na skrbništvu, bosta govorila o perspektivah slovenske sole in novih izzivih.

Uspeh koncerta v stolnici

Okrog stiristo poslušalcev se je v ponedeljek zbralo v stolni cerkvi na koncertu godalnega orkestra »Orchestra d'archi italiana«, ki ga vodi Mario Brunello. Glasbeni dogodek se uvršča v niz prireditvev Goriskega decembra. Odziv poslušalcev je bil nad pričakovanji, zato so organizatorji odločili, da bo praznični koncert odslej med rednimi prireditvami Goriskega decembra. Izkupicek koncerta bodo namenili dobrodelnim ustanovam Anfass, Skupnosti Arcobaleno, Fundaciji Contavalle in nadškofjski Caritas.

Avtobusi APT ob praznikih

Pokrajinsko avtobusno podjetje (APT) obvešča, da njihovi avtobusi v medkrajevnem prometu na dan božica in novega leta ne bodo vozili. Avtobusi na mestnem območju Tržica in Gradeža bodo upoštevali praznični vozni red. Do 6. januarja ne bo solskih voženj.

POKRAJINA / RAZPRAVA

Maratonska seja za odobritev proračuna

Glasovanje v jutranjih urah

Včerašnja maratonska seja pokrajinskega sveta je bila v celoti posvečena proračunski razpravi, do glasovanja o finančno-programskih načrtih pa naj bi prišlo v prvih jutranjih urah, v nasprotju z našo včerašnjo napovedjo. Predstavniki svetovalskih skupin so se namreč dogovorili, da to zahtevno vprašanje spravijo z dnevnega reda še letos. V trenutku ko zaključujemo redakcijo se je v pokrajinskem svetu pričel drugi krog posgov o specifičnih poglavjih, oziroma področjih, medtem ko je bil prvi krog splošnega značaja. Po drugem krogu posgov se bodo svetovalci ukvarjali z amandmaji. Opozicija jih je predložila 32 in se nanašajo na različna področja. Najbolj aktivna sta bila, glede predstavitve amandmajev, predstavnika nacionalnega zavezništva. Vse kaže da bo večinska koalicija popravke zavrnila, ne toliko iz ideoloških razlo-

gov, marveč zato ker je finančno poslovanje okleščeno do golega. Upoštevati je namreč treba dejstvo, da pokrajinska uprava prosto razpolaga le s kakimi 600 milijoni lir. To pa so, preprosto povedano, drobtine.

Razpravo so začeli predstavniki opozicije, vanjo pa so posegli predstavniki skoraj vseh v pokrajinskem svetu prisotnih svetovalskih skupin. Pristop je bil seveda drugačen. Pozitivno so finančni in programski načrt ocenili predstavniki pozicije, kritike je bilo slišati iz vrst opozicije. Proračunska razprava je bila priložnost tudi za poskus zblizanja, oziroma ugoditve odnosov znotraj koalicije, s povabilom Pizzina zelenim, naj vendarle povedo svojo oceno in svoje stališče do Brandolinove uprave.

Razprava je bila umirjena (dolge in zolčne razprave, kjer so govorci pogostoma dvigovali glas so menda samo se spomin), posegi kratki in v glavnem omejeni na bistvene stvari. To bi lahko razumeli tudi kot odraz današnjega stanja v pokrajinskem svetu, kjer skorajda ni poklicnih »politikov«.

RAZSTAVA / V GALERIJ KULTURNEGA DOMA

Obrazi Krasa skozi računalniško oko

Na ogled so s sodobno tehnologijo izdelane grafike Bogdana Sobana iz Vrtojbe

V galeriji Kulturnega doma so v četrtek odprli zanimivo in svojevrstno razstavo računalniške grafike Bogdana Sobana iz Vrtojbe pri Novi Gorici z naslovom Obrazi Krasa. Na otvoritveni slovesnosti se je zbralo zavidljivo stevilo obiskovalcev in radovednežev, saj je pot računalniške tehnike Bogdana Sobana novost v tradicionalnem likovnem svetu.

Najprej je v imenu organizatorjev (Kulturni dom, ZSKD in Kulturna zadruha Maja) spregovoril ravnatelj doma Igor Komel, ki je poudaril ustaljeno tradicijo galerije KD, da redno vabi v svoj »razstavni krog« ustvarjalce iz Nove Gorice kot izraz pretoka kulturne ustvarjalnosti v obeh sosednjih mestih. Nato je umetnika predstavil kritik Josko Vetrih, ki je izpostavil, da oblikovanje Sobanovih del »lahko razumemo na dva načina: ali kot spodbudno igro, s katero se

soočimo s pomočjo ene najpopolnejših tehnoloških iznajdb, ali pa da ga doživljamo kot priložnost, ki ga umetnikovi domisljiji nudi moderno, prefinjeno in vsestransko uporabljivo tehnološko sredstvo. Tehnologija torej nudi avtorju možnost, da z odločnostjo poseže v postopek prikazovanja, tolmačenja in spremljanja stvarnosti, ki nas obdaja.«

Nato je spregovoril se avtor sam in podrobneje obrazložil postopek nastajanja del in potrebno »navozo« z računalnikom, ki črpa clovesko fantazijo in posamezne avtorjeve želje.

Razstava Bogdana Sobana bo odprta do 8. januarja po sledečem urniku (ob delavnikih): od 9. do 13. ure in od 16. do 18. ure ter med prireditvami.

Na sliki (foto Bumbaca) z leve: Vetrih, Komel in Soban

Moška oblačila
ODPRTO TUDI OB
NEDELJAH
mauro lanice
GORICA
ul. Carducci 24
tel. 0481/537561

**MATERIALI IN NADOMESTNI
DELI ZA OGREVANJE
IN VODOVODNE NAPRAVE**

VELISCECH L.

**radiatorji, črpalke,
grelni, peči, ventili,
plastične cevi, pipe,
bakrene spojnice
armature**

GORICA

ulica MONTESANTO 121

Telefon: 0481/533285

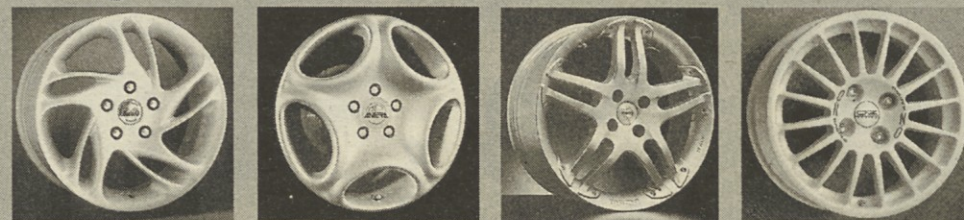
PNEUSERVICE

DUŠAN MARAŽ

**Prodaja
in servis
gum Michelin,
Bridgestone,
Toyo, Pirelli itd.**

Bogata izbira alu-platišč

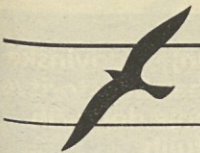

OZ, Antera, Momo, Alessio

Kakovost po najboljših cenah

Gorica, ul. Montesanto 120

Tel. 0481/533672, faks: 533752

OBČINA / ODOBRILI SO GA VČERAJ PONOČI

Proračun 1999 sprejet z glasovi koalicije

Ponovno zavrnjena ponudba sodelovanja Oljke

Goriski občinski svet je včeraj ponoči odobril proračun za leto 1999. Podprlo ga je 24 svetovalcev večine (Zamparo - FI ni glasoval), proti je bilo 14 svetovalcev vseh skupin opozicije, dva ligasa sta bila odsotna. Pred tem je občinski svet prav tako z glasovi večine odobril prilagoditev raznih občinskih tarif, pri čemer so se svetovalci Oljke vzdržali, druge opozicijske skupine pa so večinoma glasovale proti.

V proračunu je predvideno upravljanje 214 milijard lir, kar je občutno več kot lani (92 milijard) in tudi od predvidevanj za tekoče leto (188 milijard). Razliko gre pripisati zlasti predvidevanjem glede investicij, saj bo porast izdatkov za tekoče upravljanje občutno manjši: od lanskih 54, 4 in letos predvidenih 59 naj bi stroški za redno delovanje občine prihodnje leto narasli na 59, 7 milijard. Preostali predvideni izdatki gredo večinoma na račun investicij (skupno 140 milijard, kjer zasledimo mnoge postavke, ki se prenašajo iz leta v leto. Vsaj nekatere pa naj bi se končno začele uresničevati, kar najbrž velja za tretji sklop avtoporta (30, 9 mld), ureditev vpadnic v mesto pri Locriskem mostu in na Trzaski cesti (15, 1 mld) in nekaj drugih. Večje postavke so se predvidevale za novo avtobusno postajo blizu železnice (6 mld in se 3 v letu 2000), za ceste in pločnike (2, 75 mld), za obnovo telovadnice CONI (2, 25 mld) in zavoda Lenassi (2, 3 mld), za greznice (13

mld), sanacijo Korna (27 mld), depurator za odpadke (10 mld). Precej milijard je namenjenih tudi sanaciji solskih poslopij: v proračun sta vpisani tudi 2 milijardi za poslopje in Kapucinski ulici, za katero pa uprava se ni odločila, ali bo vanj dokončno preselila slovensko solo Ivana Trinko.

Zupan Valenti je v proračunskem poročilu poudaril, da si bo uprava prizadevala za gospodarski razvoj in prilagajanje novim razmeram ob vstopu Slovenije v EU. Cilj je diverzifikacija gospodarskih dejavnosti, pri čemer sta potrebna posodobitev tradicionalnih dejavnosti in razvoj novih. Med temi polaga

uprava pozornost zlasti turizmu z razvijanjem raznih kulturnih dejavnosti, promocijo tipičnih jedi in enoteko na gradu, o kateri je bilo precej polemik, vendar je zupan prepričan, da bo z njo Gorica pridobila novo atraktivnost. Razvoju turizma bodo namenili tudi izredna financiranja za jubilejno leto (skofija bo odprla muzej zaklada stolnice v nekdanjem samostanu klaris) in za tisoletnico Gorice, ko naj bi dezela s posebno postavko financirala delno prenovo mestnega središča začasnih s Travnikom.

V razpravi je Oljka predložila daljši dokument s svojimi pogledi na proračunske smernice

in dopolnili k programu uprave. Svetovalca Rupe in Crocetti sta napovedala, da bi se levsredinska opozicija lahko vzdržala, ko bi večina pokazala posluš in pripravljenost sprejeti vsaj del teh priporočil in dopolnil. Načelnik FI Tripani je pokazal nekaj pozornosti za ponujeno sodelovanje, nakar pa so drug za drugim posegli misovec Cosma (ki »od zunaj dirigira« desno krilo koalicije), Gentile (NZ) in Marini (FI) in odločno zavrnili vsako možnost dogovarjanja z opozicijo. Dnevni red s predlogi Oljke je bil tako zavrnjen z glasovi koalicije in skrajne desnice, podprli pa so ga svetovalci Oljke, Zelenih in SKP.

OBČINA / PREDNOST OTROKOM IZ RAJONA

Novi pogoji za občinske vrtce

Januarja tudi v slovenskih vrtcih vpisovanje otrok letnika 1996

Goriska občina je letos spremenila prednostne kriterije za vpise v občinske otroške vrtce. V prejšnjih letih je namreč veljala prednost glede na čas vložitve prošnje, kar je sprico velikega povprečanja (občinski vrtci imajo nekoliko daljši urnik kot državni) sililo mnoge starše, da so celo noč čakali v vrsti pred zupanstvom. Prihodnje leto (vpisovalci bodo od 9. do 11. januarja) tega ne bo več, je včeraj napovedala odbornica Marilena Francioso. Razen posebnih primerov (absolutno prednost imajo prizadeti in so-

cialno ogrojeni otroci, otroci z bratcem ali sestrico v istem vrtcu in otroci, ki so lani izostali in so na listi čakanja) bodo upoštevali kriterij bivalisca kot sledi: za vrtce v Ul. Avelino imajo prednost otroci iz rajonov Madonnina in Podgora (kjer ni drugih vrtcev); vrtec v Ul. Romagna - otroci rajona Center in Rojce; vrtec v Ul. Marconi - otroci iz Centra; vrtec v Ul. Gramsci - otroci iz Strazic.

V primeru potrebe poseganja po dodatnih kriterijih bodo upoštevali za prva dva navedena vrtca prej otroke družin, kjer

delata oče in mati, nato otroke staršev z daljšim delovnim urnikom; za vrtca v ulicah Marconi in Romagna, ki sta v centru mesta, bodo dali prednost otrokom staršev, ki delajo v centru.

Občina je te dni dostavila staršem otrok letnika 1996 dopis z vsemi informacijami o vpisu v državne, občinske in zasebne vrtce. Dopis vsebuje tudi vse informacije o treh slovenskih vrtcih v Ul. Brolo in Ul. Fabiani v Gorici ter v Standrežu, kjer bodo že v januarju vpisovali otroke, ki bodo v letu 1999 dopolnili 3 leta.

KONCERT / NA POBUDO RAJONSKEGA SVETA

Pevski zbor M. Filej nastopil pri Sv. Ani

Pevci izvedli celovečerni spored božičnih pesmi - I. Devetak: Želeli smo povezati krajan

Moski pevski zbor »Mirko Filej« iz Gorice je občanom rajona sv. Ane poklonil koncertno božično darilo. Slovenski zbor (na sliki - foto Bumbaca) je namreč v četrtek zvečer nastopil na povabilo rajonskega sveta Podturn - Sv. Ana s celovečernim božičnim koncertom v cerkvi sv. Ane. Zbor je pod vodstvom dirigenta Zdravka Klanjskega poleg slovenskih nabožnih zapel pesmi tudi v italijanskem, furlanskem in angleskem jeziku, kar je se dodatno oplemenitilo večer. Poslušalci so se s toplim ploskanjem zahvalili nastopajočim.

Ob zaključku koncerta smo se obrnili do svetovalca rajonskega sveta Podturn - Sv. Ana Igorja Devetaka (Oljka), ki je bil pobudnik in organizator večera. Devetak je pri tem poudaril, da je bil to prvi poskus rajonskega sveta, da bi omogočil ob

božičnih in novoletnih praznikih srečanje med občanami tega mestnega predela, ki povezuje po eni strani Podturn, torej rajon z dokaj izostreno identiteto in čutom skupnosti, ter novejši predel Sv. Ane, kamor so se v

zadnjih desetletjih priselili stanovanjci od drugod in torej ni med njimi tesnih vezi. Po tej poti namerava rajonski svet nadaljevati in prirediti se druga srečanja, ki bi povezala prebivalstvo teh predelov Gorice. (ik)

KINO

GORICA VITTORIA 1 15.00-16.45-18.30-20.15-22.00 »Mulan«. Walt Disney (risani film).

VITTORIA 3 15.00-17.40-20.15-22.30 »La maschera di Zorro«. I. Antonio Banderas in Anthony Hopkins.

CORSO Rdeča dvorana: 17.45-20.00-22.15 »Così è la vita«. I. Aldo, Giovanni in Giacomo.

Modra dvorana: 16.45-18.30-20.15-22.00 »Il principe d'Egypto«. Risani film S. Spielberga.

Rumena dvorana: 17.00-18.45-20.30-22.30 »Il mio West«. I. Leonardo Pieraccioni in Harvey Keitel.

TRZIC EXCELSIOR 17.45-20.00-22.15 »Così è la vita«. I. Aldo, Giovanni in Giacomo.

CEAD RISTORI 17.30-21.00 »Così è la vita«. I. Aldo, Giovanni in Giacomo.

PRIREDITVE

SCGV EMIL KOMEL in KC LOJZE BRATUŽ obveščata, da so na razpolago v Centru vstopnice za opero Prodana nevesta, ki bo 27. decembra v gledališču v Novi Gorici v okviru glasbene sezone. Cena vstopnice izven abonmaja je 40 tisoč lir. Za informacije tel.: 0481-532163 ali 531445.

MPZ VRH SV. MIHAELA priredi 27. t.m. ob 11. uri božičnico v cerkvi na Vrhu. Po masi bo blagoslov otrok, odrski prizorček Jezuskov darilo in nastop vokalne skupine Sovodenjska dekleta.

2. PUSTNI SPREVED bo 14. februarja 1999 v Sovodnjah. K sodelovanju vabijo se druga društva, skupine in posameznike. Prijave: do 25. januarja 1999 pri Ladiju Boskinu ali v uradu ZSKD v Gorici.

OBVESTILA

DOBERDOBSKA OBČINSKA KNJIŽNICA obvesča, da bo danes ter 28. in 30. decembra zaprta.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV sporoča, da bosta avtobusa za silvestrovanje odpeljala po sledečem razporedu: 1. avtobus z Vrha skozi Sovodnje v Standrez, 2. avtobus izpred gostilne Pavlin, skozi Podgoro v Standrez. Oba avtobusa odpeljeta ob 16. uri. Povratek je predviden ob 23. uri. Na razpolago je še nekaj mest; informacije in prijave pri poverjenikih.

OBČINA DOBERDOB vabi upokojujence na srečanje z upravitelji ob priložnosti božičnih in novoletnih praznikov. Srečanje bo danes, 23. decembra, ob 16. uri na sežu občine.

SPDG - SMUCARSKI ODSEK obvesča, da bo sedez društva (ul. Malta 2) izjemoma odprt za prijave in informacije v zvezi s smučarskim tečajem tudi danes ob 11. do 12. ure.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

S NICOLÒ (Olivetti), Ul. I Maggio 94, tel. 790338.

POGREBI

DANES

Iz Gorice: ob 10. uri, Mafalda Benes vd. Magrin iz bolnisnice sv. Janeza od Boga v cerkev sv. Ambroza in na glavno pokopališče.

Iz Trzica: ob 10.45, Marcello Deos iz splosne bolnisnice v cerkev sv. Lovrenca v Ronkah in na tamkajšnje pokopališče.

Profesorji nižje srednje šole Ivana Trinko nasprotujejo vertikalizaciji za slovenske šole

Pokrajinska konferenca, ki jo sestavljajo predstavniki pokrajine, občin, gorskih skupnosti, solski skrbnik in predsednik pokrajinskega solskega sveta, se bo sestala danes, da dokončno sprejme predlog preureditve solske mreže na Goriskem. S tem v zvezi smo včeraj prejeli sledeče odprto pismo profesorjev nižje srednje šole Ivana Trinko, ki ga v celoti objavljamo:

»Nacrti o reformi vsedravnega italijanskega solskega sistema in racionalizacija solskega omrežja sta nedvomno dve tematici, ki zelo od blizu zanimata Slovence v Italiji. V našem tisku so se pojavila različna mnenja, prišlo je tudi do televizijskega soočanja; vsekakor javnost s problemom ni dovolj seznanjena. Enotni solski odbor zelo dobro deluje in razvidno je, da se problematiko skuša reševati v vsej svoji zapletenosti na resen in strokovni način. Tak trezen pristop k problemu nedvomno odseva napore, željo in potrebo po skupnem reševanju celotnega slovenskega solskega vprašanja.

Zal pa, kar se tice Goriske in se

posebej problema vertikalizacije oziroma avtonomije nižje srednje šole Ivana Trinko in pa didaktičnih ravnateljstev Gorica in Doberdob, stvari ne potekajo tako zgledno. Profesorji nižje srednje šole Ivana Trinko opažamo, da prihaja na dan vse večji konflikt med stališči, ki jih zagovarjajo politične sile oziroma nekatere občinske uprave (kot je to razvidno iz Primorskega dnevnika iz dne 17.12.1998) in solske institucije.

Preseneča nas dejstvo, da si nekateri slovenski zupani in občinski sveti zamisljajo in nacrjujejo razvoj slovenske šole mimo mnenja zainteresiranih solskih organov. Dokaj nedelikatno posegajo v problematiko racionalizacije slovenskega solskega omrežja in javno podpirajo dejansko ukinitve samostojne nižje srednje šole Ivana Trinko, ki bi jo razdelili in pridružili obstoječim didaktičnim ravnateljstvom (Doberdob in Gorica). V oblikovanju svojega mnenja pa ne upoštevajo stališča ne proforskega zbora zavoda Ivana Trinko ne staršev prizadetih otrok. Sami avtonomno silijo v ukinitve treh solskih ustanov, da

bi se na ta način ustvarili dve »osemletki«, ki bi na območju Gorice in Doberdoba zagotavljale solske usluge vsem soloobveznim otrokom.

Prav zaradi tega profesorji nižje srednje šole Ivana Trinko globoko obzalujemo dejstvo, da:

- slovenski zupani oziroma občinski sveti na Goriskem niso izoblikovali svojih mnenj v neposrednem pogovoru z zainteresiranimi ustanovami;

- ne doberdobski ne sovoedenjski zupan oziroma občinski svet ne upoštevata želje p ohranitvi avtonomije nižje srednje šole, ki so jo izrazili tako proforski zbor omenjene šole kot tudi starsi dijakov;

- doberdobski in sovoedenjski zupan oz. občinska sveta dejansko ukinjata pravico, ki jo sicer italijanske oblasti zagotavljajo, kot izhaja:

1. O.P.R. st. 233 z dne 18. junija 1998 (... slovenskim solam v Italiji se avtonomija prizna tudi ce ne dosega predvidene minimalne razsežnosti);

2. Odbor avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine, (ki bo

sestavil dokončni predlog za solsko omrežje v deželi) sklep 3089 z dne 23. oktobra 1998 (... da državni zakon predvideva, da se delovanje solske avtonomije solam in zavodom s slovenskim učnim jezikom ne podreja upoštevanju parametrov, ki so predpisani za solske ustanove na splošno in da se to upošteva tudi pri določanju razsežnosti ostalih sol (z italijanskim učnim jezikom) pri pisni prisotnosti na istih pokrajinskih območjih.)

- Italijanske nižje srednje šole v Gorici so zaprosile za avtonomijo in jo bodo po vsej verjetnosti tudi ohranile (upirajo se namreč vertikalizaciji). Slovenci pa bomo svojo solo v mestu izgubili;

- s tako izbiro silimo slovensko solstvo v se megleno in v marsicem pomanjkljivo reformo, ki se ji marsikdo v Italiji upira. Ker ni receno, da jo bo parlament odobril, tvegamo, da bi morebiten neuspeh oziroma le delni uspeh reforme pomenil zgolj izgubo obstoječih pravic in torej posledično ohromitev možnosti razvoja slovenskega solstva v Italiji.

Sledi 22 podpisov

Vaš bančni partner
v poslovanju
s Slovenijo
in drugimi državami.

ljubljska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Milano

Tel.: 02/806 9191

Faks: 02/8646 5358

gospodarstvo in finance

Sreda, 23. decembra 1998

Vse zunanje trgovinske
in bančne storitve.
Finansiranje domačih
in tujih
partnerjev.

ljubljska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Milano

Tel.: 02/806 9191

Faks: 02/8646 5358

ISTAT / STATISTIČNI PODATKI

Predvidevanja o 1,5-odstotni letni inflaciji potrjena

Včeraj objavili podatke o gibanju cen še za preostala 4 vzorčna mesta

RIM - Ponedeljskove vesti, da bo decembrska inflacija na letni ravni znašala 1,5 odstotka in da na mesečni ravni rasti cen ne bo nobenih sprememb, so potrdili tudi včerajšnji podatki iz se preostalih starih vzorčnih mest. »Teža« enajstih vzorčnih mest - včeraj je Istat objavil podatke se za Genova, Bologna, Palermo in Neapelj - znaša približno 75 odstotkov celotne vse-državne inflacijske kosarice. Strokovnjaki pričakujejo, da bo končni podatek potrdil predvidevanja. Cene se decembra v primerjavi z novembrom niso spremenile predvsem zaradi znižanja cen pogonskih goriv in živil, letna inflacijska stopnja 1,5 od-

stotka pa je enaka novembrski in tudi stopnja inflacije, kolikršna je bila decembra lani.

Ce pogledamo gibanja cen v zadnjih starih vzorčnih mestih, vidimo, da so se cene v Neaplju decembra dvignile za 0,1 odstotka, na letni ravni pa za 1,7 odstotka. Precej nad državnim povprečjem so se cene dvignile v Bologni, kjer so v primerjavi z novembrom narasle za 0,3%, v primerjavi z lanskim decembrom pa za 2,1%.

Pod vsedravnim povprečjem pa je letna inflacija v Genovi (0,9%), medtem ko so se v Palermu cene v letu dni v povprečju dvignile za 1,4 odstotka (decembra 0,2%).

STATISTIČNI URAD ISTAT

Zvišalo se je število zaposlenih, več oseb pa tudi išče delo

Oktobra 0,9 ods. več zaposlenih

RIM - Po podatkih statističnega urada Istat je dobilo zaposlitev več ljudi, istocasno pa se je zvišal tudi odstotek brezposelnosti. Kot so sporočili včeraj, se je oktobra zaposlilo 183 tisoč oseb, kar v primerjavi z istim mesecem lani znese za porast 0,9 odstotka, medtem ko je julija letos tendenčna usmeritev nakazovala porast v visini 0,6 odstotka. Vec pa je tudi brezposelnih oz. oseb, ki iščejo zaposlitev: skupen podatek je porasel na 12,6 ods., medtem ko je konec julija bil za 0,2 ods. nižji.

Oktobra je bilo v Italiji zaposlenih 20.309.000 oseb, ce odstejemo sezone zaposlitve, pravijo strokovnjaki urada Istat, zasledimo v obdobju od julija do oktobra pozitivne premike s porastom 0,3 ods. (oz. 62.000 več zaposlenih). V pretežni meri se je zaposlila zenska delovna sila, saj je pri slednji zaslediti 1 ods. okrepitev v primerjavi z julijem. Pri izračunih je treba nadalje upoštevati podatek, da se je zaznavno zvišalo število terminskih delovnih pogojev, kar velja predvsem za južni del države.

Oktobra se je za delovno mesto potegovalo 2.916.000 oseb, kar je v absolutnih podatkih največ od oktobra '92. Največji upad zaposlenih je v kmetijstvu, podatek velja predvsem za odvisne delavce, v industrijskem sektorju pa so v zadnjem trimesecnem obdobju zasledili rahel porast.

VARČEVANJE / NOVOSTI Z NOVIM LETOM

Uvedba evra bo postopno spremenila naše navade

Čez nekaj dni bo mogoče imeti bančne račune v novi evropski valuti - Pri bankomatih vse po starem

RIM - Z novim letom, to se pravi z uradno uvedbo novega evropskega denarja, se bodo začele postopno spreminjati tudi naše vsakdanje navade na področju varčevanja ter splošnih odnosov z bankami. Vrednost naših bančnih računov, depozitov itd. bo seveda ostala nespremenjena, ob zneskih v lirah pa se bodo začeli pojavljati tudi zneski v evru.

S prvim januarjem bo mogoče zahtevati od bank, da nam sproti javljajo stanje naših računov tudi v novi evropski valuti, kar bo veljalo npr. tudi za čeke. Vrednost v evru bo (čeprav z majhnimi crkami) natisnjena torej tudi na čekih ter na vseh drugih bančnih papirjih in potrdilih. V začetku se bo to dogajalo le na izrecno željo odjemalcev, postopno pa bo to postalo vsakdanja praksa.

Italijanski državljan, ki bo potoval v tujino, bo moral lire se vedno obvezno zamenjati za domačo valuto, vendar bodo menjalni tečaji fiksni. To bo veljalo tudi za uporabo kreditnih in bančnih kartic, novost pa bo zadevala menjavo

evra z valutami držav, ki ne sodijo v t.i. Evrolandijo. V odnosu npr. s slovenskim talarjem bo evro postal neke vrste izhodišče, čeprav so glede tega pravila še precej nejasna in nedorečena.

Pri bankomatih bo za sedaj ostalo vse pri starem. V Italiji bodo avtomatska okenca delila se naprej izključno lire, na posebnih listkih-potrdilih pa bo natisnjena tudi vrednost v novi evropski valuti. varčevalne knjižice bodo ostale nespremenjene vse do 31. decembra leta 2001, ko bo evro v celoti nadomestil sedanje valute zahodnoevropskih držav. Do nekaterih sprememb bo prišlo pri t.i. potovalnih čekih, na katerih se bo postopno pojavljala tudi tozadevna vrednost v evru.

Kot vidimo, gre za novosti, ki bodo s časom spremenile naše navade v odnosu ne samo do bank, temveč do potrošnje nasploh. Te spremembe bodo precej bremenile tudi državne blagajne, saj bo morala država npr. natisniti vse svoje vrednostne papirje in obveznice, kar bo morala obvezno narediti v roku treh let.

BANČNIŠTVO / DESETA NEMŠKA BANKA IMA VEČJI PROMET KOT NAJVEČJA ITALIJANSKA

Italijanske banke palčki v primerjavi z nemškimi

Združevanje edina obramba - Centralne banke šibkejših držav nočejo povsem odpreti bančnega trga

RIM - Le bančniki in financniki v Italiji vedo, kaj v bodoči finančno združeni Evropi pomenijo nemške, francoske in angleške banke. Široka javnost iz medijev izve le, da se banke iz teh držav zelo zanimajo za nakup večjih paketov delnic in s tem pride do odločujoče besede v vodenju največjih italijanskih bank. To se je zgodilo pred kratkim, ko je nemška Deutsche Bank kupila pet odstotkov italijanske banke Comit in pršla navzkriž s prav tako nemško Commerzbank, ki je v tej italijanski banki prisotna že dalj časa.

Kaksna je dejanska moc nemških bank, širša italijanska javnost sploh ne ve. V zadnjih letih je v Italiji veliko govora o združevanju bank. Tudi nekateri bančniki menijo, da se nima smisla združevati, da se bodo tudi majhne banke obdržale, da se nimamo kaj bati pred nemško konkurenco.

Najbrž ni tako. Ce pogledamo primerjalne lestvice nemških in italijanskih bank dobimo zelo jasno sliko: nemška banka, ki je

na desetem mestu na lestvici denarnih zavodov v tej državi, ima več prometa od banke, ki je v Italiji na prvem mestu. Konec leta 1997 je bila prva italijanska banka Istituto bancario San Paolo v Turinu. Imela je 214.762 milijard lir aktive. Banka na desetem mestu v Nemčiji, t.j. Kreditanstalt für Wiederaufbau, je imela 249.284 milijard lir aktive.

San Paolu so sledili: Comit (165.085 milijard lir), Banca nazionale del lavoro (162.289 milijard), Cariplo (157.848 milijard), Banca di Roma (152.534 milijard), Monte dei Paschi di Siena (111.025 milijard), Credito italiano (103.093 milijard), Banco di Napoli (68.791 milijard), Rolo Banca (63.463 milijard), Banco Ambroveneto (63.328 milijard). V letošnjem letu so se nekatere od teh bank združile. Cariplo in Ambroveneto sta ustanovila Banco Intesa, vanjo so prisli se nekateri drugi denarni zavodi. Najnovejše številke so torej zelo različne. San Paolo se je združil z IMI, ki ga ni na tej lestvici. Prislo je tudi

do združevanja med drugimi bankami. V letu 1999 bo torej panoramska slika v italijanskem bančnistvu zelo različna.

Kljub temu pa ostajajo daleč za nemškimi bankami. Veliko govora je bilo v zadnjem času o največji nemški zasebni banki, t.j. o Deutsche Bank. Ta je konec lanskega leta imela kar 1.088.142 milijard lir aktive, t.j. skoraj petkrat toliko kot takratna prva italijanska. Na drugem mestu v Nemčiji je bila Bayerische Hypotheken (806.214 milijard lir). Sledijo Dresdner Bank (665.745 milijard), Nord Landesbank (613.316 milijard), West Landesbank (593.532 milijard), Commerzbank (513.405 milijard), Bayerische Landesbank (430.310 milijard), Landesbank Baden Württemberg (375.903 milijard), DG Bank (356.119 milijard) in že omenjena Kreditanstalt für Wiederaufbau. Zanimivo je, da igrajo veliko vlogo deželne banke, ki so tudi odraz deželnih vlad (podobno je bilo tudi v naših krajih pred 1. svetovno vojno, ko je tu bila Avstrija), in jih izven Nemčije poz-

na malokdo. Bančniki so seveda izvzeti.

Te številke so zelo zgovorne. Ko jih prebiramo, tudi razumemo s kakšno lahkoto Nemci kupujejo pakete delnic bank v šibkejših evropskih državah, kot so npr. Italija, Spanija ali Portugalska. Razumemo tudi odpor centralnih bank v teh državah, da bi na stečaj odprle vrata svojih poslovnih bank nemške-mu kapitalu.

Nemške banke so že na samem začetku devetdesetih let vdrle na evropski vzhod, tam kupile nekatere banke in tudi izdatno finansirale nemške gospodarske pobude v tem delu Evrope. Zaradi sedanje ruske krize so nekatere nemške banke utrpeli tudi izgube, Dresdner Bank je celo napisala rdeče številke v rezultate letosnjega tretjega tromesecja. Vendarle pa so takšne izgube zanje malenkostna stvar.

Pretresov in potresov v italijanskih bankah se ni konec. V prihodnjih letih bomo pričali v drugodnjem združevanju, ki bodo le obrambnega značaja pred nemškimi vdori. AWS

SLOVENIJA / GIBANJA CEN

Proizvodne cene v letu dni višje za 4 odstotke

LJUBLJANA - Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih so se novembra glede na mesec poprej povišale v kmetijstvu, lov, gozdarstvu in v predelovalnih dejavnostih za 0,3 odstotka, v rudarstvu za 0,2 odstotka, medtem ko pa so v oskrbi z elektriko, plinom in vodo ostale nespremenjene, so ugotovili v slovenskem državnem statističnem uredi. Od predelovalnih dejavnostih so najbolj porasle cene industrijskih izdelkov v proizvodnji tobačnih izdelkov in v proizvodnji drugih nekovinskih mineralnih izdelkov. Prve so porasle za 4,4 odstotka, druge pa za 2,7 odstotka.

Cene industrijskih izdelkov v predelovalnih dejavnostih so porasle se v proizvodnji komunikacijskih aparatov in opreme (+1,1%), v proizvodnji oblačil, strojenja

in dodelave krzna (+0,8%), v založništvu in tiskarstvu (+0,4%), v proizvodnji motornih vozil in prikolic (+0,3%), v proizvodnji kemikalij, kemičnih izdelkov in drugih umetnih vlaken (+0,2%), v proizvodnji hrane, pijač in krmil ter v proizvodnji električnih strojev in aparatov (+0,1%).

Upad pa je bil zabeležen pri proizvodnji koksa, naftnih derivatov in jedrskega goriva (-0,9%), v proizvodnji kovin (-0,8%) in v proizvodnji izdelkov iz gume in plastičnih mas (-0,6%).

Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih so novembra skupaj porasle za 0,3 odstotka glede na mesec poprej, za 3,1 odstotka glede na mesec december in za stiri odstotke glede na lanski november. (STA)

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA Zadruga z.o.z. TRST	22. DECEMBER 1998		v LIRAH	
	valuta	nakupni	prodajni	
	ameriški dolar	1.644,00	1.670,00	
	nemška marka	983,00	999,00	
	funt sterling	2.755,00	2.810,00	
	švicarski frank	1.203,00	1.228,00	
	belgijski frank	46,97	48,97	
	francoski frank	290,00	300,00	
	danska krona	255,00	265,00	
	norveška krona	209,00	219,00	
	švedska krona	199,00	209,00	
	kanadski dolar	1.048,00	1.088,00	
	portugalski eskudo	9,15	10,05	
	nizozemski gulden	863,00	888,00	
	avstrijski šiling	138,60	142,95	
	španska pezeta	11,13	12,23	
	grška drahma	5,60	6,40	
	irski šiling	2.418,00	2.498,00	
	japonski jen	13,65	14,55	
	avstralski dolar	970,00	1.040,00	
	madžarski florint	6,50	8,00	
	hrvaška kuna	240,00	265,00	
	slovenski tolar	10,00	10,30	

KMEČKA BANKA - GORICA	
22. DECEMBER 1998	
v LIRAH	
valuta	prodajni
ameriški dolar	1.638,00
nemška marka	982,00
francoski frank	290,00
nizozemski gulden	864,00
belgijski frank	47,20
funt sterling	2.736,00
irski šiling	2.417,00
danska krona	256,00
grška drahma	5,70
kanadski dolar	1.049,00
švicarski frank	1.205,00
avstrijski šiling	138,60
slovenski tolar	10,15
hrvaška kuna	242,00

MILANSKI DEVIZNI TRG	
22. DECEMBER 1998	
v LIRAH	
valuta	povprečni
ameriški dolar	1.656,860
EKU	1.944,160
nemška marka	990,350
francoski frank	295,330
funt sterling	2.784,350
nizozemski gulden	878,830
belgijski frank	48,014
španska pezeta	11,639
danska krona	260,340
irski šiling	2.459,440
grška drahma	5,902
portugalski eskudo	9,659
kanadski dolar	1.069,500
japonski jen	14,132
švicarski frank	1.217,380
avstrijski šiling	140,760
norveška krona	216,020
švedska krona	206,940
finska marka	325,780

MILANSKI BORZNI TRG	
22. DECEMBER 1998	
INDEKS MIB 30: +0,37	
delnica	cena
Alleanza Ass.	22.344
Bca di Roma	2.782
Bca Fideuram	11.212
Bca Intesa	9.828
Compart	1.273
Comit	11.172
Beneffon	3.215
Edison	17.485
Eni	10.587
Fiat	5.266
Generali	66.882
H.d.P.	1.214
Ina	4.287
Italgas	8.871
Mediolanum	10.870
Mediaset	12.763
Mediobanca	20.078
Montedison	1.965
Olivetti	5.009
Parmalat	2.969
Pirelli Spa	5.057
Ras	22.365
Rolo	42.823
San Paolo IMI	27.526
TIM	11.604
Telecom Ita	13.960

ljubljska banka
Podružnica Milano

IRAK / V BAGDAD SE JE VČERAJ VRNILO PRIBLIŽNO STO USLUŽBENCEV ZN

Uslužbenci človekoljubnih organizacij ZN se vračajo

Trditve o novem raketnem napadu v ZDA in VB odločno zanikali

BAGDAD - Osebe Združenih narodov za humanitarne naloge se je včeraj začelo vračati v irako prestolnico. Okoli sto članov humanitarnega osebja ZN je z avtobusi odpotovalo iz Amana v Jordaniji, kjer so se mudili v času amerisko-britanskega napada na Irak.

Nekaj ur pred vrnitvijo humanitarnega osebja v Bagdad pa je iz Jordanije proti Iraku krenil tudi konvoj stotih tovornjakov z nujnimi človekoljubnimi potrebščinami. Kot so sporočili ZN, se je odprava dobav včeraj začela tudi v pristanišču Um Kasr v Perzijskem zalivu.

Sodelavci ZN, ki se vračajo v Irak, so pristojni za nadzor izvajanja programa nafta za hrano, ki poteka od decembra 1996. V okviru programa so ZN Iraku kljub sankcijam dovolili izvoz omejene količine nafte v zameno za nakup živil in zdravil. Koordinator ZN za človekoljubno pomoč v Iraku Hans von Sponeck je tudi potrdil, da je bilo v operaciji Puskavška lisičica uničeno veliko skladišče riža. Gre za skladišče v Tigritu, v katerem je bilo vskladiščenih 2.600 ton riža iz Tajške, je diplomat povedal v pogovoru za berlinski radio.

Nemski zunanji minister Joschka Fischer pa se zavzema za sklic izredne konference EU, na kateri bi razpravljali o izboljšanju življenjskih razmer Irčanov, ki so jih hudo prizadele sankcije ZN. Kot so včeraj sporočili z nemškega zunanjega ministrstva, Fischer pri 14 partnericah EU trenutno preverja, ali soglasajo s predlogom. Tik

pred nemskim prevzemom predsedovanja EU Fischer posveča veliko pozornost razmeram v Iraku in si prizadeva za uskladitev evropske politike do Iraka. Ta naj bi temeljila na nadaljevanju nadzora nad iraskim oboroževanjem, povečanju človekoljubne pomoči in morebitni postopni odpravi sankcij proti Iraku. V tem vprašanju ima zadnjo besedo Varnostni svet ZN, so se poudarili na nemškem zunanjem ministrstvu.

ZDA pa so včeraj nadaljevale svojo diplomatsko akcijo, da bi dobile »odvezo« za napad an Irak. Tako je včeraj ameriški predsednik Bill Clinton ruskemu kolegu Borisu Jelcinu poslal sporočilo, v katerem je izrazil upanje, da iraska kriza ne bo vplivala na amerisko-ruske odnose. Iz Kremlja niso navedli, kako se je Jelcin odzval na Clintonovo sporočilo.

Francoski premier Lionel Jospin pa je v spodnjem domu francoskega parlamenta včeraj ocenil, da je treba nujno zagotoviti celovito vlogo Varnostnega sveta Združenih narodov. Po ocenah francoskega premiera namreč nekateri premalo upostevajo pristojnosti VS. Pri tem je imel premier Jospin v mislih ZDA in Veliko Britanijo, ki so minuli teden brez posvetovanja z VS napadle Irak.

Jospin je obenem ponovil francoske predloge za rešitev spora z Irakom, ki so med drugim nova organizacija in nove metode nadzora iraske oborožitve, preučitev odprave embarga na prodajo iraske nafte in izboljšanje življenjskih pogojev irskega prebivalstva.

V Irak se je včeraj že vrnilo približno 100 uslužbencev ZN (telefoto AP)

Včeraj pa je iz Bagdada pršla še ena novica o domnevem raketnem napadu. Iraska vojska trdi, da so »sovražna letala« včeraj na irasko ozemlje odrgla dve raketi zrak-zemlja. Predstavnik vojske ni želel povedati, kateri državi so letala pripadala, sicer pa gre za prvi incident, o katerem poroča iraska stran po koncu operacije Puskavška lisičica v noči s sobote na nedeljo.

Ameriško obrambno ministrstvo je takoj zanikalo, da bi ameriška letala izstrelila raketi na jugu Iraka. »Iraske informacije so napačne,« je za francoski tiskovno agencijo AFP zatrdil predstavnik Pentagona in dodal, da »nobeno ameriško letalo« ni izstrelilo raket.

Pred tem je vpletnost v incident zanikalo tudi britansko obrambno ministrstvo.

KOSOVO / TUDI VČERAJ NI ŠLO BREZ SPOPADOV

Vodja misije OVSE Walker kritičen do Beograda in OVK

Ubit en Albanec - Komisarka ZN Ogata pri Miloševiću

BEograd - Vodja opazovalne misije OVSE na Kosovu William Walker je včeraj Beograd obtožil slabega sodelovanja z opazovalci Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi. Kot je povedal za radio B 92, pristojne oblasti v Beogradu ne odgovarjajo več na prošnje opazovalne misije. Walker je obenem izrazil očitke tudi na račun Osvobodilne vojske Kosova (OVK), čes da njeni pri-

padniki izzivajo, ko na primer v javnosti nosijo orožje. S tem srbskim oblastem dajejo opravičilo za oborožene akcije.

Misija OVSE in mednarodna diplomatska misija sta položaj na Kosovu označili kot »zelo napet«. Vzrok za to je mogoče najti predvsem v vojaških vajah jugoslovanske vojske, ki potekajo na območju Podujeva, navajata opazovalni misiji v skupnem poročilu, ki je bilo včeraj objavljeno v Beogradu. Prisotnost jugoslovanske vojske naj bi bila zaskrbljujoča predvsem zato, ker na tem območju ni enot OVK.

Casnik Danas, ki izhaja v Crni gori, pa je poročal, da je na območju Podujeva nameščenih najmanj šest tankov. V ponedeljek je bil v tem kraju sredi ceste ubit inspektor srbske policije.

Visoka komisarka Združenih narodov za be-

gunce Sadako Ogata pa je jugoslovanskega predsednika Slobodana Miloševića včeraj v Beogradu (na sliki AP) pozvala, naj uresniči obljubo o pomilitistvi vseh, ki so sodelovali v oboroženih spopadih na Kosovu.

Kot je Ogata se sporočila po srečanju z Miloševićem, ji je slednji zagotovil, da bo vlada v Beogradu preučila možnosti za pomilitistev. Pred odhodom iz Beograda je Ogata, ki je v nedeljo prisopela na tridnevni obisk v ZRJ, se izrazila zadovoljstvo, da so se na Kosovu izognili »človekoljubni katastrofi«. Dejala je, da v pokrajini ljudje več ne živijo na prostem, da pa je razseljenih se vedno 175.000 ljudi.

Milošević je po sklenitvi sporazuma z ameriškim posrednikom Richardom Holbrookeom oktobra letos napovedal, da bo pomilo-

stil storilce vseh zločinov, povezanih s spopadi na Kosovu, z izjemo zločinov proti človestvu. Takrat je srbska vlada sporočila, da je 684 kosovskih Albancev zaprtih zaradi »terorizma«. Po podatkih človekoljubnih organizacij doslej ni bil pomiloščen se nihče.

Med včerajšnjo akcijo policije v kraju blizu mesta Peč na zahodu Kosova je bil ubit en Albanec, šest pa jih je bilo ranjenih, so sporočili iz srbskega informacijskega središča v Pristini. Do incidenta je prislo, ko je skupina albanskih upornikov, ki se je nastanila v neki hiši, začela streljati na policijsko patroljo. Policisti so v hiši nasli dve avtomatski puški, tri granate in strelivo.

Osvobodilna vojska Kosova pa grozi, da bo napadla srbsko policijo, če se ta ne bo umaknila s položajev ob cestah v osrednjem delu Kosova.

Nevarnost odstavitve za Billa Clintona vse bolj odmaknjena

WASHINGTON - V ZDA so vse glasnejše zahteve, da bi ameriškega predsednika Billa Clintona zaradi njegovega ravnanja v aferi z Monico Lewinsky kaznovali le z ukorom in ne z odstavitvijo. Stirje republikanci v predstavniškem domu, ki so v soboto glasovali za postopek o Clintonovi odstavitvi, so se včeraj postavili na predsednikovo stran.

Demokratski senator Robert Byrd iz Zahodne Virginije je nakazal možnost, da bi dosegli soglasje se pred začetkom postopka o odstavitvi predsednika. Obenem je posvaril Belo hišo, naj se ne vmešava v delo senata, ki je pristojno za postopek.

Predstavniki dom, v katerem imajo večino republikanci, je v soboto glasoval za postopek o Clintonovi odstavitvi. V senatu pa je republikancev 55 in tako nimajo dvetretjinske večine 67 glasov.

Tujci v enotah SS lahko zahtevajo pokojnino

BONN - Nemsko zvezno sodišče za socialne zadeve je presodilo, da lahko tuji državljani, ki so bili člani nekdanjih elitnih enot Tretjega rajha SS, od Nemčije zahtevajo pokojnino za vojne poškodbe tako kot vojniki redne vojske Wehrmacht.

Sodišče je s razsodbo odgovorilo na zahtevo dveh Latvijcev, ki sta se borila v latvijski legiji SS, ki je bila ustanovljena leta 1943. Nizjostenjska sodišča so njuno zahtevo zavrnili. Zdaj bodo njune zahteve ponovno obravnavali.

Doslej so imeli pravico do pokojnine le nemski državljani.

V Orašju odprli prvi most, ki povezuje Hrvaško in Federacijo BiH

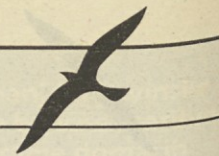
ZAGREB - Najvišji predstavniki Hrvaške in hrvaško-muslimanske federacije so včeraj v Orašju odprli prvi most, ki povezuje Hrvaško s Federacijo BiH.

Slavnostnega dogodka so se med drugim udeležili hrvaški predsednik Franjo Tudman s člani predsedstva, člana tričlanskega predsedstva BiH, Hrvat Ante Jelavić in Srb Zivko Radišić, ter premier Federacije BiH Edhem Bicakčić.

Most, ki preko Save povezuje Hrvaško in Federacijo BiH, je dolg 790 metrov, v širino pa meri 10, 5 metra. Zgradili sta ga družbi iz Hrvaške in BiH, stroške gradnje, ki znašajo 6, 5 milijona dolarjev, pa je zagotovila Svetovna banka. Stari most je bil uničen med vojno.

Hrvaški predsednik Tudman je ob tej priložnosti pozval Hrvate in prebivalce Federacije BiH, naj si prizadevajo za sožitje in zagotovitev dolgotrajnega miru.

NOVICE

Triestina danes v Teramu

V nogometni C2 ligi bodo tekme 16. kola oditrali že danes. Triestina bo gostovala v Teramu pri ekipi, ki je z 20 točkami na 9. mestu. Zmaga proti Trentu je ob ugodnem razpletu na ostalih igriščih Triestino spet približala vrhu lestvice, vendar je treba sedaj z dobrimi rezultati nadaljevati. Kaze, da je trener Mandolrini uredil obrambno vrsto, a zdaj je jalov napad. Navijaci veliko pričakujejo od Gubellinija, ki je okreval, a doslej se ni igral.

Superveleslalom iz Megeva prestavili v Cortino

ZÜRICH - Mednarodna smučarska zveza (FIS) je odločila, da bo v ponedeljek v Megevu odpovedani ženski superveleslalom na sporedu 22. januarja v Cortini d'Ampezzo. Tako bo v tem italijanskem zimskosportnem središču kar četvrti spored tekem svetovnega pokala: 21. januarja smuk, nato dva superveleslalom, v nedeljo, 24. januarja, pa se veleslalom.

Bosman se je dogovoril z belgijsko zvezo

BRUSELJ - Primer Bosman, ki je z revolucioniral svetovni nogomet, je arhiviran. Belgijska nogometna zveza je namreč nogometašu Jean Marcu Bosmanu odstela 16 milijonov belgijskih frankov odškodnine (800 milijonov lir), zaradi česar je bil sodni postopek prekinjen. Spor se je vlekel vse od leta 1990, ko je Liege blokiral Bosmanov odhod v Francijo in igralca suspendiral. Igralec se je pritožil, evropsko sodišče pa je leta 1995 razglasila odškodnine za nelegalne, kar je bil povod za kasnejšo popolno liberalizacijo pretoka igralcev.

Največja zaslužkarja med smučarji Eberharter in Meissnitzerjeva

ZÜRICH - Uspehi avstrijskih smučarjev in smučark v prvem delu letošnje sezone svetovnega pokala se odražajo tudi na lestvici zaslužkov, ki jo je v torek objavila mednarodna smučarska zveza (FIS). Skupno so rdece-belo-rdeči reprezentantje pospravili v žep že več kot milijon švicarskih frankov, na prvih mestih pa sta pri moških Stephan Eberharter (160.760) in pri ženskah Alexandra Meissnitzer (242.850). Najboljša slovenska smučarka Jure Kosir (18.000) in Urška Hrovat (56.000) sta najvišje med Slovenci.

LJUBLJANA / ŠPORTNIKI SLOVENIJE '98

Bukovčeva, Peterka, hokejisti in jadralca Čopi in Margon

LJUBLJANA - V slovenski prestolnici so včeraj razglasili najboljše športnike Slovenije v iztekajočem se letu. Naslova sta si v posamični konkurenci prislužila smučarski skakalec Primož Peterka in atletinja Breigita Bukovec (na sliki). V ekipni konkurenci je nagrada pripadla hokejski reprezentanci Slove-nije, v ekipni konkurenci v individualnih sportih pa jadralnemu dvojcu Tomaz Copi in Mitja Margon, ki sta na svetovnem prvenstvu v rauredu 470 osvojila drugo mesto.

Nagrado za fair play, ki so jo tokrat podelili prvič, je prejel Dejan Kralj.

Nagrade podeljuje Društvo slovenskih športnih novinarjev.

Primož Peterka je v minuli sezoni postal prvi skakalec, mlajši od 20 let, ki je v 19 sezonah svetovnega pokala v smučarskih skokih dvakrat osvojil veliki kristalni globus. Brigita Bukovec je z osvojitvijo srebrne medalje na evropskem atletskem prvenstvu v Budimpešti dosegla svoj drugi največji uspeh kariere po nastopu na olimpijskih igrah v Atlanti.

Slovenska hokejska reprezentanca je dosegla lep uspeh: po petih letih nastopanja v skupini C se je lani pre-

bila v skupino B, aprila letos pa si na svetovnem drugoligaskem prvenstvu zagotovila sodelovanje v kvalifikacijah za skupino A. Zal pa ji je prodor v najimantnejšo hokejsko konkurenco spodletel za las.

Rezervni tekmovalci slovenske ekipe Bobri v raftingu Dejan Kralj je na popoldanskem treningu v kajakaskem spustu po slalomski tekmi v raftingu iz smrtne nevarnosti rešil utaplajočo se kapetanko slovaške ekipe Lucijo Misikovo.

Sportnica Slovenije: 1. B. Bukovec (atletika) 27 točk, 2. Andreja Grasic (biatlon) 18, Meta Sparavec (plavanje) 5), 4. Urška Hrovat (alpsko smučanje) 4, 5. Katja Srebotnik (tenis) 1 točka.

Sportnik Slovenije: 1. Primož Peterka (smučarski skoki) 27, 2. Mitja Petkovsek (gimnastika) 16, 3. Rajmund Debevec (streljanje) 6, 4. Jure Kosir (alpsko smučanje) in Zoran Zahović (nogomet) 2, 5. Iztok Cop (veslanje) 1.

Ekipa ind. športnih panog: 1. T-Copi/M. Margon.

Ekipa kolektivnih športnih iger: 1. Hokejska reprezentanca Slovenije, 2. RK Celje Pivovarna Lasko 6.

OLIMPIZEM / ZOI 2006

Možnosti skupne kandidature so zdaj večje

Ugodna ocena komisije MOK

LJUBLJANA - Predsedstvo skupnega kandidacijskega odbora treh dežel za zimske olimpijske igre "brez meja" leta 2006 je na svojem tretjem sestanku v Olimpijski hiši na avstrijsko-italijanski meji ugodno ocenilo nedavni obisk ocenjevalne komisije Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) in se dogovorilo o nadaljni dejavnosti.

Na sestanku, ki ga je vodil predsedujoči dr. Michael Ausserwinkler, na njem pa je sodeloval tudi podpredsednik skupnega odbora in predsednik slovenskega nacionalnega odbora dr. Ernest Petric, so ugotovili, da je bil obisk izvedencev MOK imenitna priložnost za predstavitev prednosti skupne kandidature, ki so jo vsi trije partnerji tudi uspešno izkoristili. Odmevi iz krogov MOK so ugodni, tako da so možnosti mesta kandidata Celovca, ki predstavlja skupno kandidaturu treh sosednjih regij, po obisku gotovo večje kot so bile pred njim. V prid kandidaturi govori zlasti skupni nastop treh držav, cesar doslej se ni bilo, smisel-

nost in realnost predlaganih rešitev, kratke razdalje med tekmovalnimi prizorišči in velike izkušnje, ki jih imajo vsi trije partnerji z zimskosportnimi prireditvami na najvišji ravni.

Predsedstvo je ugodno ocenilo tudi dosedanje skupne napore pri pravi promociji kandidature, tako družbe "Klagenfurt GmbH" s sedežem v Celovcu, katere ustanovitelji so Koroska, Furlanija - Julijska krajina in Slovenija, kot tudi posameznih nacionalnih odborov. Predstavljanje kandidature in lobiranje zanje bodo zdaj se pospešili - vse do 19. junija 1999, ko bo MOK na zasledanju v Seulu izbral prireditelja olimpijskih iger.

Na sestanku so sprejeli tudi finančni načrt družbe "Klagenfurt GmbH"; seznanili so se z dosedanjimi izdatki, med katerimi je bila tudi priprava dosjejev za posamezna področja dejavnosti, ki jih zahteva MOK; dogovorili pa so se tudi o stroških, ki bodo nastali v prihodnjih mesecih, ko bo kampanja za pridobitev iger na vrhuncu.

KOŠARKA

Borovci petič uspešni

Italmonfalcone - Bor Friulexport 87:88 (42:36)

BOR: Gaburro 9, Stefancic 12, Hrovatin 1, Smilovich 24, Paoletic 26, Lovriha 2, Guštin 4, Valente 10. Trener: L. Martini; SON: 19; 3T: Smilovich 3, Paoletic 3, Gaburro 1.

Bor Friulexport je v gosteh osvojil novo zmago. Gostitelji so v začetku vodili z izidom 6:0, a borovci so jih takoj dohiteli in odtlej je bil rezultat precej v ravnovesju. V drugem polčasu se je Bor odločil za consko obrambo 2-3, ki je bila nekaj časa uspešna, nasprotniki pa so v nadaljevanju našli pravilno rešitev tudi proti taki obrambi in pet minut pred koncem vodili za deset točk. Tedaj so Martinijevi varovanci branili bolj agresivno in so na ta način pridobili nekaj pomembnih zgo. Ob tem so morali zaradi pete osebne napake stopiti iz igrišča trije igralci trziške ekipe, kar so borovci dobro izkoristili v napadu. Na koncu so zgrešili štiri proste mete, vseeno pa obdžali zogo in so zato uspeli zabeležiti peto zaporedno zmago. Omeniti velja Riccarda Gaburra, ki je polovil ključne skoke v napadu, Smilovich in Paoletic pa sta bila neresljiva uganka za nasprotnikovo obrambo. (M.S.)

Rolkarji ŠD Mladina proslavili uspešno sezono

Clani rolkarskega odseka Športnega društva Mladina so se preteklo nedeljo zbrali na tradicionalni zaključni družabnosti ob iztekajočem se letu.

Tudi minula sezona je bila za krisko društvo izjemno uspešna, saj se njeni rolkarji uveljavljajo tako na mednarodni kot državni ravni in je Mladina po osvojenih naslovih in kolajnahh med nasimi najuspešnejšimi društvi sploh.

Tako je letos na mednarodni ravni blestela zlasti Mateja Bogatec, skupno pa je društvo osvojilo tudi osem državnih naslovov v raznih starostnih kategorijah (štiri posamičnih z Masierom, Schirro, Bogatčevom in Paulinom in štiri stafete). Ob tem je treba se beležiti porast števila najmlajših članov, kar je janstvo za bodoče uspehe.

Ob priliki so predstavili vsakolet-

no brošuro z navedbo vseh rezultatov in izborom casopisnih clankov in nagradili svoje športnike, katerim so izročili novo društveno torbo, najbolj marljivi, tisti, ki so nastopili na večjem številu tekmovanj, pa so prejeli se trenirko.

Srečanja so se udeležili tudi član vsedržavnega odbora kotalkarske zveze Marino Kokorovec, deželna predsednica FIPH Zatova in pokrajinski predsednik Ladavac. Osrednji govor je imel vodja odseka Boris Bogatec.

Mladinini rolkarji se bodo pred pričetkom nove sezone brzokone preizkusili tudi na tekmovanjih v smučarskih tehnikah, če bodo za to imeli na voljo zadostna finančna sredstva in če bo seveda v prihodnjih dneh in tednih zapadlo kaj več snega.

Na sliki (foto KROMA): Mladinini rolkarji z osvojenimi pokali

ODBOJKA / V ŠKOFJI LOKI

Borovci in borovke na Svarunovem memorialu

V nedeljo so se odbojkarji in odbojkarice Bora udeležili že tradicionalnega Svarunovega memoriala v Škofji Loki, ki ga vsako leto organizira domače društvo Terma Lubnik. V moski konkurenci so poleg Bora in domačega Terma nastopili še sesterki Elva Bled in pa odbojarskega kluba Brezovica, med tem ko pa so se borovke pomerile samo z domačim društvom ZOK Lubnik.

V jutranjih urah so borovci v polfinalni tekmi, po dokaj skromnem nastopu, gladko izgubili z 2:0, proti domaćemu Termu. V drugi polfinalni tekmi pa je Elvo Bled prav tako z 2:0 premagal Brezovico. Mali finale so borovci začeli z napačno nogo, saj so prepustili igro nasprotnikom, ki so povedli z 12:1. Zaostanek je bil prevelik tako, da je set pripadel Brezovici. V drugem nizu pa so si borovci nekako pomagali in celo presli v vodstvo 8:7, toda nekaj napak v sprejemu in neprodornost napada sta onemogocila plavim, da bi osvojili častni niz. Srečanje je tako pripadlo Brezovici, ki je zaslužno osvojila tretje mesto. V finalu pa je Elvo Bled z lahkoto strl odpor domače sesterke in tako tudi osvojil letošnjo izvedbo turnirja. Blejci pa so si priigrali tudi prehodni pokal, saj so v zadnjih treh letih vedno osvojili prvo mesto.

V prijateljski tekmi proti Lubniku so Borovke potegnile krajši konec. Po osvojenem prvem nizu, je trener Cella izkoristil priložnost in spremenil postavbo, tako da je na igrišče poslal rezerve. Kljub dobri igri Bora pa je set osvojila domaća sesterka. V tretjem in odločilnem nizu pa so v koncnici bile odločnejše in bolj koncentrirane igralke Lubnika, ki je tako tudi osvojil srečanje. (RAS)

MLADINCI

Mima Eurospin - Triestina Volley B 3:0 (15:3, 15:1, 15:3)

Mima Eurospin: Grilanc, Košuta, Mikolj, Negrini, Pecar, Sancin, Spetič, Stopar.

Tekmo, ki je 4. decembra odpadla zaradi slabega vremena so odigrali v torek popoldne. Nasprotnik nase združene mladinske ekipe je bil tokrat skromen, saj igrajo za Triestino Volley B samo rez zelo mladi odbojkarji. Igralci Mima Eurospina so bili absolutno boljši in tudi ce je v vsakem setu stopila na igrišče drugačna postava je bila učinkovitost povsem enaka. Po treh tekmah je Mima Eurospin tako se nepremagana. Odločilna tekma v boju za pokrajinski naslov pa jo čaka takoj po počitnicah, ko se bo pomerila s prav tako se neporaženim Riguttijem. (INKA)

ODBOJKA

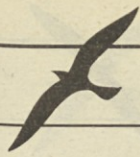
Srečanje v Poreču

Ce je Borovim odbojkaricam ob koncu sezone 1964/1965 uspel prodor v najvišjo italijansko ligo, v kateri so se nato obdržale dve leti, se morajo v veliki meri zahvaliti tudi Odbojarskemu klubu Porec. V casih, ko se je ženska odbojka v Italiji pravzaprav sele razvijala, ni bilo v blizini Trsta nobene ekipe, ki bi se lahko enakovredno kosala s plavimi, edini njihov resen sparring partner pa je bila ravno ženska ekipa OK Porec, ki je v tistih letih petkrat zaporedno osvojila naslov hrvaskega mladinskega prvaka, leta 1965 pa se je tudi uvrstila v 1. jugoslovansko ligo.

Pretekli konec tedna so igralke obeh ekip v Poreču spet stopile za mrežo, srečanje veteranov pa je istiski klub pripravil v okviru praznovanja 50. obletnice svojega obstoja. Borovke, ki so nastopile s kombinirano ekipo bivših igralnic in rekreativk, je že ob prihodu v obalno mesto čakalo veliko presenečenje, saj jih je pred dvorano poleg nasprotnic pričakala tudi domaća godba. Na igrišču so plave uveljavile »svojo pesem« in zmagale z 2:0 (10, 9), tako da bo spomin na srečanje in gostoljubnost se lepsi. Postavi:

Bor: Anica Škerlavaj, Sonja Pernarcic, Dusanika Gabrijeljic, Jula Da Pian, Dragica Hrovatin, Laura Carli, Loredana Kralj. Trener: Uco Jurkic

Porec: Marija Bozic, Vilma Jugovac, Dragica Cvek, Mariza Vojnovic, Anamarija Jakovic, Slavica Bozic, Dorina Luk, Djurdjica Orlic, Suzana Kocjancic, Suzana Stikovic. Trener: Giani Segon.

KOŠARKA / SINOČI V MOŠKI C2 LIGI

Bor Radenska izgubil po enem podaljšku

Plavi so v rednem delu tekme zgrešili zadnji met - Dom Kmečka banka drevi v Kulturnem domu proti Pagnaccu

Danes All stars game

Kot smo že poročali bo danes v domu Ervatti pri Briscikih velik božični kosarkarski praznik SZ Jadran s tekmami, tekmovanji v metih in zabijanju, eskhibijskimi nastopi, nastop plesne skupine Show chance in obiskov kosarkarskih prvotilgasev.

Spored:

15.00 dečki ZSSDI - Kraski zidar;

16.30 narasčajniki ZSSDI - Union Olimpija;

18.00 kadeti ZSSDI - Istrabenz Koper; finale meta na koš in zabijanja;

20.00 Jadran A - Jadran B.

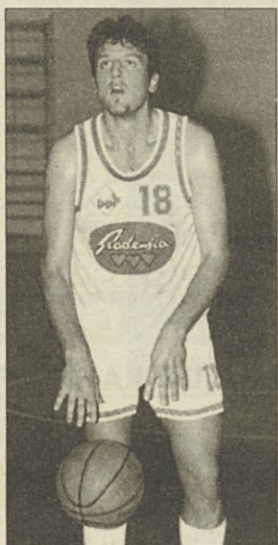
Bor Radenska - POM Tržič 78:86 (35:33, 66:66)

BOR RADENSKA: Filipčić 6 (3:6, 0:4, 1:2), Susani 8 (-, 1:4, 2:2), Percić 10 (0:1, 5:8, -), Smilovich, Velinsky 14 (4:4, 5:7, -), Simončić 6 (-, 3:7, 0:4), Barini 7 (2:2, 1:2, 1:3), Tomsic 15 (5:6, 2:4, 2:6), Rasman 4 (2:2, 1:2, -), Pettiroso 8 (0:2, 4:6, -). Trener: Furlan.

PM: 17:27, PON: Simončić (38), Rasman (42). SON: 31.

Cetroutvršeni Tržičani se z vsemi močmi borijo za uvrstitev v »play off«, zato so sinoči prisli v Trst trdno odločeni doseči novo zmago. Borovci so se jim zelo dobro upirali, krajši konec pa so tokrat potegnili po enem podaljšku.

Tekma je bila izenace na od prve do zadnje minute in je bila hkrati tudi dokaj kvalitetna. V prvem delu sta se peterki izmenjavali v vodstvu, precej podoben pa je bil tudi potek drugega dela. Za hip je kazalo, da bodo Tržičani prejeli vaji igre v svoje roke (+5),

Matej Pettiroso

venar je Bor Radenska dve minuti pred koncem tekme spet izenačil, Percić pa je v zadnji akciji nekaj sekund pred koncem tekme s kakih treh metrov razdalje zgrešil zadnji met.

V podaljšku so gostje takoj poprijeli in po treh minutah vodili s 76:72. Potem ko so izgubili dve zogi v napadu, so se borovci sprijaznili s porazom in tako je POM do

konca tekme se povečal svojo prednost.

Skratka, plavi so tudi tokrat kot že večkrat doslej igrali solidno, a so spet ostali praznih rok.

Danes bodo na parket stopili tudi igralci Doma Kmečke banke. S pričetkom ob 21. uri bodo v telovadnici Kulturnega doma gostili Pagnacco, pri kateremu so v prvem delu izgubili s 75:56. Pagnacco zaseda na lestvici 5. mesto s 14 točkami, domovci pa so z eno samo zmago na zadnjem mestu.

»Od igralcev pričakujemo predvsem to, da reagirajo po izredno negativnem sobotnem nastopu. Tako nedostojne igre ne smejo več pokazati, očitno je delo potrebno postaviti na novo in tudi trener bo moral na novo motivirati ekipo,« pred tekmo pravi Livio Semolic.

Za Pagnacco igrajo starejši in izkušeni igralci, proti katerim je treba igrati hitro in agresivno, s počasno igro pa se ne pirde nikamor.

KOTALKANJE

Uspel božični nastop ŠD Polet

T. Romano navdušila

Preteklo nedeljo so kotalkarji ŠD Polet izrazili iskrena voscila s kotalkarsko božičnico. Pred številno publiko so se kotalkarji predstavili z raznimi posameznimi in skupinskimi točkami, ki so pričarale praznično vzdušje. Da kotankanje ni le sport, ampak tudi umetnost, je dokazala Tanja Romano, ki je kljub majhni poškodbi, ki jo je utrpela na treningu, odlično izvedla svoj program. Toplega aplavza so bili deležni tudi najmlajši kotalkarji, ki se s tem sportom ukvarjajo le tri mesece. Gledalce so navdušili tudi starejši kotalkarji s skupinskima točkama »Gospel« in »Knjiga o dzungli«.

Iskrena zahvala gre predvsem staršem ter Ediju in Paoli, ki sta vedno pripravljena nesebično pomagati.

RIM / PRIZNANJE

Duško Švab izvoljen v državni atletski svet UISP

Na skupščini deželnih delegatov odjeknil pozdrav v slovenščini

Predsednik Atletskega društva Bor Duško Švab je bil v nedeljo v Rimu izvoljen v državni svet združenja atletskih društev, včlanjenih v sportno organizacijo Unione italiana sport per tutti (UISP). Državne skupščine v centru Aquacetosa se je udeležil kot deželni delegat, AD Bor pa je na Trzaskem edini član UISP in to ze vse od njegovega nastanka.

Na skupščini v Rimu je Švab prisotne delegate pozdravil v slovenščini, na kratko opisal položaj slovenskega športa v Italiji, posebno pozornost pa vzbudil, ko je delegate opozoril, da iz Borovih vrst izhaja tudi trenutno najboljša italijanska metalka kopja Claudia Coslovich.

Borovi atleti se bodo februarja prihodnjega leta v Bordenu pri Ferrari udeležili državnega prvenstva UISP v krosu.

MINIBASKET

Bor - DFL 35:27

BOR: Bernetti, Kralj, Batić 9, Gaggi, Indelicato 7, Trevisan 2, De Domo-

Duško Švab

nici 2, Kalco, Corbatti 2, Pisani, Ukmar 9, N. Nadlisek 2, Marconi 5, Norio, Malalan 4, Cossetto.

Borovci so po dveh zaporednih porazih končno spet prisli do zmage. Tokrat so premagali »železnice« z odločno in obcasno skupinsko igro. Prvic je nastopil na borovo ekipo Jasmin Kalco, odsoten pe je bil zaradi poškodbe Alex Indelicato. Minikosarkarji bodo spet nastopili po novoletnih počitnicah v prvi polovici januarja.

NOGOMET / PO 1. DELU PRVENSTVA MLADINCEV

Zarja Gaja se bo za naslov borila z Opicino

Doslej le enkrat premagana - Vesna doslej slabo

Ce potegnemo crto pod prvi del nogometnega pokrajinskega prvenstva mladincev smo lahko le polovicno zadovoljni. Ce moramo po eni strani cestitati Zarji/Gaji, ki trenutno zaseda prvo mesto, istega ne moremo storiti z Vesninimi mladinci, ki so po lanskem uspešnem prvenstvu letos nekoliko razocarali. Razlogov za spremenljive rezultate je veliko, v prvi vrsti pomeni oviro vkljucitev mladincev v clansko ekipo, kar pa je po drugi strani nujno.

ZARJA/GAJA: vzhodno-kraska enajsterica je nedvomno ena najboljših ekip prvenstva in je skupaj z vecno tekmo Opicino tudi kandidat za naslov. To potrjuje tudi vrstni red: »rumeno-modri« vodijo z 28. točkami, Opicina pa jim je hitro za petami, saj ima trenutno 25 točk in tekmo manj. Zarja/Gaja je skupno štirindvajsetkrat zatrela nasprotnikovo mrezo, vratar Jas Gregori pa je moral pobrati zogo iz svoje mreže le stirikrat. Edini poraz je vzhodno-kraska enajsterica doživela v Zavljah in to po res slabih igri, derbi z Openci na Padricah pa s eje koncal brez zmagoval-

ca. Za ljubitelje statistik naj povemo se, da so »rumeno-modri« na domačem igrišču se neporaženi. Z razliko od lanskega leta pa moramo povedati se, da je razveseljivo, da se je zmanjšalo število rdecih kartonov, ki so bili na začetku lanskega leta na dnevnem redu. Edino negativno noto predstavlja resna poškodba »bomberja« Alessandra Manzina, ki ne bo mogel igrati kar leto dni. Prav on je do sedaj dosegel 6 zadetkov skupno z Banom. Oba sta hkrati najboljša strelca ekipe. Razveseljivo je tudi dejstvo, da so po pristanku Primorja v ekipo vključili solidnega Mateja Skerlja, ki je pripomogel, da je Zarja/Gaja na vrhu lestvice. Sedaj čaka »rumeno-modre« daljši počitek in to vse to zadnjega tedna v ja-

nuarju, ko se bo ponovno začelo prvenstvo in bodo nasi gostili Pro Romans.

VESNA: »Plavi« letos igrajo nekoliko pod pričakovanjem in težko bo ponoviti dobro lansko uvrstitev na lestvici. Trenutno je zbrala Vesna skromnih šest točk in skupno z Montebellom/Don Boscom zaseda predzadnje mesto. Problem je prav neprodornost napada, saj so Krizani dosegli le 13 golov, od teh pa 4 v edini prvenstveni zmagi z Montebellom/Don Boscom. Trikrat je Vesna igrala neodločeno, kar sedemkrat pa potegnili krajši konec. Vesnin vratar pa je moral prav vsako tekmo vsaj enkrat povleci zogo iz lastne mreže, skupno ja Vesna prejela namreč 25 golov. Najboljši strellec je Luca Urdih s tremi zadetki, sledijo pa mu se Millo in Martinčič z dvema zadetkoma. Eno najboljših tekem je Vesna odigrala prav proti Zarji/Gaji. »Plavi« so tokrat kljub porazu zadovoljili in zgrešili celo enajstmetrovko. Daljši počitek pa bo Vesni prav prišel, da strni svoje vrste. (j.g.)

Na sliki: Martin Mašič (Zarja Gaja)

NAMIZNI TENIS / DEŽELNI KVALIFIKACIJSKI TURNIR ZA DP

Predstavniki Krasa Telital so v Zgoniku pobrali levji delež medalj

Brezhibna organizacija - Komisija bo odločila, kdo bo pripuščten na DP

V Zgoniku je v soboto in nedeljo potekal deželni kvalifikacijski turnir, veljaven za prestop na državno prvenstvo, bil je drugi in hkrati zadnji. Lani so bile tri taksne preizkušnje, na državni ravni pa so stirje turnirji. Ker so društva v deželi organizacijsko sibka in ne razpolagajo s primernimi prostori, večina pa se jih otepa taksne zahtevne naloge. Drugi kvalifikacijski turnir je spretno in brezhibno izpeljal namiznoteniski odsek Krasa, ki je imel tudi največ udeležencev, ki so se potegovali za kvalifikacijske točke. Zato ni čudno, da je bilo med nagrajenci največ Krasovih pingpongasev.

Prvi dan tekmovanja so nastopale mladinske kategorije, v katerih je po tradiciji kot najboljšo društvo v FJK premočno zmagal Kras Telital z najštevilnejšo udeležbo. V kategorijah od najmlajših do narasčajnikov je 14 zgoniskih pingpongasev ponovilo svoj nastop se v višji starostni kategoriji. Pri najmlajših deklicah so mlade krasovke »outsiderko« iz Udine 2000 izrinile na 4. mesto, same pa so pobrale odličja: 1. je bila Mateja Krizmancić (zmagovalka tudi pri deklicah), 2. Lisa Ridolfi (3. pri deklicah), 3. Paola Zavadlali (4. pri

Nina Milic zmagala med mladinkami

deklicah). V kategoriji deklic so med seboj tekmovali zgolj krasovke, kjer je Eva Carli osvojila srebrno medaljo. Ista situacija je bila pri narasčajnicah. V sestrskem dvoboju sestih so krasovke je kadetnje dosegle naslednje uvrstitve: 1. Martina Zavadlali, tretji sta bili Sara Sardo in Giada Vidoni.

Pri najmlajših dečkih sta krstni nastop v pravem tekmovanju zabeležila Tommaso Ramella (4.) in Massimo Codiglia (5.) - začela sta z vadbo pri Krasu Telital letos, zmagovalci pa je bil

njun »starejši« sotovaris Matija Micheli. Pri kadetih sta Uros Fabiani (1. mesto) in Bostjan Milic (2. mesto) v finalnem delu pustila za sabo nasprotnika iz Sakure in San Marca. Bostjana je ze nacenjala bolezen, a je pogumno zdrzal do konca.

V najvišji starostni kategoriji je Kras Telital slavil dvakrat z mladincem Bojanom Simoneto in mladinko Nino Milic. Fabiani in Bostjan Milic sta osvojila bronasto kolajno, prav tako Roberta Ridolfi, med prvo osmerico pa so prisli Martina Tretjak, Roberta Zavad-

lali, Jasmin Kralj in Sara Sardo.

V nedeljo so bila na programu tekmovanja v zdruzeni tretji in cetrti jakostni kategoriji. V zenskem sektorju je bilo pomanjkanje prisotnosti drugih društev se bolj očitno. Od 11 konkurentk sta bili samo dve od zunaj. Prvo mesto je ponovno osvojila Jasmin Kralj, drugo Martina Tretjak, kar je ponovitev rezultatov iz prvega kvalifikacijskega turnirna oktobra v Centu Caomaggiore. V finalni del so prisle se Nadia Blasone, Sara Sardo, Roberta Ridolfi in Giada Vidoni. V moski konkuenci tridesetih igralcev so skoraj izkljucno igrali seniorji (večinoma veterani) z redkimi primerki mlajših igralcev, kar nedvomno ni v ponos in niti ne govori in prid razvoju moskega namiznega tenisa v deželi. Od petih krasovcev sta se dva prebila v finalni del (zmagal je Saltarini Udine 2000), Bojan Simoneta je za vstop v polfinale zgubil s Fredianijem (Udine 2000), Andrea Bertolotti pa se je uvrstil med prvo šestnajsterico.

Po pegledu rezultatov obeh preizkusenj bo dezelna komisija dolocila kdo iz dezele si je pridobil uvrstitev na mladinsko oz. clansko drzavno prvenstvo. (J.J.)

LJUBLJANA / MODERNA GALERIJA

Od danes Slovenska zgodovinska avantgarda

Razstava je posvečena 100-letnici rojstva A. Černigoja, I. Čarga in A. Podbevška

V Moderni galeriji v Ljubljani so ob izteku leta, v katerem razstavišče proslavlja petdeset let delovanja, in ob stoletnici rojstva treh nosilcev slovenske likovne avantgarde - Avgusta Cernigoja, Ivana Carga in Antona Podbevška - pripravili veliko studijsko razstavo in jo poimenovali TANK! - Slovenška zgodovinska avantgarda. Razstava ozivlja čas zgodovinskih avantgard na Slovenskem. Naslov je povzet po reviji z istim naslovom, ki jo je leta 1927 izdal režiser Ferdo Delak v sodelovanju s Cernigojem. Glede na multimedijški značaj avantgardnih prizadevanj postavitev, delo skupine Novi kolektivizem, pokriva področja likovne umetnosti, gledališča, glasbe, fotografije, literature in arhitekture. Razstavo bodo slavnostno odprli danes, včeraj pa so jo novinarjem predstavili direktorica Moderne galerije Zdenka Badovinac ter kustosa postavitev Breda Ilich Klančnik in Igor Zabel.

Poseben poudarek na razstavi je namenjen predstavitvi likovnih ustvarjalcev Avgusta Cernigoja in Ivana Carga - slednjega bodo obilno počastili v začetku prihodnjega leta v Ajdovščini, Kanalu in Tolminu, gledališkega režiserja Delaka, pesnikov Antona Podbevška in Srečka Kosovela, skladateljev Marija Kogoja in Slavka Osterca ter arhitekta Iva Spincića. Skupno je predstavljenih več kot stiriideset slovenskih avantgardistov.

Galeristi so v času pripravljanja razstave znova ugot-

ovljali, da je iz obdobja avantgarde na Slovenskem ohranjenih razmeroma malo originalnih del, nekaj jih pa iz različnih razlogov ni bilo mogoče pridobiti za pričujočo postavitev. Kot zanimivost sta oba kustosa poudarila, da so komajda v zadnjih tednih "odkrili" vrsto del, denimo Avgusta Cernigoja in Edvarda Stepančiča. Vecina od približno 150 eksponatov so zatorej rekonstrukcije, reprodukcije, fotokopije in kako drugače reproducirani originali. Razstavo dopolnjuje glasba, video in film. Obiskovalcem bo na voljo citalnica s kopijami avantgardnih publikacij, opremljena bo z originalnim pohištvom arhitekta Iva Spincića.

Kustosinja Breda Ilich Klančnik je spomnila, da je veliko del in gradiva o avantgardistih dolga leta trohnelo. V začetku 70-ih let je zanimanje za to obdobje oziroma, vendar tudi po temeljitih raziskovanjih ni mogoče reči, da je evidentiranje avtorjev in obdobja zaključeno. O tem pricaajo nanovo odkriti dokumenti, tudi v Sloveniji. V zapuščini fotografra in kronista Frana Vesele je kustosinja našla prepis vseh gesel, ki jih je Cernigoj vključil v svojo prvo konstruktivistično razstavo leta 1924. S tem odkritjem se je razkril doslej neznani Cernigojev manifest. Zal Vesel, ki je s fotoaparatom sicer skrbno beležil tedanje likovne dogodke, ni fotografiral tudi omenjene razstave. Pri zbiranju gradiva pa so našli tudi se na posebne ovire, saj Na-

rodni muzej in Muzej sodobne umetnosti iz Beograda "iz političnih razlogov" nista dala na posodo del slovenske avantgarde iz znane Micicjeve zbirke. Kot je povedala Breda Ilich Klančnik, gre za osem del Avgusta Cernigoja, dve deli njegove soproge ter dve deli Edvarda Stepančiča.

Kustos Igor Zabel je povzel kronologijo avantgardnega gibanja na Slovenskem v 20-tih letih, ki se je delno - v glasbi in arhitekturi - nadaljeval se v trideseta. Moderni galeriji so pri uresnitvi razstavnega projekta pomagale številne ustanove iz Slovenije, med njimi Slovenski gledališki muzej iz Ljubljane, Goriski muzej iz Nove Gorice, Galerija Avgusta Cernigoja iz Lipice, Dolenjski muzej iz Novega mesta, Galerija Božidarja Jakca iz Kostanjevice na Krki ter Mestni muzej iz Idrije. V razstavo so vključena tudi dela iz zasebnih zbirk. K uresnitvi projekta pa je pripomogel tudi muzej Revoltella iz Trsta. Ta muzej se z veliko retrospektivo te dni sam poklanja spominu trzaskega rojaka Avgusta Cernigoja.

Razstavo spremlja bogato ilustriran zbornik, ki naj bi na pomlad predvidoma ugledal luč sveta tudi v angleškem prevodu. Avtorji besedil so Stane Bernik, Tomaž Brejc, Aleš Erjavec, Marina Gržinić Mauhler, Ivan Klemencić, Milček Komelj, Peter Krečič, Lev Kreft, Borut Loparnik, Denis Poniz, Tea Stoka, Franko Vecchiet in Janez Vrečko. (STA)

GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

V ponedeljek, 28. decembra koncert ob koncu leta.

Od 5. do 10. januarja 1999 »Bestiario Veneto«.

Stalno gledališče iz Trsta - La Contrada

Gledališče Cristallo

Predstava »Sorelle Materassi« v režiji Patricia Rossija Gastaldija, bo se danes 23. decembra ob 20.30.

Od 8. do 17. januarja 1999 bo na sporedu delo »Il riformatore del mondo«, ki ga bo podalo gledališče Franco Parenti. Avtor Thomas Bernhard, režija Piero Maccarinelli.

Gledališče Miela

Do 27. decembra bo »6. festival Ave Ninchi.« V soboto, 26. decembra ob 17.30 »Stelio Mattioni«. V nedeljo, 27. decembra ob 16.30 »Mia fia«, Giacinto Gallina.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Kulturni dom

V sredo, 30. in v četrtek, 31. decembra ob 20.00 Neil Simon: »Jetrnik druge avenije«.

IZOLA

Kulturni center

Danes, 23. decembra ob 17. uri gostuje SSG iz Trsta z otroško predstavo J. in W. Grimma - M. Kosute »Palcek«. Režija Marko Sosic.

LJUBLJANA

Mestno Gledališče

Danes, 23. decembra ob 10.00 in 13.00 Curth Flatow: »Moz, ki si ne upa« ob 19.40 pa B. Tadel »Policija, d. d.«.

Jutri, 24. decembra ob 10.00, Bostjan Tadel: »Policija d. d.«.

V ponedeljek, 28. in v sredo, 30. decembra ob 19.30, Bostjan Tadel: »Policija d. d.«.

V torek, 29. in v četrtek, 31. decembra ob 19.30, Curth Flatow: »Moz, ki si ne upa«.

GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Abonmaji

Gledališče Verdi sporoča, da se nadaljuje prodaja abonmajev za vse predstave pri blagajni gledališča od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V sredo, 6. januarja 1999 ob 17. uri novoletni koncert.

Evangelikičansko-luteranska cerkev (Trg Panfili)

Danes, 23. decembra bo ob 20.30 v priredbi glasbene skupine EPIC božični koncert, ki ga bosta izvajala na violino Stefano Furini in na klavir Cristina Santin.

Deutscher Hilfsverein (Ul. Coroneo 15)

19. januarja 1999 bo Glasbena matica iz Trsta priredila 3. abonmajski koncert, ki ga bo izvajal Pihalni orkester in tolkala »Serenade Ensemble«. Dirigent in flavta Angelo Persichilli, Emanuele Quargnal - oboa, Aljosa Starc - klavir. Na sporedu Rimski-Korsakov, Gershwin, Hmeljak.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovela

V ponedeljek, 28. decembra ob 20. uri, prednovoletni večer z igralcem Evgenom Carjem in Big band orkestrom Krsko.

KOMEN

Zadružni dom

KUD »15. februar« iz Komna in Podružnična glasbena sola sekcija Vaska godba priredita danes, 23. decembra ob 19. uri 1. Božični koncert.

NOVA GORICA

Kulturni dom

P. I. Cajkovski: »Hrestac«, balet v dveh dejanjih.

KOROŠKA

Mestno gledališče Celovec

Danes, 23. decembra ob 19.30 - Czardasova kneginja (opereta).

29. decembra ob 19.30 - La Traviata (opera - G. Verdi).

31. decembra ob 19.30 - Czardasova kneginja (opereta).

2. januarja ob 19.30 - La Traviata (opera - G. Verdi).

6. januarja ob 15.00 - Czardasova kneginja (opereta).

8. januarja ob 19.30 - Czardasova kneginja (opereta).

RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Rizarna: do 3. januarja 1999, razstava »Laz o rasi«. Dokumenti in podobe o fasističnem rasizmu in antisemitizmu. Urnik: ob delavnikih in praznikih od 9. do 13. ure. Zaprto ob ponedeljkih, 25. decembra in 1. januarja.

Bivše konjunske miramarskega gradu: do 10. januarja 1999 je na ogled razstava Poti sveta - Berlin, Dunaj, Praga, Budimpešta, Trst. Zidovski intelektualci in evropska kultura od 1880 do 1930. Urnik: vsak dan od 9.00 do 16.45.

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad ob 8. do 18. ure).

Muzej Itala Sveva (Trg Hortis 4): do 10. januarja 1999 je odprta razstava o odnosu Sveva do zidovstva. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. ure. 25. in 26. decembra 1998 ter 1. in 6. januarja 1999 zaprta.

Naravoslovni muzej (Trg Hortis 4): vse do 10. januarja 1999 bo na ogled razstava Kraski premogovniki zidovskih družin. Razstava je odprta vsak dan, razen ob ponedeljkih, in sicer od 8.30 do 13.30. 25. in 26. decembra 1998 ter 1. in 6. januarja 1999 bo muzej zaprt.

Center il Giulia: do 31. decembra bo na ogled zgodovinska razstava ob 90-letnici jame pri Brisčkih.

Postna palaca na Trgu Vittorio Veneto: odprt je poštni in telegrafski muzej. Ogled je možen vsak dan, tudi ob nedeljah, od 9. do 13. ure (zaprto ob praznikih). Za vodene obiske lahko pokličete na tel. (040) 4195148 od 9. do 14. ure.

Muzej Sartorio: do 10. januarja 1999 je na ogled razstava Zidovske družine v Trstu 1814 - 1914. Urniki: od 9. do 13. ure (zaprto ob ponedeljkih, 25. decembra in 1. januarja).

Muzej trzasko zidovske skupnosti: do 6. januarja 1999 bo na ogled dokumentarna razstava o zidovskem izseljevanju v Izrael v obdobju 1921 - 1940 Trst - Sionska vrata. Razstava bo odprta ob torkih in sredo od 16. do 20., ob četrkih in petkih od

10. do 13., ob nedeljah pa od 10. do 13. in od 17. do 20. ure. Ob sobotah in ponedeljkih zaprto. Muzej Revoltella: do 28. februarja bo odprta obsežna razstava Avgusta Cernigoj - poetika sprejembe. Istocasno so pripravili tudi razstavo arhitekta nacrtov Borisa Podrecca, ki je poskrbel za postavitev Cernigojeve razstave. Obe razstavi si je mogoče ogledati vsak dan, razen ob torkih, od 9. do 19. ure.

Do 6. januarja 1999 je na ogled razstava »Poklon Renatu Balestri«.

Gostilna »Stalletta«, Ulica Giuliani, 36: do 23. januarja 1999: »Srečanje umetnikov.«

Studio d'Arte (Trg Giotti 8): razstava znamenitih ilustratorjev. Odprta bo do 31. decembra, ogled pa je možen od torka do petka od 17. do 20. ure.

Lipanjepuntin (Ul. Diaz 4): do 2. februarja 1999 razstavlja Elio Caredda. Urnik: od 11. do 13. ure in od 16.30 do 20. ure. Ob ponedeljkih in praznikih zaprto.

APT - razstavna dvorana (Ul. s. Nicolò 20): do 29. decembra bo razstavljal svoja dela Pino Giuffrida. Urnik: od ponedeljka do petka od 9. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 13. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V galeriji TK je do 31. decembra na ogled razstava »Trije mladi trzaski likovniki - Vesna Benedictic, Rado Jagodic, Stefan Turk«. Razstava je odprta ob urnikih Trzasko knjigarne.

GORICA

Kulturni dom: unikatne računalniške grafike Bogdana Sobana iz Nove Gorice z naslovom »Obrazi Krasa«, bodo na ogled do 8. januarja 1999 in sicer ob delavnikih od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 18.00 ter v večernih urah med raznimi kulturnimi prireditvami.

Goriski pokrajinski muzeji, Borgo Castello 13: Razstava »1918 leto zmage«, bo odprta do 28. februarja 1999 in sicer vsak dan razen ob ponedeljkih od 10. do 18. ure.

ČEDAD

V prostorih Cortequattro (Corte San Francesco) je na ogled 50 izvornih risb Jacovittija. Razstava je odprta do 6. januarja 1999, in sicer vsak dan od 10.30 do 20. ure.

VENETO

BENETKE

Palaca Grassi: do 16. maja 1999, bo na ogled razstava o kulturi Majev.

Muzej Correr, Napoleonska hala: do 7. marca 1999 bo odprta razstava »Benetke 48«. Razstava bo odprta od 9. do 17. ure.

SLOVENIJA

ŠTANJEL

Galerija Lojzeta Spacala in Kraske hise: razstava Goriskega muzeja. Odprta ob petkih, sobotah in nedeljah od 11. do 16. ure.

AJDOVŠČINA

Pilonova galerija: stalna razstava slikarja in fotografa Vena Pilon. Urnik: od ponedeljka do petka, od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00.

Pilonova galerija: do 6. januarja 1999 razstavlja svoje grafike Danilo Jejčić. Odprto od torka do petka med 10. in 12., ter 14. in 17. uro; v soboto in nedeljo med 15. in 18. uro; zaprto ob ponedeljkih in praznikih.

LIPICA

Kobilarna Lipica - ogled stalne razstave v Galeriji Avgusta Cernigoja je možen ob urah ogleda kobilarne.

KROMBERK

Grad Kromberk: na ogled so lapidarij, galerija

starejše umetnosti, kulturnozgodovinski oddelek in galerija primorskih likovnih umetnikov.

Do aprila 1999 je na ogled etnološka razstava »Spomini nase mladosti« ali »Življenje pod zvezdami«. Urnik: ob delavnikih 8.-14., ob nedeljah in praznikih 13.-17., ob sobotah zaprto.

SOLKAN

Vila Bartolomei: na ogled je stalna muzejska zbirka »Primorska 1918-1947«. Urnik: od pon. do pet. 8.00 - 16.00, ob sob., ned. in praznikih 13.00 - 17.00.

SVETA GORA

Muzejska zbirka prve svetovne vojne - na ogled je razstava Solkan v prvi svetovni vojni. Urnik: ob sobotah, nedeljah in praznikih od 12. do 16. ure.

DOBROVO

Grad Dobrovo

V galeriji Zorana Musica je poleg stalne graficne zbirke tega umetnika na ogled se razstava: »Graj-ska zbirka na Dobrovem - poskus rekonstrukcije«. Urnik: ob delavnikih od 11. do 19. ure, ob nedeljah od 13. do 18. ure, ob ponedeljkih zaprto.

KOBARID

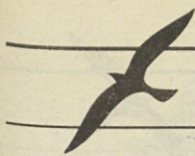
Kobariski muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soska fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9. do 18. ure.

LJUBLJANA

Moderna galerija: na ogled je stalna zbirka Moderne galerije.

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10. do 18. ure.

Mala galerija: do 10. januarja 1999 razstavlja in performans Nika Span. Razstava bo na ogled s sledecim urnikom: od torka do sobote ob 10. do 18. ure in v nedeljo od 10. do 13. ure.

RAI 3 slovenski program	
Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)	
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25	Goriške razglednice: Skedenj
20.30	TV dnevnik

RAI 1	
6.00	Euronews
6.30	Dnevnik
6.50	Aktualna oddaja Poletna Unomattina (vodi Antonella Clerici), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
10.05	Film: Il fantasma del pirata Black Jack (pust., ZDA '91, i. D. High Kelly, S. Jackson)
11.30	Dnevnik
11.35	Variete: Centoventitre
11.55	Konferenca ob koncu leta predsednika Massima D' Aleme
13.30	Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo
14.05	TV film: Natale a giugno (kom., ZDA '96, i. Shelley Long, B. Bostwick)
15.45	Mladinski variete: Solletico (vodi Mauro Serio), vmes nan. Zorro
17.35	Danes v parlamentu
17.45	Aktualna odd.: Prima - Predvsem kronika (vodi David Sassoli), vmes (18.00) dnevnik
18.35	Variete: In bocca al lupo!
19.30	Vremenska napoved
20.00	Dnevnik
20.35	Sport
20.40	Kviz: La Zingara
20.50	Film: Angeli (kom., ZDA '94, i. Danny Glover, C. Lloyd, Ben Johnson)
22.40	Dnevnik
22.45	Aktualna odd.: Angelo mio
0.00	Nočni dnevnik, zapisnik horoskop, vreme
0.30	Aktualno: Il grillo, Aforizmi
1.05	Sottovoce - Potihoma
1.45	Film: Dick Tracy e il gas misterioso (krim., ZDA '47, i. Ralph Byrd)

RAI 2	
7.00	Varjete za najmlajše, vmes risanke
9.45	Nad.: Quando si ama, 10.05 Santa Barbara
10.50	Tg2 - Medicina 33
11.10	Vreme, dnevnik
11.30	Variete: I fatti vostri - Vase zadeve
13.00	Dnevnik
13.30	Tg2 Navade in družba, 13.45 Tg2 Zdravje
14.00	Aktualna odd.: Ljubim zivali
14.40	Variete: Ci vediamo in TV
16.00	Aktualna odd. v živo: La vita in diretta, vmes (16.30, 17.15) kratka poročila
18.10	Vreme, dnevnik, sport
18.40	Rubrika o izletih in potovanjih Sereno variabile
19.05	Nan.: J.A.G.
20.00	Variete: Loto ob 8-ih
20.30	Vecerni dnevnik
20.50	Variete: Serenate (vodijo Andrea Pezzi, C. D' Avena, Licia Colò)
23.40	Izzrebanje lota
23.45	Dnevnik, Neon knjige, v parlamentu, vreme, sport
0.50	Film: La nonna Sabella (kom., It.-Fr. '57)
2.15	Brezdelje utruja?

RAI 3	
6.00	-6.30-7.00-7.30-8.00 dnevnik
8.30	Film: Il principe di Donegal (pust., VB '67)
10.20	Smucanje
12.00	Dnevnik, sport
12.20	Aktualno: Telesogni, 13.00 Nekoc je bila TV, 13.25 Media/Mente
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.40	Aktualno: Articolo 1, 14.55 Tgr - Leonardo, 15.05 Tgr Evropa
15.35	Sportno popoldne
17.00	Dok.: Geo & Geo
18.30	Nad.: Un posto al sole
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.55	Variete: Blob
20.00	Nan.: Indiana Jones
20.50	TV film: Inferno bianco - Avalanche (thriller, Kan. '94, i. M. Gross)
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Aktualna odd. o skrivnostnih pojavih: Misteri '94, i. M. Gross)
0.00	Aktualno: Onda anomala
0.30	Dnevnik, kultura, vreme
1.10	Fuori orario
1.15	Sport
2.10	Aktualno: TeleCamere

RETE 4	
6.00	Nad.: Piccolo amore, 6.50 Regina
8.30	Nan.: Pregled tiska
8.50	Nad.: Guadalupe, 9.45 Alen, 10.45 Febbre d' amore
11.30	Dnevnik
11.40	Aktualno: Forum
13.30	Dnevnik
14.00	Kviz: Kolo sreče
15.00	Nad.: Sentieri - Steze
16.00	Film: Vacanze di Natale (kom., ZDA '44)
18.00	Kviz: OK, il prezzo è giusto
18.55	Dnevnik in vreme
19.30	Risanke
20.35	Film: Jonathan degli orsi (pust., It. '93, i. F. Nero, Floyd «Red Crow»)
22.50	Film: Africa Express (kom., It.-Nem. '75, i. Giuliano Gemma)
0.50	Pregled tiska
1.10	Variete: Hello Goggi
2.30	Film: Arrivederci e grazie

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani, vremenska napoved
8.00	Jutranji dnevnik Tg5
8.45	Dokumentarec
9.30	TV film: Fantaghiro (fant., It. '92, i. Alessandra Martines, Kim Rossi Stuart, Mario Adorf)
11.25	Nan.: Un detective in corsia, 12.30 Nonno Felice
13.00	Dnevnik TG 5
13.30	Sgarbi quotidiani
13.45	Nad.: Beautiful
14.15	Aktualna odd.: Uomini e donne - Moski in zenske (vodi M. De Filippi)
15.45	TV film: Il Natale più bello della mia vita (kom., ZDA '98, i. Debbie Reynolds, M. Fairman)
17.45	Aktualna odd.: Verissimo (vodi C. Parodi)
18.45	Variete: Superboll (vodi Fiorello)
20.00	Dnevnik
20.30	Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Enzo Iacchetti)
21.00	Glasb. oddaja: Festa del disco (vodi Pippo Baudo)
23.40	Aktualno: Lui - Vittorio Gassman
1.20	Nočni dnevnik
1.40	Striscia la notizia
2.20	Aktualno: Laboratorio 5 - Kulture
3.00	TV film: Fantaghiro

ITALIA 1	
6.10	Nan.: Ocetovi prijatelji, nato otroški variete, vmes Ciao ciao mattina
9.20	Nan.: Mac Gyver
10.15	Film: Forza Babbo Natale (kom., ZDA '96, i. Hulk Hogan, Ed Begley Jr.)
12.20	Sport studio, 12.25 Odprti studio, Fatti e misfatti
13.00	Kviz: Caccia alla frase (vodi Peppe Quintale)
13.30	Risanke
14.00	Risanke: Simpsonovi
14.20	Varieteja: Colpo di fulmine, 15.00 Fuego! (vodi Tamara Donà)
15.30	Nan.: Beverly Hills (i. J. Priestley, J. Garth)
16.00	Variete za najmlajše in risanke
17.30	Nan.: Baywatch
18.30	Odprti studio, 18.55 Sport
19.00	Nan.: Otto sotto un tetto, 19.30 Innamorati pazzi
20.00	Glasb. oddaja: Sarabanda
20.45	Nan.: Dio vede e provvede (i. A. Finocchiaro)
22.40	Film: Perseguitato dalla fortuna (kom., ZDA '91, i. D. Aiello, A. LaPaglia)
0.40	Odprti studio
0.45	Fatti e misfatti
1.30	Film: Dove cresce la felce rossa (pust., ZDA '74)

TELE 4	
13.30	16.45, 19.30, 23.00 Dogodki in odmevi
11.00	Innamorarsi
14.00	Nan.: West Side Medical
13.30	Komični filmi
17.30	Aktualna oddaja
20.05	Konjske dirke
20.30	Zibaldone goloso
21.00	Film: Aiuto, ho incontrato l' amore
23.30	Aktualna oddaja
1.50	Film: L' altra donna

MONTECARLO	
12.15	19.45, 22.50, 0.45 Dnevnik, 12.30, 20.10 Sport
11.35	Nan.: Agencija Rockford, 13.05 Quincy
14.00	Film: Maya (pust., '66)
16.00	Variete: Tappeto volante
20.40	Film: La corsa più pazza d' America 2 (kom., '84)
23.55	Film: Betsy (dram., ZDA '78, i. L. Olivier)

Slovenija 1	
8.00	Vremenska panorama
8.55	Napovedniki
9.00	TV prodaja
9.30	Tedenski izbor: Glasbena sola (sala), 4. oddaja, 9.45 nad.: Fenix in preproga VB, 4. epizoda, 10.15 dok. serija: Tretje oko (7. del), 11.10 Pogovor
12.05	Nan.: Ucitelj (Francija, 8. ep.)
13.00	Porocila, vreme, sport
13.10	Vremenska panorama
14.25	Nan.: Murphy Brown (16. epizoda)
14.50	Film: Odkrila je romantiko (ZDA)
16.20	Obzorja duha
17.00	Obzornik, vreme, sport
17.10	Po Sloveniji
17.25	Oglasi
17.30	Otroska oddaja
18.00	Slavnostna seja državnega zbora
18.25	Dok. serija: Tretje oko
19.10	Otrokom za praznike: Capek in Klara (3. odd.)
19.30	Dnevnik, vreme, sport
20.00	Proslava ob dnevu samostojnosti
21.00	Dobrodosli doma
21.05	Nad.: Beck (VB, 5. del)
22.00	Odmevi, vreme, kultura
22.40	Sport, oglasi
22.55	Osmi dan
23.25	Drama: Ljubezenska glasba - La musique d' amour (Robert Schumann) (Francija, r. Jacques Cortal, i. Thomas Langmann, vera Klitcheva, Isabelle Carré)
0.55	Napovedniki

TV PRIMORKA	
8.00	16.55 Videostrani
16.55	Videospot dneva
17.00	Klepeta o glasbi z J. Svete
18.00	Oddaja za zamejce v Italiji: Med Soco in Nadizo
18.30	V mojem kosku
19.30	Videostrani
20.00	Dnevnik, vreme
20.25	Iz tiska
20.40	Nova Gorica moje ogledalo: Podelitev priznanj
21.10	Za piko več: Davek na dodano vrednost
21.40	Glasba: Postaja GO
23.00	Dnevnik TV Primorka

Slovenija 2	
9.00	Vremenska panorama
9.30	Nanizanka: Vsi zupanovi moze (ZDA, i. Michael J. Fox, Carla Gugino, Alan Ruck, 16. epizoda)
10.00	Matineja
	Nanizanka: Zamudniki (Avstral., 5. ep.)
10.25	Nanizanka: Pacific Drive (Avstralija, 126 ep.)
10.50	Tedenski izbor. Nad.: Anne Le Guen (Fr., 1. ep.)
11.40	Pomp
12.40	Dokumentarna oddaja: V prihodnost (VB)
13.40	Pajcevinna
14.05	Euronews
16.15	TV prodaja
16.45	Film: Bozicna pesem (ris., VB 1982)
18.05	Nanizanka: Angel, varuh moj (ZDA, i. Roma Dawn, Della Reese, John Dye, 9. epizoda)
19.00	TV igrice: Kolo sreče
19.30	Videoring: Videospoti s Tino
20.00	DP v rokometu: Krim Electa Neutro Roberts - Robit Olimpija
22.00	Nad: Ekshaya, družinska kronika (Kan., 4. del)
22.50	Pajcevinna
23.15	Nočni pridih. Nanizanka: Vsi zupanovi moze (ZDA, i. Michael J. Fox, Carla Gugino, Alan Ruck, 17.)
23.40	Nan.: Leteci odred (VB, i. Reece Dinsdale, Robert Reynolds, 1. ep.)

Koper	
15.00	Euronews
15.10	TV Sola
15.55	Igre nasih babic in dedkov
16.15	Slovenski magazin
16.45	Globus
17.30	Pogovorimo se o...
18.00	Program v slovenskem jeziku: Rdece morje (dok.)
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik, sport
19.30	Otroska odd.: Gugalnica
20.00	Sredozemlje
20.30	Ski report
21.00	Aktualno: Meridiani
22.00	Vsedanes - TV dnevnik
22.15	Film: Zanja zima (Izrael-ZDA '83, r. R. Shelack, i. K. Quinlan, S. Macht)
	Vsedanes - TV dnevnik, vreme

RADIO

Radio Trst A

8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Koroški obzornik; 9.15 Odprta knjiga: Vnuki (L. Adamič, r. M. Sosič, 7. del); 9.30 Pot-puri; 10.10 Koncert opere glasbe; 11.00 Sredina kramljanja s S. Verčem; 12.40 KZ Kras; 13.20 Glasba za vse okuse; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Z Goriškega; 15.00 Rock party; 15.30 Mladi val: Moja Afrika; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: skladatelj Ivo Petrič; 18.00 Literarne podobe: V pismih S. Kosovela (N. Pertot); 18.30 Slovenska lahka glasba; 18.45 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slovenščini; 8.30, 12.30, 18.30 Poročila v italijanščini; 10.30 Matineja; 16.00 Juke box time; 19.00 Glasba po željah v živo; 21.20 Samo za vas; 22.30 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koper

(slovenski program)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranjik; 7.30 OKC obveščajo; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.15 Na rešet; 8.50 Kulturni koledar; 9.50 Na rešet; 11.15 Aktualnosti;

13.00 Kviz in glasb. želje: Daj, povej; 15.30 DIO; 16.10 Glasba po željah; 17.30 Osmrtnice; 18.00 Neresnih pet; 19.30 Šport in glasba; 22.00 Zrcalo; 0.00 Iz diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.15 3X3; 8.40 Izbrali ste; 9.15 Govorimo o; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Sigla single; 10.33 Giro d' aria; 11.00 Modri val; 13.00 L' una blu; 13.40 Bella bellissima; 14.20 Locandina; 14.33 Sigla single; 14.45 Srečanja; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Dance classics; 19.25 Sigla single; 19.30 Šport.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.30 Svetovalni servis; 8.05 Radio plus; 9.45 Ringaraja; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 15.30 DIO; 17.05 Ob 17-ih; 18.00 Seja državnega zbora; 19.50 Lahko noč. otroci; 20.00 Dan samostojnosti; 21.05 Ekonomska politika; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Slov. pevci šansonov; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 8.10 Poslovne zanimivosti; 8.40 Koledar prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Strokovnjak svetuje; 10.40 Kje vas čevlji žuli; 12.00 Sredi srede; 13.45 Gost izbira glasbo, Kulturne drobtinice; 14.45 Expres; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 16.30 Izjava tedna; 17.00 Vzhodno od rocka; 18.00 Korak več; 18.45 Črna kronika; 19.30 Odprti termin; 21.30 Težka kronika; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasbena odd. J. Webra.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrali smo; 12.05 Pojemo in igramo; 13.05 Repriza; 13.30 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi v mozaiku glasbe; 15.30 DIO; 16.15 Glasbeni utrip; 17.15 Likovni odmevi; 18.30 Izšlo je; 19.30 Slov. opera ustvarjalnost; 20.00 Ervin fritz; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Zunanjepolitični feljton; 22.25 Sredina serenada; 23.00 Jazz session; 23.55 Glasba; 0.00 Poročila.

Radio Koroška

18.10-19.00 Glasbena mavrica; 21.04-22.00 Večerna: Adventono petje Sele; Radio Agor dnevno: 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan 2.00-10.00/14.00-18.00 (105.5 MHz).

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik z o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.o.z. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7796699, fax 040 773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 20%

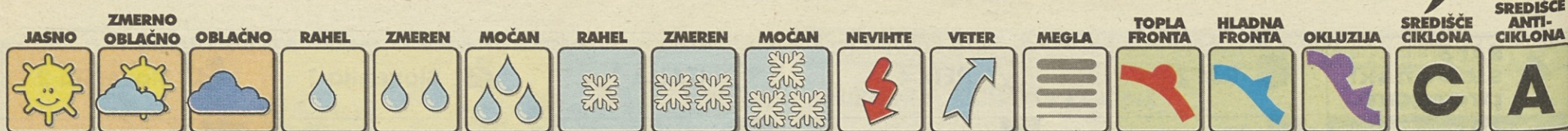
Cena: 1.500 LIT - 80 SIT
Naročnina za Italijo 480.000 LIT
Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

Letna naročnina za Slovenijo 20.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-32147
zira račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad Alpami in srednjo Evropo je območje visokega zračnega pritiska. S severovzhodnikom doteka nad naše kraje hladen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzhaja ob 7.43 in
zatone ob 16.25.
Dolžina dneva 8.42.

LUNINE MENE

Luna vzhaja ob 10.40 in
zatone ob 21.10.

MORJE

Morje rahlo razgibano,
temperatura morja 10,5
stopinje C.

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv bo ugo-
den, le v krajih z meglo
se bodo pri najbolj občut-
ljivih ljudeh občasno
pojavišle vremenske po-
gojene težave.

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.23 najvišje 34 cm, ob 5.53 najnižje -8 cm,
ob 11.15 najvišje 30 cm, ob 18.08 najnižje -49 cm.
Jutri: ob 1.12 najvišje 33 cm, ob 7.00 najnižje -6 cm, ob
12.04 najvišje 20 cm, ob 18.53 najnižje -41 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C	°C
500 m.....	0	2000 m.....-6
1000 m.....	-1	2500 m.....-8
1500 m.....	-3	2864 m.....-10

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

V minulem letu so po svetu ubili 50 novinarjev

BRUSELJ - V minulem letu je bilo po svetu ubitih 50 novinarjev, sta včeraj v Bruslju sporočila Mednarodna zveza novinarjev (IJF) in Mednarodni tiskovni institut (IPI).

Zaradi dela je moralo umreti 30 novinarjev in en sodelavec medijev, umori 19 novinarjev pa so se nepojasneni. Največ primerov so zabeležili v Kolumbiji (10), Mehiki (6) in Rusiji (5).

»Ce je ubit novinar, je to napad na celotno prebivalstvo,« je dejal generalni sekretar IJF Aidan White. Kdor lahko utiša novinarja, po njegovih besedah lahko utiša celotno prebivalstvo. Zato bi morale po njegovem vlade narediti več za zaščito novinarjev. (STA)

Ariane utirila nov satelit

KOUROU - Na evropskem izstreliscu Kourou v Južni Ameriki so včeraj osem minut in devet sekund čez drugo uro zjutraj po srednjeevropskem času izstrelili 115. evropsko nosilno raketo vrste ariane.

Tristopenjska nosilna raketa Ariane 42L je za ameriško družbo PanAmSat 20 minut in 35 sekund po izstrelitvi v prehodno orbito okoli Zemlje uspešno utirila geostacionarni telekomunikacijski satelit PanAmSat-6B (PAS-6B), ki bo za države Latinske Amerike predvidoma 15 let izvajal televizijske prenose.

Satelit je visok 3,4 metra in širok 2,8 metra, z razprtimi ploščami sončnih celic bo imel premer

26,2 metra, ob izstrelitvi je imel maso 3594 kilogramov (v geostacionarni orbiti bo imel 2134 kg), izdelala ga je ameriška družba Hughes Space and Communications, ima triosno stabilizacijo, ionski (ksenonski) pogonski sistem in 32 Ku-band transponderjev. Polovica transponderjev je brazilskih.

PAS-6B bo za televizijske gledalce neopazno zamenjal PAS-6, ki je bil izstreljen 8. avgusta 1997 in je doživel več kratkih stikov na ploščah s sončnimi celicami, kar je zmanjšalo število uporabnih sprejemno-oddajnih naprav (transponderjev) na njem.

Stopetnajsti polet ene od različic ariane 4 je bil letosnji deseti (vsi so bili uspešni) in hkrati zadnji. (STA)

Kitajci dovolili prelet, tako da se polet z balonom okoli Zemlje nadaljuje

PEKING - Se en poskus, da bi brez vmesnega postanka z balonom okrožili naš planet, bi se včeraj že skoraj končal brez uspeha, saj kitajske oblasti najprej niso dale dovoljenja za prelet. Nato so do-

voljenje le izdali in Richard Branson, ki je skupaj s Steveom Fossetom in Per Lindstrandom v petek poletel iz Marakeša v Maroku (na sliki AP), s svojim balonom ICO Global Challenger lahko nadaljuje polet.

Mobitel rešuje življenja

KUALA LUMPUR - Neki Malezijec je sebi in svojim trem sorodnikom rešil življenje, ker je iz prevrženega ribiškega colna poklical policijo. Ong Peng Hong je s prenosnim telefonom, ki ga je imel iz previdnosti zavitega v plastično vrečko, poklical na pomoč. Policija se je nemudoma odzvala in na kraj nesreče poslala reševalno ekipo. Mozak, njegova dva sinova in brat so jo tokrat odnesli srečno.

Nemci zaskrbljeni zaradi dogodkov v svetu

HAMBURG - Nemski državljani povečini z zaskrbljenostjo spremljajo razvoj dogodkov v svetu. Kot so pokazali izidi javnomenjske raziskave, ki jo je izvedel institut v Hamburgu, je skoraj 80 odstotkov Nemcev zaskrbljenih sprico kriznih žarišč po svetu. Vse pa ni tako črno: več kot polovica vprašanih namreč meni, da se bo ugled Nemčije v svetu prihodnje leto izboljšal; se bolj optimistični pa so glede svojega osebnega ekonomskega položaja (60 odstotkov). Tudi uvedbo evra 1. januarja 1999 kar 42 odstotkov vprašanih nemških državljanov pozdravlja z optimizmom. (STA/dpa)

Nenavadna nesreča

OSNABRÜCK - Policija v Osnabrücku je v nedeljo zabeležila velikansko gmotno škodo, ki je bila posledica skrajno nenavadne nesreče. Kot pravijo uradni podatki, se je vse skupaj zgodilo takole: neko šestnajstletno dekle je slo blizu letališča s svojim stireletnim konjem, ki pa ga je nenadoma splasil lajež psa. Prestrašena žival je zbežljala, stekla na letališče in z glavo oplazila levo krilo sportnega letala, ki je malo pred tem pristalo in se ustavilo. Letalo se je prevrnilo in je po podatkih policije povsem uničeno. Konj se na srečo ni hudo poškodoval, jahatca in pilot pa sta ostala nepoškodovana.

31-letnik se je izdajal za sedemnajstletnika

PORTLAND - Neki 31-letni moski iz Portlanda, ki je bil že večkrat kaznovan, se je v soli, ki jo je nekoč obiskoval, več mesecev uspešno izdajal za 17-letnika. Mozak je bil pri tem zelo spreten, dokler ga ni izdal anonimni klic policiji. Ko so policisti domnevnemu srednjesolcu pod nos pomolili njegovo staro fotografijo iz leta 1986, je svojo prisotnost pri pouku pojasnil s tem, da je zelel nadaljevati z življenjem tam, kjer ga je pred 12 leti končal. (STA/dpa)